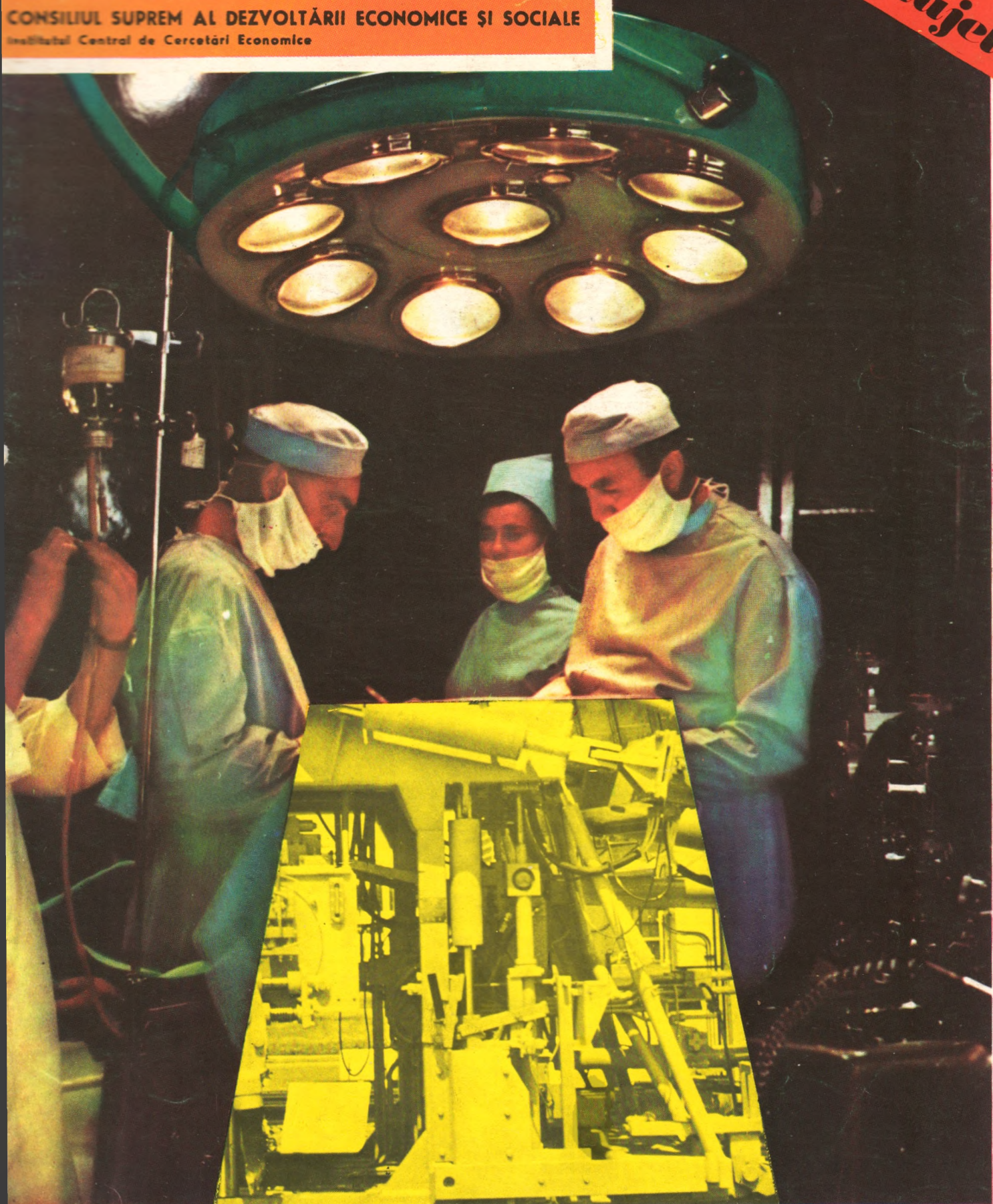

revista economică

8 ²¹⁻¹¹
1975

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE
Institutul Central de Cercetări Economice

ÎNTREȚINEREA ȘI REPARAREA
CONDIȚIONEAZĂ
"vitalitatea" utilajelor

Un comerț exterior dinamic, competitiv și echitabil

SĂPTĂMINA care s-a încheiat a fost marcată de amplul dialog al conducerii de partid și de stat cu lucrătorii din domeniul relațiilor economice și colaborării internaționale, încă o expresie a democratismului ce caracterizează practica de conducere a orînduirii noastre socialiste. Din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președinte al Republicii, au fost convocați la București, într-o consfătuire de lucru, șefii misiunilor diplomatice și agențiilor economice românești de peste hotare, directorii societăților mixte din străinătate, cadre de răspundere din domeniul activității internaționale a partidului și statului, comerțului exterior și cooperării economice.

Timp de 3 zile, în ședințele plenare și pe grupe de lucru s-au dezbătut multiplele aspecte ale extinderii relațiilor economice și de cooperare internațională a României, participarea tot mai activă și eficientă a țării noastre la diviziunea internațională a muncii, corespunzător sarcinilor trasate de Congresul al XI-lea al P.C.R.

În încheierea lucrărilor consfătuirii, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, referindu-se la bogatele realizări ale cincinalului pe care îl încheiem în acest an, a arătat că această perioadă poate fi considerată cea mai dinamică și sub raportul extinderii relațiilor economice internaționale ale țării noastre. Cifrele vorbesc cît se poate de convingător: România întreține azi relații diplomatice și consulare cu 120 de țări, iar relații economice cu peste 130; au fost încheiate în ultimii ani 208 acorduri comerciale de colaborare și cooperare economică de lungă durată, la care se adaugă cele de cooperare tehnico-științifică, culturale, consulare etc. România este membră sau participă la activitatea a 39 organizații internaționale cu caracter economic sau financiar.

Și în cincinalul următor, pe măsura creșterii potențialului economic al țării, va spori volumul schimburilor economice într-un ritm înalt, de natură să permită aproape dublarea lor.

Aceasta va însemna creșterea ponderii comerțului exterior (exportului) în produsul social și venitul național, participarea tot mai activă a acestuia la creșterea economică.

Așa cum se sublinia în cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu Republica Socialistă România este ferm hotărîtă să participe în mod susținut la activitatea CAER, la înlăptuirea Programului Complex, în scopul accelerării progresului economic și social al fiecărei țări în parte și, totodată, al creșterii forței sistemului socialist mondial în ansamblu.

Acordînd o importanță deosebită extinderii relațiilor economice și de

„Comerțul exterior, colaborarea economică — și în acest context includ și cooperarea în producție — constituie un factor hotărîtor pentru dezvoltarea viitoare a țării noastre”

NICOLAE CEAUȘESCU

cooperare cu țările în curs de dezvoltare, valorificînd uriașul potențial de colaborare care există cu țările din Africa, Orientul Mijlociu, America Latină, Asia, țara noastră își propune ca ponderea schimburilor economice a acestor țări în comerțul exterior al României să crească pînă în 1980 la cel puțin 30 la sută.

Ca o dovadă a consecvenței politicii noastre de colaborare cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială, prin promovarea activă a principiilor coexistenței pașnice, s-au lărgit mult, în ultimii ani, și relațiile României cu țările capitaliste dezvoltate. Și în viitor se va extinde participarea țării noastre la diviziunea internațională a muncii, la schimburile de valori materiale și spirituale cu alte state, fără deosebire de orînduire

socială, contribuind prin aceasta la extinderea colaborării între națiuni la cauza păcii în întreaga lume.

Exigența și claritatea cu care a fost discutate multiplele aspecte care condiționează extinderea și dezvoltarea calitativă a comerțului nostru exterior, soluțiile recomandate în cuvîntarea programatică a secretarului general al partidului, confirmă încă odată importanța pe care o are activitatea de comerț exterior în mecanismul dinamizator al dezvoltării țării.

Eficiența schimburilor trebuie asociată cu sporirea competitivității produselor. Dar nu putem crește competitivitatea exportului pe seama prețurilor, după cum nu putem importa cu orice preț. Responsabilii pentru aceste operațiuni trebuie să elimine orice posibilitate de schimburi inechitabile. Creșterile de prețuri la importul de materii prime trebuie să-și găsească corespondent în prețul produselor fabricate cu aceste materii prime și exportate. Dar aceasta presupune să fabricăm produse competitive din punct de vedere tehnic, consumuri specifice reduse, cu productivitatea muncii ridicată, cu performanțe ridicate, pentru care să asigurăm servicii post-vînzare la nivel internațional. Trebuie, deopotrivă, îmbunătățită calitatea muncii de comercializare a produselor, cadrele din acest sector trebuind să aibă o pregătire deosebită.

După cum a accentuat tovarășul Nicolae Ceaușescu, **problema nr. 1 a relațiilor internaționale este colaborarea economică.** În cadrul acestora un accent deosebit se va pune pe cooperarea în producție. Ritmul vișios al revoluției tehnico-științifice contemporane împune unirea eforturilor în dezvoltarea forțelor de producție, acces la transfer de tehnologie în toate domeniile producției materiale, acces la materii prime în condiții echitabile. Spiritul profund partinic în care s-au desfășurat lucrările consfătuirii constituie garanție a faptului că ea va marca schimbare hotărîtoare în bine a muncii în acest domeniu important de activitate.

I. C.

VOTĂM CU SENTIMENTUL RĂSPUNDERII ȘI AL ANGAJĂRII PLENARE

NAȚIUNEA se pregătește de alegeri.

Frontul Unității Socialiste și-a desemnat candidații pentru alegeri, a dat publicității Manifestul său electoral. Au început întilnirile dintre candidați și

alegători, în cadrul cărora și unii și alții, împreună analizează răspunderile ce le revin în realizarea istoricelor hotărâri ale celui de al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român, hotărâri însușite de Frontul Unității Socialiste ca propriu program electoral pentru alegerile de la 9 Martie.

Manifestul este chemarea Frontului Unității Socialiste adresată alegătorilor, tuturor cetățenilor țării, de a participa cu întreaga lor forță creatoare la înlăptuirea Programului Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism. Prezentind, într-o formă sintetică și expresivă, obiectivele, strategia acestei cetezătoare opere constructive, modalitățile prin care, în concepția partidului, a Frontului Unității Socialiste, poporul român urmează să-și construiască propriul viitor, Manifestul își îndeplinește în mod strălucit funcția sa — aceea de a răspunde la întrebarea: pentru ce vom vota la 9 Martie?

Votînd pentru candidații F.U.S., votăm pentru o societate dinamică, deschisă progresului și umanismului, riguros organizată, o societate care știe ce vrea, cu obiective clar definite, o societate a eticii și echității, votăm pentru o societate ferită de furturbări, de instabilitate, de dezorientare, de alienare; votăm pentru o societate a oamenilor muncii, care funcționează pentru oamenii muncii — societatea socialistă și comunistă.

Votînd pentru candidații F.U.S., votăm pentru o industrie națională puternică, capabilă să pună în valoare bogățiile naturale și umane ale țării, pentru o agricultură intensivă, de înalt randament și productivitate, aptă să satisfacă tot mai deplin nevoile alimentare și de export ale țării, votăm pentru o economie care să servească complet și ireproșabil nevoile cetățeanului consumator, o economie armonios și multilateral dezvoltată, în care fiecare om muncitor și cinstit să aibă posibilitatea de a-și valorifica integral capacitatea de muncă, de a-și satisface deplin și rațional toată gama nevoilor sale.

Votînd pentru candidații F.U.S., votăm pentru un ritm înalt de creștere economică, aderăm și totodată angajăm organele puterii de stat ale țării să acționeze în conformitate cu politica P.C.R. de alocare, în continuare, a unei importante părți din venitul național pentru dezvoltarea și perfecționarea aparatului productiv al economiei naționale. Am făcut eforturi mari și am obținut rezultate excepționale în anii construcției socialiste în ceea ce privește ritmul de creștere economică. Am redus substanțial decalajul care ne desparte de țările dezvoltate ale lumii. Și, totuși, venitul nostru național pe locuitor este încă mic în comparație cu cel al țărilor dezvoltate din punct de vedere economic.

Trebuie ca o perioadă de timp să acumulăm mai mult, să prevedem o rată a acumulării mai înaltă. Aceasta este o opțiune fundamentală a politicii noastre economice, înscrisă ca atare în Programul partidului. Este o opțiune bazată pe analiza riguroasă, științifică și responsabilă a prezentului și viitorului României. A opta altfel înseamnă a încălca cerințele legilor economice obiective, înseamnă a condamna țara la înapoiere, stare incompatibilă cu demnitatea și cu puterea noastră de muncă, de creație. Nivelul de dezvoltare economică al țării este condiția nr. 1 a manifestării plene a spiritului de creație și a demnității cetățenilor săi.

Votînd pentru candidații F.U.S., votăm pentru o eco-

nomie dinamică, inovatoare, votăm ca cincinalul 1976—1980, cincinalul în care își vor exercita mandatul organele puterii de stat alese la 9 Martie 1975, să fie cincinalul afirmării cu putere a revoluției tehnico-științifice în România. Votăm pentru ca spiritul creator al poporului român să se manifeste cu toată vigoarea, să se finalizeze cu cea mai mare operativitate în produse și servicii noi care să răspundă integral nevoilor noastre de consum, să îmbunătățească rezultatele raporturilor de schimb cu străinătatea, să sporească eficiența întregii noastre activități economice. Votăm pentru ca stimularea creativității, a inovației, a acțiunii energice și responsabile pentru introducerea noului în toate domeniile de activitate, să constituie o preocupare, un obiectiv prioritar al organelor legiuitoare pe care le vom alege la 9 Martie.

Prin Manifest, candidații Frontului Unității Socialiste pentru organele puterii noastre de stat se angajează să acționeze pentru realizarea obiectivului esențial intitulat „sporirea eficienței, ridicarea la un nivel calitativ înalt a întregii activități economico-sociale”. Faptul că venitul național și consumul pe locuitor au crescut rapid și continuu în toți anii construcției socialiste este o dovadă incontestabilă că a sporit eficiența activității noastre economice. La fel de incontestabile sînt însă și dovezile care arată că în acest domeniu, al eficienței, mai sînt încă mari posibilități. Nu poate să ne satisfacă raportul existent între ritmul de creștere a venitului național și cel al efortului investițional, nivelul productivității muncii, nivelul consumurilor specifice de materii prime, combustibil și energie, nivelul stocurilor supranormative, risipa, prețurile pe care le înregistrăm, la unele mărfuri, în relațiile economice externe etc.

Eficiența nu este o problemă care privește în mod exclusiv economiștii și cadrele de conducere din economie. Eficiența este o problemă a întregii națiuni, a fiecărui cetățean. La 9 Martie trebuie să votăm cu sentimentul răspunderii și al angajării plene de a lupta cu toate forțele și pe toate planurile pentru eficiență. Sentimentul acesta trebuie să-l trăim cu toții, în egală măsură: aleși și alegători. În exercitarea drepturilor și obligațiilor electorale, fiecare să avem în vedere că nu numai prosperitatea materială, dar și posibilitatea de a crea și a ne bucura de valorile culturale, calitatea vieții noastre însăși, depinde de eficiență, de capacitatea de a scoate maximum de utilitate din resursele de care dispunem.

Votînd pentru candidații F.U.S., acordăm organelor puterii de stat mandatul de a promova politica externă a Partidului Comunist Român, o politică externă activă, constructivă și responsabilă, le încredințăm misiunea de a acționa neabătut pentru o politică de înțelegere și cooperare fructuoasă între națiuni, pentru o ordine politică și economică internațională în care fiecare popor să-și construiască nestingherit destinul pe care și-l alege, să participe cu drepturi și răspunderi egale la soluționarea problemelor lumii contemporane, să-și aducă întreaga contribuție la îmbogățirea tezaurului de valori materiale și spirituale al omenirii.

CREȘTERE — dezvoltare, creativitate, — inovație, eficiență — bunăstare; etică — echitate, cooperare — înțelegere — iată numai câteva dintre cuvintele cheie, concepte-vectori, cu care ne-am obișnuit să definim finalitatea și conținutul acțiunilor noastre, viitorul nostru și modul în care gîndim să ni-l construim. Ele ne exprimă optimismul, angajamentul, răspunderea noastră în fața obligațiilor de azi și de mâine. La 9 Martie vom vota pentru optimism, pentru angajare și răspundere civică.

Constantin COJOCARU

Județul Alba pe traiectoria marilor prefaceri economico-sociale

FĂCÎND RETROSPECTIVA drumului parcurs în cei șapte ani ai existenței sale, se poate constata cu justificată mândrie și satisfacție că județul Alba — străvechi leagăn de istorie a poporului român — a obținut în toate domeniile de activitate realizări de o amploare nemaicunoscută. Rod al politicii profund științifice a partidului și statului nostru, al activității neobosite desfășurate de comuniști, de toți oamenii muncii din județ, aceste realizări se înscriu armonios în tabloul general al marilor prefaceri ale României, în înaintarea sa pe calea fâuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, spre comunism.

Preocupat continuu de perfecționarea activității politice și organizatorice, a formelor și metodelor de conducere ale întregii vieți economice și sociale, partidul nostru, promotor consecvent al noului, al științei în toate sectoarele de activitate, a găsit soluții pentru rezolvarea în chip marxist a marilor sarcini pe care le ridică noua etapă de dezvoltare a patriei noastre. Înființarea județelor a constituit pentru noi, ca de altfel pentru multe zone ale țării, un pas important în valorificarea superioară a resurselor naturale și a forței de muncă, pe calea dezvoltării în ritm accelerat a industriei, a celorlalte ramuri economice, îmbunătățirii continue a nivelului de trai material și spiritual al maselor.

**Cincinalul 1971-1975 —
etapă cu cele mai
înalte ritmuri în
dezvoltarea
economico-socială
a județului**

Județul Alba s-a bucurat de un sprijin concret și eficient. Sporirea an de an a volumului investițiilor reflectă concludent grija partidului și statului nostru în această direcție. În perioada anilor 1971—1975 județului i-au fost alocate pentru dezvoltarea industriei, agriculturii, a întregii vieți economice și sociale, investiții în valoare de aproape 7 miliarde lei, ceea ce reprezintă mai mult decât totalul fondurilor atribuite

George HOMOȘTEAN

prim-secretar al Comitetului județean Alba al P.C.R., președintele Comitetului executiv al Consiliului popular județean

în acest scop într-o perioadă de 15 ani, premergătoare actualului cincinal.

Demn de subliniat este faptul că aproape 70 la sută din aceste fonduri au fost orientate spre dezvoltarea industriei — factor dinamizator al progresului în toate sectoarele de activitate. Pe baza fondurilor alocate în acest cincinal, cât și a celor din anii 1968—1970, de la înființarea județului au fost construite aproape 60 obiective și capacități noi de producție. Harta economică a județului s-a îmbogățit cu unități productive cum sînt: întreprinderile de porțelan și de utilaje din Alba Iulia, combinatele de prelucrare a lemnului din Sebeș și Cîmpeni, întreprinderea de accesorii pentru mașini-unelte din Blaj și altele. De asemenea, s-au construit secții și capacități de producție noi la întreprinderea metalurgică Aiud, întreprinderea mecanică Cugir, întreprinderea minieră Baia de Arieș, Combinatul de produse sodice Ocna Mureș, întreprinderea metalurgică de metale neferoase Zlatna, întreprinderea de hirtie Petrești, întreprinderea de ciorapi Sebeș. În acest an vor intra în funcțiune noi obiective industriale între care Turnătoria de piese din fontă pentru mașini-unelte, Fabrica de produse lactate din Alba Iulia și altele.

Intrarea acestor obiective și capacități în exploatare, paralel cu măsurile luate de Comitetul județean de partid pe linia creșterii continue a productivității muncii, folosirea mai deplină a mașinilor, utilajelor și suprafețelor productive, precum și a fondului de timp, asigură în acest cincinal un ritm mediu anual de creștere a producției industriale de aproape 14 la sută, ritm ce se situează la un nivel superior față de cele din cincinalele anterioare.

În cadrul acestui cincinal, anul 1975 constituie pentru noi anul de vîrf al producției, care implică mobilizarea

unor forțe materiale și umane sporite pentru îndeplinirea sarcinilor care sînt mai mari cu circa 18 la sută față de anul 1974. Prin dimensiunile ei producția anului 1975 vine să confirme succesele obținute de județul Alba pe calea industrializării sale. Aceasta este semnificativ ilustrată și de faptul că producția industrială a județului Alba în 1975 este de 33 de ori mai mare decât în 1938 și de 53 de ori în comparație cu anul 1948. Edificator pentru progresul industrial al județului este și faptul că în prezent realizăm în numai 11 zile întreaga producție a anului 1938.

Făcînd o comparație cu perioada de început a industrializării, putem afirma că odată cu ritmurile înalte de dezvoltare în toate ramurile, s-au produs modificări structurale în economia județului. Dacă, de pildă, în 1950 volumul producției agricole era de 2 ori mai mare decât al producției industriale, în prezent acest raport s-a schimbat net în favoarea industriei, a cărei producție este de peste 4 ori mai mare decât cea a agriculturii județului.

Mutații importante au avut loc și în structura producției industriale. În timp ce în anul 1950 ponderea producției unităților constructoare de mașini și ale chimiei reprezenta 26 la sută din volumul producției industriale a județului, iar cea a întreprinderilor de industrie ușoară și alimentară 39 la sută, astăzi producția unităților din prima grupă de ramuri reprezintă 53 la sută din total, iar a industriei ușoare și alimentare 21 la sută. Aceste schimbări au avut loc ca urmare a dezvoltării prioritare a ramurilor hotărîtoare pentru progresul tehnic, pentru industrializarea județului. În acest sens subliniem faptul că producția unităților industriale construcțiilor de mașini, în comparație cu anul 1950, este în prezent de 80 de ori mai mare, iar cea a industriei chimice de 18 ori. Pe baza valorificării raționale a pădurilor, care reprezintă o bogăție însemnată a județului, producția de exploatare și prelucrare a lemnului a sporit în aceeași perioadă de 16 ori. Creșterile din aceste ramuri se identifică cu sporurile și nivelele ridicate care se înregistrează la o gamă largă de produse de importanță deose-

„Pretutindeni se pot constata roadele activității neobosite a celor ce muncesc, care-și făuresc, prin efortul brațelor și minții lor, o viață tot mai demnă, tot mai înfloritoare. La fiecare pas se văd minunatele creații ale poporului, rezultatele afirmării în viață a principiilor socialismului”.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Raportul la Congresul al XI-lea al P.C.R.)

bită pentru economia națională. Dacă urmărim producția de mașini-unelte, observăm că în ultimii 10 ani aceasta cunoaște o creștere de peste 4 ori. În prezent județul Alba dă întreaga producție a țării de mașini de cusut și de spălat rufe, ocupă primul loc la anti-lăunători și plăcaje, realizează aproape 50 la sută la producția de sodă calcinată și peste 20 la sută la soda caustică.

Toate acestea sînt o reflectare a eforturilor și activității neobosite desfășurate de oamenii muncii din județ, în frunte cu comuniștii, care, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, în marea întrecere pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen, au obținut succese însemnate de la an la an.

Încheind în bune condiții activitatea economică pe 1974, la rezultatele obținute în anii precedenți am adăugat noi sporuri de producție, sarcinile pe cei 4 ani ai cincinalului la producția globală industrială realizîndu-le cu 63 de zile mai devreme, cu o depășire de aproape 1,1 miliarde lei, iar cele la export cu peste 4 luni înainte de termen.

Realizări de prestigiu s-au înregistrat și în primele zile ale anului 1975. Edi-

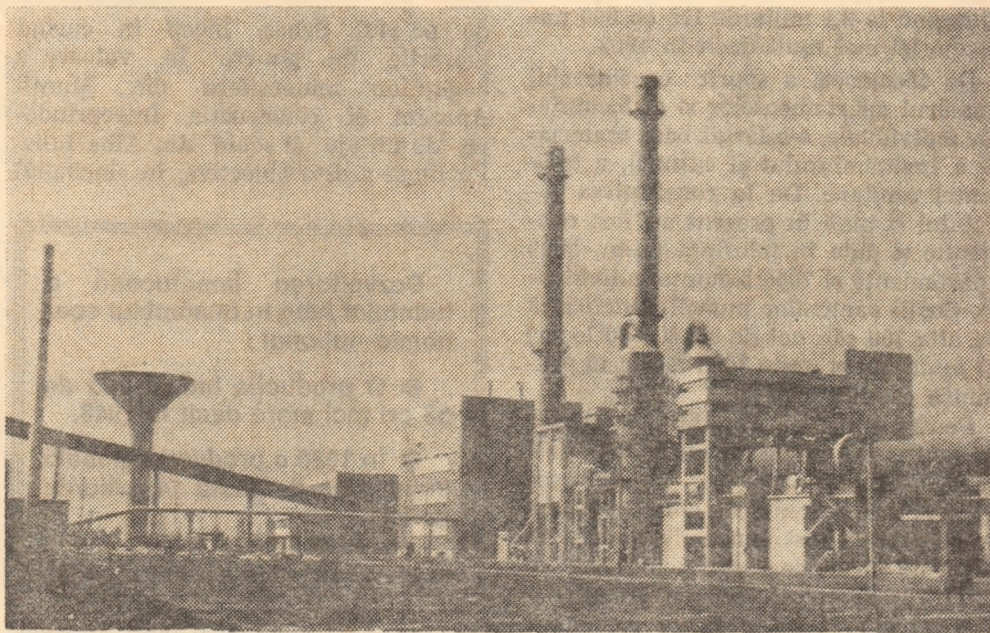
ficatoar în acest sens sînt succesele de la finele lunii ianuarie a.c., cînd s-a reușit să se încheie un bilanț pozitiv la indicatorii valorici și pe sortimente. Astfel, în perioada amintită, pe ansamblul industriei județului, planul la producția globală a fost îndeplinit în proporție de 102,1 la sută, iar la producția marfă de 103,4 la sută. De remarcat că la acest prim bilanț din anul curent, pe care îl dedicăm alegerilor de la 9 martie, toate întreprinderile din județul nostru și-au îndeplinit și depășit prevederile la indicatorii valorici, ceea ce ne dă certitudinea că și în lunile care urmează vom obține rezultate la nivelul sarcinilor ce ne revin din planul unic de dezvoltare al economiei naționale.

Baza tehnică-materială a agriculturii județului a înregistrat, la rîndul ei, o continuă dezvoltare și modernizare. Pe ogoarele unităților socialiste lucrează în prezent peste 1600 tractoare, mai mult de 700 combine și numeroase alte

mașini agricole. Suprafața amenajată pentru irigații va ajunge la peste 7000 hectare, cu 32 la sută mai mult decît în 1970. Ca urmare a acestor măsuri, producția globală agricolă pe județ se prevede să crească pînă la finele acestui an cu 86 la sută față de 1970. Sporuri însemnate se vor obține în zootehnie. În comparație cu 1970, în anul 1975 numărul bovinelor va crește cu 31 000, al porcinelor cu 54 000, iar cel al ovinelor cu 72 000 capete.

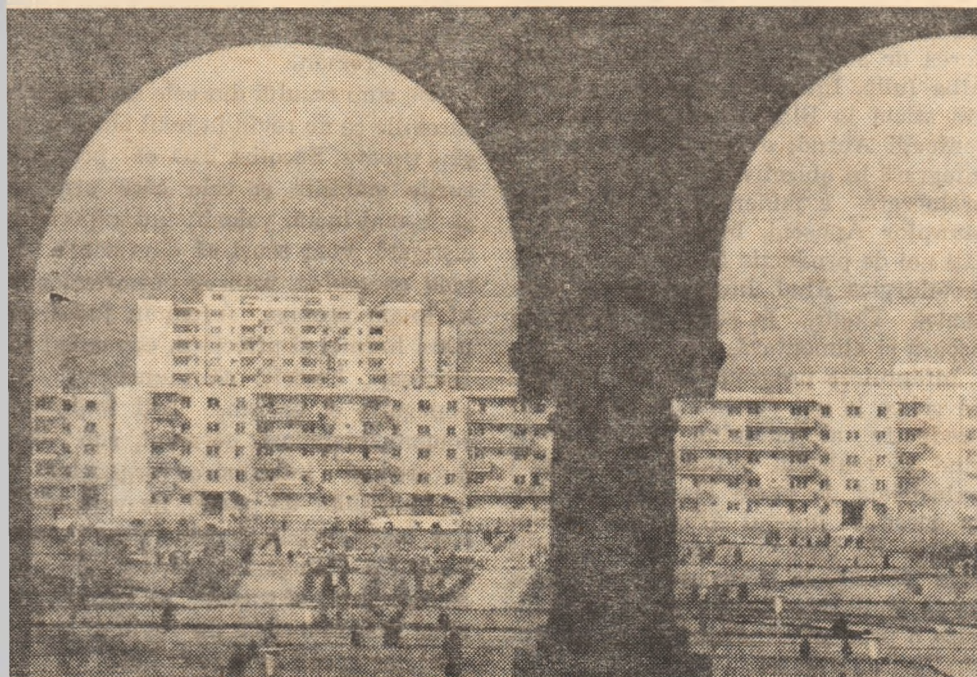
Au fost modernizate căile de comunicație din județ, asphaltîndu-se peste 500 km de drumuri naționale și județene, dublîndu-se căile ferate pe distanțele Vințul de Jos — Teiuș — Războieni și Teiuș — Valea Lungă.

În județul Alba s-a construit o puternică bază tehnică-materială. În fotografie: Fabrica de produse refractare.

Odată cu dezvoltarea pe multiple planuri a economiei județului, cu modificările de structură ce s-au produs în producția ramurilor, în munca, viața și conștiința oamenilor au avut loc modificări cu un profund caracter înnoitor. Un număr tot mai mare dintre aceștia au fost atrași spre industrie, construcții și alte activități care se desfășoară cu precădere în mediul urban. În prezent în industrie, construcții, transporturi, în sfera serviciilor și alte activități neagricole lucrează peste 60 la sută din populația activă a județului, față de 1968 cînd în aceste sectoare activau numai 46 la sută. Ca urmare a ritmului intens de creștere economică a județu-

Alba Iulia — un oraș în plină dezvoltare care asimilează armonios mărturiile istorice ale luptei sociale și ale celei pentru unitatea poporului român.

lui, de la înființarea sa au fost create peste 27 000 noi locuri de muncă.

Faptul că populația ocupată în ramurile neagricole este preponderentă, nu este singurul indiciu al mutațiilor calitative care s-au produs. Pentru a avea o imagine completă în acest sens trebuie să arătăm că au avut loc modificări și în structura profesională, în nivelul de calificare a cadrelor. Au apărut meserii noi, de înaltă complexitate, stăpânite de oameni capabili să mînuiască tehnica nouă, să promoveze continuu progresul tehnic și să reînnoiască producția în condițiile unei eficiențe tot mai ridicate.

Urmare firească a dezvoltării economice a județului, nivelul de trai material și spiritual al celor ce muncesc s-a îmbunătățit continuu. Au crescut veniturile bănești ale oamenilor muncii de la orașe și sate prin majorarea retribuției, a pensiilor și ajutoarelor sociale, a alocațiilor de stat pentru copii. A crescut volumul desfacerilor de mărfuri prin comerțul socialist, în 1974 ajungînd la 2,1 miliarde lei, cu 800 milioane lei mai mult decît în 1968.

De asemenea, a sporit considerabil numărul apartamentelor și al locuințelor individuale, s-a lărgit baza materială a învățămîntului și culturii, a asistenței sanitare. De la constituirea județului și pînă în prezent au fost construite și date în folosință peste 9000 apartamente și 7000 locuințe individuale. Copiii oamenilor muncii beneficiază de alte 700 săli noi de clasă, 600 locuri în internate și peste 3000 locuri în grădinițe, cămine și creșe.

Pentru ocrotirea sănătății populației, în multe din satele județului au fost construite dispensare noi, iar la orașe au fost extinse unitățile spitalicești. La Alba Iulia a fost construit și dat în folosință un modern spital județean cu peste 700 de paturi și o policlinică, dotate cu aparatură medicală complexă. Este semnificativ de reținut faptul că față de 1965 cînd unui medic îi reveneau 1132 locuitori, în prezent îi revin 780.

Noi dimensiuni și perspective in perioada 1976-1980

istorică pentru progresul multilateral al României socialiste în noua sa etapă de dezvoltare. Documentele elaborate de înaltul forum al comuniștilor, primite cu viu interes de oamenii muncii din județul Alba, ca de altfel de întregul popor, sintetizează magistral obiectivele și direcțiile de urmat în perioada viitoare, a căror înfăptuire va situa patria noastră în rîndurile țarilor dezvoltate ale lumii. Așa cum sublinia secretarul general al partidului nostru în Raportul la cel de-al XI-lea Congres al partidului: „Corespunzător Progra-

Congresul al XI-lea al P.C.R. a pus în fața întregii noastre națiuni sarcini de însemnătate

mului și Directivelor, obiectivul fundamental al cincinalului 1976—1980 va fi continuarea dezvoltării rapide a bazei tehnico-materiale a economiei naționale, a întregii societăți. În acest scop se vor urmări creșterea în ritm înalt a forțelor de producție, precum și amplasarea lor rațională pe întregul teritoriu al țării”. Pentru îndeplinirea obiectivului fundamental al cincinalului viitor, a sarcinilor ce revin județului Alba în această direcție, principala noastră atenție este concentrată spre mobilizarea și valorificarea la maxim a întregului potențial material și uman de care dispunem. În perioada 1976—1980 va trebui să realizăm un volum de investiții de peste 14 miliarde lei, ceea ce reprezintă de două ori mai mult decît în actualul cincinal.

Încă de pe acum am început pregătirile pentru asigurarea condițiilor ca noile obiective prevăzute pentru cincinalul viitor să intre în producție la termenele planificate. Se lucrează intens pe șantierele hidrocentralelor de pe riul Sebeș. Încep în curînd lucrările de punere în valoare a bogățiilor mineraliere din Munții Apuseni și construcția Întreprinderii de utilaje și scule din Alba Iulia. Pe lângă aceste obiective, în cincinalul

Dezvoltarea impetuoasă a județului Alba in ansamblul economic național :

- O producție industrială de 53 ori mai mare decît în 1948.
- în 1980 o producție globală industrială de peste 14 miliarde de lei.

care urmează vor mai fi puse în funcțiune Întreprinderea de reparații pentru mașini-unelte speciale și Întreprinderea de suport pentru covoare din Alba Iulia, Întreprinderea de flacoane din sticlă la Blaj, Întreprinderea de confecții Abrud, o uzină metalurgică integrată în obiectivul de exploatare și prelucrare a minereurilor din zona Munților Apuseni, importante capacități noi de producție la Întreprinderea metalurgică Aiud, Întreprinderea mecanică Cugir, la cele de industrie ușoară și alimentară.

Înfăptuirea programului de investiții va ridica la noi dimensiuni potențialul productiv al județului, în 1980 ajungînd să realizăm o producție globală industrială de peste 14 miliarde lei. În acest fel județul Alba va îndeplini înainte de termen obiectivul stabilit prin Directivele Congresului al XI-lea ca în anul 1980 fiecare județ să realizeze o producție industrială de cel puțin 10 miliarde lei.

Pornind de la un nivel de bază ridicat, creat în cincinalul 1971—1975, producția industrială în cincinalul viitor va continua să crească în ritm susținut care va fi de peste 13 la sută. În ritmuri mai înalte va crește producția unităților miniere și de prelucrare a minereurilor neferoase, ca urmare a valorificării resurselor de care dispunem, a celor producătoare de energie electrică și de construcții de mașini.

Investiții însemnate vor fi dirijate spre agricultură, transporturi și celelalte sectoare productive. Pe baza dotării în continuare cu tractoare și alte mașini perfecționate, a chimizării, amplificării sistemului de irigații și dezvoltării prioritare a zootehniei, producția globală agricolă va ajunge în anul 1980 la aproape 2,3 miliarde lei, sporind cu 25 la sută față de 1975.

În deplină concordanță cu dezvoltarea ramurilor productive, prin grija partidului și statului nostru, în etapa viitoare, oamenii muncii din județul Alba vor cunoaște în continuare binefacerile socialismului. Pentru mai buna servire a populației, vor fi date în folosință peste 64.000 m.p. spații comerciale, volumul desfacerilor de mărfuri prin comerțul socialist în anul final al cincinalului viitor fiind de 3,5 miliarde lei, mai mare cu 1,2 miliarde lei decît în 1975. Vor fi construite aproape 15.000 apartamente, un număr însemnat de locuri în cămine muncitorești, creșe, grădinițe și cămine pentru copii, săli de clasă, ateliere și laboratoare școlare. În municipiul Alba Iulia își vor deschide porțile o modernă casă de cultură a cărei construcție a și început și un stadion cu 5000 de locuri. Se va dezvolta baza materială a turismului, ceea ce va permite să punem în mai mare măsură în valoare frumusețile naturale, precum și locurile istorice, mărturii ale marilor frămîntări sociale și ale luptei pentru unitatea națională și independență a poporului român.

Așa cum rezultă din cele de mai sus, sarcinile ce ne revin în noul cincinal nu sînt ușoare. Socotim însă că prin măsurile stabilite și cele care urmează să le mai luăm, valorificînd experiența cîștigată, vom reuși să dăm viață, în mod exemplar, tuturor obiectivelor ce ni le-am propus. Avem în județ oameni harnici și pricepuți, comuniști înflăcărați, hotărîți să muncească cu abnegație și eroism. Toți împreună, români, maghiari, germani, sub conducerea și îndrumarea organelor și organizațiilor de partid, ne vom mobiliza toate forțele și energiile creatoare pentru a adăuga realizărilor de pînă acum noi și noi succese, pe măsura marilor răspunderi ce ne revin și a exigențelor epocii în care trăim.

DIN CRONICA ÎNTRECERII

PRODUȚII SUPLIMENTARE

● Prima decadă a lunii februarie a fost încheiată în industria Capitalei cu noi și remarcabile succese în producție. Sarcinile de plan la principalele produse de bază au fost îndeplinite și depășite. Astfel, producția realizată de oțel brut, oțel aliat și aliat superior depășește cu 323 tone sarcinile de plan. La laminatele finite pline, mijloicii și ușoare, creșterile se ridică, de la începutul anului la peste 160 tone. Aceasta a permis să se obțină producții suplimentare și în industria constructoare de mașini și utilaje tehnologice. De pildă, planul de producție la mașinile și utilajele tehnologice, pentru industria metalurgică pe perioada 1 ianuarie-10 februarie a fost îndeplinit în proporție de 102,2%. În industria electrotehnica și electronică a Capitalei, depășirile se cifrează, de la începutul anului, la aproape 12 milioane lei la mijloace de automatizare electrotehnice și la 17 milioane lei la mijloacele tehnicii de calcul.

INNOIEREA ȘI MODERNIZAREA PRODUCȚIEI

● Numai pentru procurarea de noi utilaje se vor cheltui în acest an în exploatarea carbonifere circa 2 miliarde lei, sumă aproape dublă față de cea alocată în acest scop în 1974. Ca urmare, în cursul anului va spori și zestrea tehnică a exploatarea din Valea Jiului. Abatajele de la Lupeni sint în curs de dotare cu 14 transportoare cu bandă, a căror lungime depășește 35 km. Aici vor intra în funcțiune o nouă linie de transport cu bandă și un siloz subteran.

● În întreprinderile constructoare de mașini, cu toate că nivelul produselor noi sau modernizate stabilit inițial pentru sfârșitul cincinalului a fost atins încă din 1974, colectivele de muncă s-au angajat ca în 1975 să ridice la 67-70 la sută valoarea acestora în totalul producției. Constructorii de strunguri din Arad, de pildă, pregătesc asimilarea a încă 6 noi tipuri de mașini-unelte. Crește, astfel, ponderea unor produse cu randamente superioare, printre care se numără: strungurile revolver cu ciclu automatizat, strungurile paralele cu precizie înaltă de prelucrare și strungurile frontale.

● O importantă acțiune ce se desfășoară pe șantierele de construcții industriale vizează dublarea productivității muncii și urmează să se încheie la finele lui 1977. În scopul atingerii acestui deziderat sint extinse numeroase tehnologii avansate de lucru. Printre altele se are în vedere generalizarea unor procedee de mare eficiență ca: transportul betonului cu autoamestecătoare și punerea lui în operă cu ajutorul pompelor, folosirea armăturilor din plase sudate pentru confecționarea cofrajelor din panouri tipizate, transportul materialelor în pachete, pe palete sau în containere. Se prevede, totodată, o creștere importantă a gradului de profesionalizare a structurii hăilor și centralizarea fabricării confecțiilor de metal și lemn.

Tabelul nr. 1

Proporția realizării planului de reparații în 1974

Trimestrul	Număr de întreprinderi analizate	Întreprinderi cu planul de reparații realizat	
		Număr	%
I	216	54	25,0
II	230	85	37,0
III	172	92	53,0

tervențiile prompte și de calitate, prelungirea vieții mașinilor și utilajelor, facilitând, pe lângă o bună și lungă funcționare a acestora, o economisire importantă de fonduri de investiții. Sint, se pare și unele cazuri de exagerări în centralizarea unor activități de revizii și reparații. În transporturile feroviare, de pildă, pentru umplerea, verificarea și repararea estinctoarelor pentru vagoane, s-a organizat o singură stație la București. Faptul acesta atrage după sine un volum foarte mare de transporturi, o perioadă inutilă de imobilizare a aparatelor respective și, implicit, un număr de cel puțin dublu de estinctoare de înlocuire.

II

SA DESPRINDEM, pe baza unor analize efectuate de organele de specialitate, modul în care s-a desfășurat activitatea în diferitele ramuri ale economiei în 1974, precum și consecințele ce au avut asupra producției, a îndeplinirii sarcinilor de plan.

O primă constatare este aceea că proporția întreprinderilor care realizează la termenele fixate planul de reparații este în continuă creștere (tabelul nr. 1).

Această situație de ansamblu nu o regăsim ca atare la nivelul diferitelor ramuri. La Ministerul Industriei Chimice, de pildă, dintr-un număr de 35 întreprinderi analizate, 25 și-au îndeplinit planul de reparații (respectiv în proporție de 71%), iar la Ministerul Industriei Ușoare din 29 întreprinderi 21 au respectat planul (deci 72,5%). În alte ministere însă situația este complet diferită din acest punct de vedere. Din 81 întreprinderi analizate la Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, numai 18 și-au realizat planul de reparații, iar la Ministerul Energiei Electrice — 6 din 16 unități analizate.

Această situație negativă se explică în cele mai multe cazuri prin faptul că întreprinderile, urmărind realizarea planului de producție cu orice preț, recurg la măsuri de a folosi în continuare, mașinile, și utilajele, deși ele sint programate pentru reparații. Și un alt fapt. Deși un plan de reparații judicios întocmit, cu termene declarate în funcție de starea mașinii sau utilajului și cu respectarea întocmai a acestora constituie garanția bunei lor funcționări, totuși unele întreprinderi nici nu aveau întocmite asemenea planuri pe 1974. Așa s-a prezentat situația, de pildă, la un număr de 37 întreprinderi analizate, din care majoritatea — respectiv 23 de unități — aparțineau Ministerului Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, unde planurile au fost elaborate ulterior. De asemenea, la Întreprinderea de anvelope „Victoria“-Florești nu au fost prevăzute în planul de reparații capitale pe 1974 peste 100 utilaje din fluxul principal de fabricație, deși erau scadente încă din anii anteriori.

În afară de această situație de loc corespunzătoare, s-au adăugat și deficiențe de altă natură, care au avut o influență negativă asupra funcționării unor utilaje, asupra ridicării indicilor lor de utilizare:

— **necorelarea planului de reparații cu cel de producție.** La Întreprinderea de produse carbunose — Slatina s-a înregistrat, din această cauză, nerealizarea a 22 reparații curente de gradul I și 11 de gradul II din 292 poziții cuprinse în plan;

— **necorelarea între planul de reparații și cel al numărului personalului afectat pentru realizarea lui.** Față de un personal normat de 674 de cadre, la Întreprinderea „Electrocentrale“-Rovinari au existat numai 288, fapt care s-a reflectat negativ asupra îndeplinirii planului de reparații (în 1973 a fost realizat în proporție de 60%, iar în primele 8 luni ale anului 1974 de numai 58%);

— **neasigurarea la timp a pieselor de schimb.** La un număr de 81 întreprinderi analizate din cadrul Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, piesele de schimb au fost livrate numai în proporție de 24%, iar la Întreprinderea de anvelope „Victoria“-Florești, dintr-un necesar de 9,85 milioane lei piese de schimb pe 1974 au fost asigurate pînă la 1 septembrie piese în valoare de numai 113 000 lei;

— **neelaborarea instrucțiunilor de exploatare și întreținere și lipsa cărților tehnice (aduse din import odată cu utilajele) sau netraducerea lor.** La unitățile analizate s-a constatat că lipseau peste 2 700 cărți tehnice, iar alte peste 2 300 nu erau traduse (indeosebi la întreprinderile Mi-

În Polonia, organizarea sistemului de reparații este diferențiată, în funcție de complexitatea mașinilor, utilajelor și instalațiilor, cit și de mărimea întreprinderilor. Spre exemplu, în unitățile din industria chimică sint trei sisteme de organizare: sistemul complet centralizat, sistemul descentralizat și sistemul mixt.

În toate cazurile, planul de reparații la nivelul unei întreprinderi este elaborat și urmărit în mod centralizat, prin serviciul mecanicului-șef. Din volumul total de reparații al utilajelor tehnologice și instalațiilor, peste 85% sint executate cu forțele proprii ale ministerului. Din acestea, 63% se execută cu forțele proprii de către unități, iar 22% de întreprinderi specializate la nivelul ministerului sau al centralelor industriale. Ministerul respectiv și-a organizat activitatea de reparații prin întreprinderi specializate pentru: utilaje tehnologice din fabricația îngrășămintelor, produselor petrochimice, respectiv firelor petrochimice; cazane și echipamente termomecanice din centralele termice și termoelectrice; lucrări de protecție anticorozivă, de izolații termice.

În cadrul unităților de reparații funcționează și ateliere de fabricație a pieselor de schimb, asigurind 70-75% din necesar; 10% se asigură de industria construcțiilor de mașini, iar restul din import. Valoarea costurilor anuale ale lucrărilor de întreținere și reparații se ridică la circa 4% din valoarea fondurilor fixe, iar cea a lucrărilor de reparații capitale la circa 30% din volumul total al reparațiilor.

Funcționarea neîntreruptă și cu randament sporit impune

ÎNȚREȚINEREA ȘI REPARAREA LA TIMP A MAȘINILOR ȘI UTILAJELOR

**ECONOMIE
NATIONALĂ**

DEZVOLTAREA împotovoasă a economiei naționale, prin construirea unor noi capacități de producție, extinderea și modernizarea întreprinderilor existente, au făcut cu puțință ca la sfârșitul anului 1974 fondurile fixe pe economie să totalizeze cca. 800 de miliarde lei. Din valoarea lor, aproape 75% au fost puse în funcțiune în ultimii 10 ani, având un nivel de tehnicitate ridicat.

Utilizarea eficientă a acestui valoros potențial productiv, care să se materializeze într-un volum sporit de bunuri materiale și într-o înaltă productivitate a muncii sociale, necesită întreținerea și repararea mașinilor și utilajelor la termenele scadente și de bună calitate, astfel încât să se asigure funcționarea lor cât mai bună, să se preîntâmpine apariția unor eventuale defecțiuni, care stânjenesc desfășurarea normală a procesului de producție. În a-

cest scop au fost stabilite, mai ales în anii din urmă, măsuri concrete de organizare și perfecționare a acestei activități, concomitent cu alocarea unor fonduri importante pentru efectuarea lucrărilor de reparații. Volumul total al cheltuielilor afectate pentru întreținere, revizii și reparații curente și capitale se ridică la 3—5% din valoarea fondurilor fixe (dintre care numai cele pentru reparațiile capitale reprezintă 30%).

Intrucât reparațiile capitale formează o activitate importantă din categoria întreținerii și funcționării în bune condițiuni a mașinilor și utilajelor, materialul de față își propune să prezinte — îmbunătățirile ce au fost aduse în acest domeniu în anii din urmă, măsurile ce se impun a fi luate pentru perfecționarea în continuare a acestei activități, în vederea valorificării optime a zestre tehnice de care dispune fiecare întreprindere.

I

IN TRECUTUL nu prea îndepărtat — având în vedere similitudinea activităților — în majoritatea întreprinderilor industriale lucrările de reparații capitale se executau împreună cu cele de întreținere și reparații curente, de către compartimentele mecanicului-șef și energeticului-șef. Acest mod de organizare a avut și are o serie de inconveniente: tehnicitatea redusă a reparațiilor și adesea prelungirea duratei lor, productivitate scăzută a muncii în aceste sectoare, stocarea de piese de schimb sau distribuirea lor anevoioasă etc.

Pornind de la aceste stări de fapt, unele ministere au luat, în ultimii ani, o serie de măsuri menite să asigure o organizare superioară a acestei activități de maximă importanță pentru buna desfășurare a producției. Una dintre aceste măsuri se referă la **organizarea centralizată în unități specializate a reparațiilor capitale, atât pentru utilajele de serie, cât și pentru instalațiile complexe și liniile tehnologice.** Considerentele principale care au stat la baza organizării întreprinderilor specializate pentru reparații capitale sînt:

— scurtarea duratei reparațiilor, prin posibilitatea creată de a concentra la un obiectiv aflat în reparație capitală, un număr corespunzător de cadre specializate;

— asigurarea și gospodărirea mai bună a pieselor de schimb;

— sporirea productivității muncii;

— eforturi reduse de investiții pentru organizarea întreprinderilor specializate (dotarea lor cu utilaje specifice și mijloace de transport);

— o mai strînsă colaborare între unitățile specializate și cele producătoare de piese de schimb etc.

Practica a reliefat că măsurile luate dau rezultate bune, că organizarea unor astfel de întreprinderi specializate asigură condițiile necesare unei activități corespunzătoare din punct de vedere tehnic, cât și al eficienței. Bunăoară, întreprinderea de reparații de motoare și echipamente electrice din Cîmpina a realizat între anii 1965 și 1974 o creștere a volumului de reparații de peste 45 milioane lei, o producție mai mult decît dublă pe fiecare me-

tru pătrat de suprafață productivă și o productivitate a muncii de peste 50.000 lei. Și în întreprinderile specializate de reparat utilaje pentru construcții se realizează o productivitate a muncii tot mai ridicată an de an, concomitent cu o calitate superioară a lucrărilor și reducerea simțitoare a timpului de staționare a utilajelor la re-

- Debut promițător în 1975, prin crearea unui important număr de întreprinderi specializate pentru întreținerea și reparația mijloacelor fixe
- Acțiuni noi pentru rezolvarea necesarului de piese de schimb
- Dimensiunea efectelor în cazul ignorării de către unele unități a regulilor de bună exploatare și întreținere a mașinilor, utilajelor și instalațiilor din dotare.
- Cum se poate asigura funcționarea neîntreruptă și la parametri înalți a mijloacelor fixe? Cu ce rezultate?
- O întrebare pentru factorii de decizie din întreprinderi și centrale: ați stabilit cînd și unde se va efectua reparația capitală a mașinilor-unelte?

parații (de la 60 la 14 zile pentru macarale turn și de la 30 la 16 zile pentru automacarale ș.a.). De asemenea, în industria metalurgică, prin organizarea de întreprinderi specializate pentru repararea diferitor agregate, s-a ajuns, spre exemplu, ca imobilizarea pentru reparația capitală a unui cuptor Martin să se reducă în medie cu 7 zile, iar a unui melanjor de 200 tone cu 5—8 zile etc.

Criteriile care au plecat pentru organizarea de unități specializate pentru reparațiile capitale în unele ramuri ale economiei — multe concordă cu atributele și experiența acumulată pe plan mondial — au fost:

— pentru reparațiile capitale ale utilajelor de serie, specializarea de întreprinderi la nivelul economiei, unei ramuri sau pe zone teritoriale;

— pentru instalațiile și liniile tehnologice complexe, pentru grupele de instalații sau liniile tehnologice similare din punct de vedere constructiv specializarea de întreprinderi de reparații pe ramuri;

— pentru ramurile deținătoare de instalații și linii tehnologice complexe, specializarea de întreprinderi de reparații pe zone teritoriale.

Ținînd seama de aceste criterii, au fost organizate aproape în toate ramurile economiei naționale unități specializate:

— 8 întreprinderi pentru repararea utilajelor și instalațiilor pentru industria minieră și petrolieră;

— 2 unități zonale (București și Tîrgu Mureș) pentru reparația utilajelor complexe ale industriei chimice și una la Ploiești pentru utilajele petrochimice și de rafinării;

— mari unități specializate de reparații de mijloace de transport pe cale ferată, auto și, respectiv, tractoare pentru tot parcul din economie;

— pentru industria metalurgică întreprinderi de reparat cu profil de construcții-montaj zonale în 3 centre siderurgice (Hunedoara, Galați și Reșița);

— pentru unele categorii de utilaje de construcții, întreprinderi de reparații capitale specializate la nivelul economiei naționale, iar pentru alte utilaje numai pentru parcul propriu al unităților industriei construcțiilor etc.

Paralel cu activitatea de reparații capitale, aceste întreprinderi realizează și un volum important de piese de schimb. Aceasta face cu puțință să se acopere mai bine nevoile și, totodată, degrevează industria construcțiilor de mașini de realizarea unor importante cantități de piese de schimb, în favoarea sporirii producției de mașini și utilaje.

Pe parcursul activității, ținînd seama de capacitățile disponibile ale unităților specializate, au survenit și alte îmbunătățiri. Unele unități au preluat activitatea de reparații capitale a unor tipuri de mașini și utilaje pentru nevoile întregii economii naționale. Se poate aprecia că noua organizare a reparațiilor asigură prin in-

În Anglia, Franța și Republica Federală Germania, întreținerea și reparațiile capitale la mașini și utilaje se execută în mod centralizat. La uzinele mari din industria chimică, centralizarea este realizată la nivelul complexului, iar la complexe foarte mari ca, de pildă, la BASF din R.F. Germania, aceasta se realizează la nivelul grupurilor de fabrici.

La executarea lucrărilor contribuie un personal numeros din afară, de la întreprinderile specializate cu care unitățile chimice au contracte, fie pentru executarea anumitor lucrări (repararea unui compresor, schimbător de căldură, coloane sau utilaje), fie pentru prestarea unor servicii (întrețineri de drumuri, căi ferate, curățenie) sau prin punerea la dispoziție a unor muncitori pentru o perioadă determinată. Aceste echipe din afara unităților sînt dotate cu automacarale,

dispozitive și scule de mină în număr suficient și de foarte bună calitate. Cheltuielile anuale de întreținere și reparații variază între 3-6% din valoarea fondurilor fixe.

Una din problemele bine puse la punct și care asigură scutirea termenului și calitatea reparațiilor este asigurarea pieselor de schimb. Achiziționarea acestora se face pe baza normativelor de stoc minim, direct de către magazia centrală de materiale a unității în care se execută reparația. Stocul minim de piese de schimb este înscris cu roșu și se controlează zilnic, iar acolo unde el este atins se comandă un stoc nou de piese, în cantitatea prevăzută în cartotecă la rubrica „necesar”. Se procedează așa pentru că piesele de schimb cumpărate sînt de calitate mai bună și mai ieftine, decît cele ce se pot confecționa în ateliere proprii.

nisterului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții și ale Ministerului Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor) :

— față de prevederile din proiecte, au lipsit din dotarea întreprinderilor 1 463 aparate de măsură și control, n-au funcționat sau au fost defecte 4 436 și nu au fost verificate în termen mai bine de 72 000 aparate. Aceste deficiențe au fost înregistrate, printre altele, la Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini-Unelte și Electrotehnicii.

Situații similare sînt, din păcate, la unele întreprinderi și în acest an. Toate aceste neajunsuri, semnalate cit și altele, pot și trebuie să fie înlăturate sau evitate în viitor. În acest scop se cer luate însă unele măsuri organizatorice: pregătirea de cadre de înaltă calificare, asigurarea de stocuri minime de piese de schimb (mai ales pentru acele organe ale mașinilor care sînt de obicei mult solicitate), organizarea activității de reparații în 2 și 3 schimburi, pregătirea unor subsansamble de rezervă pentru utilajele mari etc. Centralele industriale, întreprinderile specializate în reparații, cit și fiecare unitate în parte au datoria de a acționa ferm pentru respectarea graficelor de reparații, de a facilita aplicarea măsurilor stabilite încă din 1974 privind reînființarea serviciilor mecanic-șef și energetic-șef în toate locurile unde condițiile impun aceasta.

III

O SITUAȚIE. am putea spune cu totul a parte, o reprezintă modul în care se

asigură reparațiile capitale la mașinile-unelte. În majoritatea cazurilor, aceasta se execută în atelierele mecanicului-șef din cadrul întreprinderilor ce le au în dotare. La ministerele cu profil diferit de ramura construcțiilor de mașini, atelierele mecanicului-șef fiind insuficient dotate și încadrate cu personal de specialitate, realizează un număr redus de reparații capitale, în cele mai multe cazuri de calitate scăzută, iar timpul de staționare a mașinilor-unelte la reparații este îndelungat.

Situația aceasta își are explicația și în faptul că din 1970 întreprinderile Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini nu mai execută reparații capitale de mașini-unelte pentru terți, întrucît pe capacitățile respective își realizează sarcini de plan sau pentru autodotare. În aceste condiții, în unele ramuri s-a trecut la organizarea unor unități specializate pentru lucrările de reparații capitale la mașinile-unelte (la întreprinderea mecanică-Teleaen o secție specializată execută lucrări pentru unele mașini-unelte din unitățile M.I.Ch., Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor a pus la punct organizarea a două unități specializate — pentru aceleași lucrări etc.).

Cu toate acestea, problema nu este nicidecum rezolvată. Dacă avem în vedere parcul de mașini-unelte pe economie, care în cincinalul actual a crescut vertiginos, să numărăm celor ce necesită reparații în 1975 fiind de 3 ori mai mare față de 1972 rezultă că, în mod deosebit, pentru menținerea acestor mijloace fixe importante într-o stare perfectă de funcționare, trebuie găsită o soluție optimă.

Tabelul nr. 2

Principalele intreruperi accidentale înregistrate în funcționarea mașinilor și utilajelor în unitățile analizate în trim. II și III 1974

Unitatea	ore de stagnare a mașinilor	Cauzele intreruperilor accidentale
Întreprinderea de pompe „Aversa” — București	5 712	Urmărirea necorespunzătoare a întreținerii utilajelor
Întreprinderea de piese auto Sibiu	96 705	Nerealizarea planului de reparații și lipsa unor piese de schimb
Întreprinderea de vagoane Drobeta — Tr. Severin	16 705	Neîndeplinirea în totalitate a planului de reparații, slaba organizare a sectorului de reparații
Întreprinderea mecanică „Ceahlăul” — Piatra Neamț	19 444	Nu s-a îndeplinit planul de reparații și de întreținere a utilajelor
Întreprinderea de mecanică fină București	50 000	Slaba pregătire a personalului și lipsa de preocupare pentru asigurarea pieselor de schimb
Întreprinderea de aparatură electrică pentru instalații Titu	257 700	Slaba calificare a personalului de exploatare și întreținere
Întreprinderea minieră Bocea	9 018	Defecțiuni mecanice și electrice, ca urmare a neefectuării operațiilor de întreținere și reparații
Schela de foraj-extracție Brăila	1 092	Nerealizarea planului de reparații
Combinatul chimic Făgăraș	9 579	Întreținerea necorespunzătoare
Combinatul de fibre sintetice Iași	112	Reparații de slabă calitate
Întreprinderea pentru prelucrarea lemnului Reghin	9 479	Întreținerea necorespunzătoare a utilajelor-cheie
Întreprinderea de rețele electrice Galați	590	Întreținerea și reparații de slabă calitate

DIN CRONICA ÎNTRECERII

MATERIA PRIMĂ — SUPERIOR VALORIFICATĂ

● Colectivul întreprinderii „Semănătoarea” din Capitală a prevăzut ca din metalul ce va fi economisit în acest an prin reducerea normelor de consum să fabrice mașini și utilaje în valoare de peste 18 milioane lei. Totodată, prin modificarea unor operațiuni de prelucrare se va economisi o cantitate de metal echivalent pentru executarea a 15 culegătoare de știuleți de porumb.

● La întreprinderea română de piele din Timișoara a fost pusă în funcțiune o stație pilot de recuperare a trioxidului de crom din deșeurile rezultate de la prelucrarea pieilor de animale. Această instalație funcționează pe baza tehnologiei elaborate de chimiștii de la Institutul politehnic Timișoara, în colaborare cu cei de la întreprinderea timișoreană. Au fost recuperate pînă acum, pe această cale, peste 3 000 kg substanță activă care va fi folosită în industria chimică, textilă, siderurgică și alte ramuri de producție.

PENTRU CAMPANIA DE PRIMĂVARĂ

Arăturile de primăvară au fost efectuate, în prima jumătate a acestei luni în proporție de 44% în unitățile agricole de stat și de 35 la sută în cooperativele agricole de producție. Întreprinderile agricole de stat din 10 județe și unități cooperatiste din alte 5 au încheiat arăturile de primăvară. Acțiuni susținute se întreprind pentru fertilizarea ogoarelor, fiind transportate pe cîmp aproape 8 400 000 t. îngrășăminte.

Am mai putea da, în sprijinul susținerii ideii respective, câteva aspecte ale situației din unele întreprinderi. Deficiențele în exploatarea, întreținerea și reparația mașinilor-unelte, au determinat ca la un număr de 135 întreprinderi controlate anul trecut de specialiști ai M.A.T.M.C.G.F.F. să se înregistreze pierderea unei producții de peste 440 milioane lei. De asemenea, indicii scăzuți în funcționarea unor mașini-unelte la diferite întreprinderi reliefează pregnant că, stagnările, opririle accidentale etc. se datorează slabei lor întrețineri, neexecutării la timp a reparațiilor capitale (tabelul 2), deficiențe care antrenează după sine pierderi serioase de produc-

ție, prejudiciind astfel atât întreprinderile în cauză, cât și economia națională.

Pentru înlăturarea deficiențelor amintite, executarea la timp și chiar scurtarea perioadei de reparații, pentru efectuarea lucrărilor de bună calitate, care să ducă la înlăturarea întreruperilor în funcționarea mașinilor și utilajelor, se impune organizarea perfectă a producției și a muncii în compartimentele mecanic-șef și energetic-șef din întreprinderi, pregătirea din vreme a diferitelor ansamble, subansamble sau piese, formarea de echipe omogene organizate în 2 sau 3 schimburi. În același timp, compartimentelor mecanicului-șef trebuie să li se asigure din vreme, din partea întreprinderilor colaboratoare, piesele de schimb, în cantitățile și la termenele stabilite în contractele economice încheiate.

În afară de aceste măsuri ar fi util ca **Ministerul Construcțiilor de Mașini-Unelte și Electrotehnicii, în calitate de producător, să elaboreze un studiu tehnico-economic pentru înființarea în subordinea sa a unei întreprinderi specializate de reparații pentru mașinile-unelte așchietoare de serie.** Destinația acesteia ar fi de a executa reparații pentru toate unitățile deținătoare de asemenea mijloace fixe din întreaga economie — sau numai pentru o anumită zonă a țării, acolo unde există o concentrare mai mare a acestora. Studiul respectiv va trebui să aibă în vedere și varianta ca repararea mașinilor-unelte să aibă loc la sediul întreprinderii specializate sau la locul de utilizare prin sistemul de „servi-ce”, completat cu reconsiderarea sistemului de asigurare a pieselor de schimb.

IV

ÎNȚETINEREA. repararea mașinilor și instalațiilor reprezintă o problemă de certă importanță în angrenajul general, activitate ce trebuie să stea în centrul atenției fiecărei

întreprinderi și centrale industriale, ca unul din mijloacele de bază în asigurarea îndeplinirii și depășirii planului de producție. Nerespectarea unor termene planificate pentru întreținere, reparații curente și capitale (fenomen frecvent întâlnit în întreprinderi, când sub „presiunea” îndeplinirii planului la zi unele conducători de secții sau sectoare nu predau mașinile să fie reparate), atrage după sine scoaterea din funcțiune pe termene lungi a mijloacelor fixe, astfel că ceea ce se consideră că s-a obținut în plus prin folosirea lor peste normative, se transformă în pagubă îndoită și întreită.

Pentru asigurarea desfășurării în bune condiții a procesului de reparații este necesar ca întreprinderile, secțiile sau atelierele specializate, să dispună de personal de înaltă calificare. Or, și în această privință persistă încă neajunsuri. Conducătorii de întreprinderi trebuie să înțeleagă că asigurarea sectoarelor de reparații cu personal bine pregătit, va determina ca intervențiile la mașini și utilaje să fie de bună calitate.

În scopul prelungirii vieții fiecărei mașini, utilaj și instalație, trebuie imprimată o grijă deosebită în exploatarea lor rațională, executarea verificării și reparațiilor curente la timp; fiecare muncitor care le utilizează, urmărind să scoată cât mai mult de la mijloacele din dotare, trebuie în același timp să le acorde și grija cuvenită în întreținere. Pentru ca unele defecțiuni ce apar în exploatare să fie operațiv înlăturate, este nevoie ca în toate schimburile să existe echipe de întreținere și intervenție competente.

În fine, pentru efectuarea în cât mai bune condiții a programelor de reparații, trebuie folosită larg pirghia cointeresării și anume ca retribuția celor din sectoarele de reparații să se facă în funcție de gradul de îndeplinire a planului întreprinderii. În acest mod, cei ce efectuează reparațiile vor depune maximum de exigență

în asigurarea bunei funcționări a mașinilor și utilajelor, în scurtarea duratei lor de staționare pentru reparații.

Așadar, este în interesul fiecărei întreprinderi, al economiei naționale în general să se manifeste responsabilitate și exigență în întreținerea și repararea mașinilor și utilajelor, găsindu-se în permanență forme cât mai adecvate de organizare, încât timpul de imobilizare a acestora să fie redus la minimum necesar, iar fiecare mijloc fix de producție să fie utilizat la parametrii stabiliți.

V. BOESCU
L. ȚINTEA

„Incursiune în cincinalul revoluției tehnico-științifice”

Marcind succesul miilor de lucrători din unitățile Centralei Industrii Confecțiilor, acela de a fi realizat **cincinalul în 4 ani și 2 luni, ieri, 20 februarie**, a avut loc, la București, o sesiune tehnico-științifică, organizată din inițiativa centralei amintite, cu tema: **„Incursiune în viitor, în cincinalul revoluției tehnico-științifice”.** Specialiștii din unitățile productive și de cercetare ale centralei au susținut un număr mare de referate, din a căror problematică reținem: electronica în confecții; evoluția concepției sistemelor complexe de fabricație pentru industria confecțiilor; transferurile tehnologice din industria constructoare de mașini în industria de confecții; noile materii prime indigene destinate industriei de tricotaie; utilizarea tehnicii electronice de calcul pentru conducerea proceselor de producție din industria de confecții; aplicațiile psihologiei industriale la specificul industriei de confecții; influența factorilor sociali asupra productivității și calității produselor.

COMENTARIU LA UN GRAFIC
DINAMISMUL INDUSTRIEI ROMÂNEȘTI

Industria ușoară

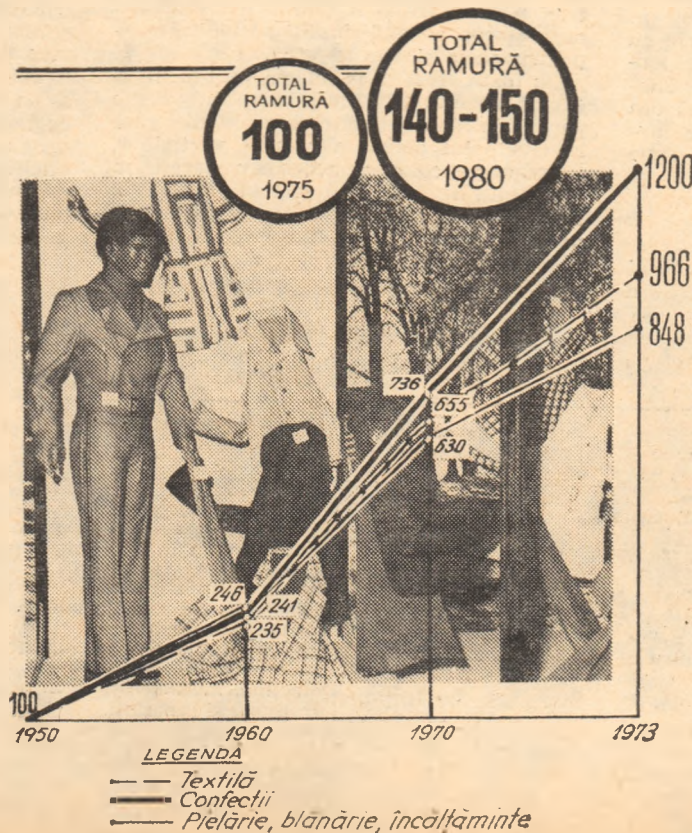
PROCESUL CREȘTERII economice românești în anii socializmului înglobează într-un tot unitar dezvoltarea armonioasă, echilibrată a ramurilor industriei grele cu a celor producătoare de bunuri de consum. În acest cadru, industria ușoară, care are rolul să contribuie la acoperirea cerințelor crescînde ale populației cu produse industriale de larg consum, a realizat progrese continue, concretizate, în primul rînd, în sporirea în ritm înalt a producției, în diversificarea acesteia, în îmbunătățirea calității produselor.

Pentru evidențierea acestor progrese sint concludente, următoarele date, care arată creșterea producției în principalele subramuri ale industriei ușoare în 1973 față de 1938: textilă — de 17 ori, confecții — de 38 de ori, pielărie, blănerie, încălțăminte — 15 ori, sticlă, porțelan, faianță — 41 ori. În anii acestui cincinal volumul producției industriei ușoare se dublează, realizînd un ritm mediu anual de creștere de 14,8% — cel mai înalt ritm atins de această ramură într-o perioadă de zeci ani — față de 10,6% cit era prevăzut prin plan. Odată cu creșterea producției se introduce o serie de tehnologii moderne — neșifonabilitate, hidrofobizare, ignifugare, antimurdărire

— care conferă produselor caracteristici calitative îmbunătățite.

Pornind de la necesitatea satisfacerii mai depline a necesităților de consum ale oamenilor muncii, Directivele Congresului al XI-lea al P.C.R. prevăd o creștere de 40—50% a producției industriei ușoare, concomitent cu ridicarea calității la nivelul celor mai bune realizări obținute pe plan mondial și cu asigurarea unei structuri sortimentale care să corespundă cerințelor în continuă schimbare ale consumatorilor. În anul 1980 vom produce 1,4—1,5 miliarde mp țesături, 335—350 milioane buc. tricotaie, 140—145 milioane perechi încălțăminte, ceea ce înseamnă, față de 1975, creșteri de 34—44%, respectiv 29—35% și 36—41%. În cadrul acestor subramuri creșteri prioritare se vor realiza la produsele care sint mult solicitate, și care, în același timp, asigură un grad superior de valorificare a materiilor prime, cum ar fi țesături subțiri de in-cinopă și confecții din aceste țesături, țesături din mătase naturală, tricotaie din fire și fibre sintetice, încălțăminte cu fețe din piele sintetică, sticlărie de cristal.

La sfîrșitul deceniului industria ușoară va fi o ramură modernă, cu un potențial tehnico-productiv ridicat și o producție diversificată, în stare să asigure în condiții superioare necesitățile în creștere ale consumatorilor.

DIMENSIONAREA NORMELOR DE STOC ȘI A NORMATIVELOR DE MIJLOACE CIRCULANTE (I)

STABILIREA nivelului normelor de stoc și volumului normativului de mijloace circulante, precum și utilizarea eficientă a acestor mijloace au o deosebită importanță pentru fiecare unitate economică. Dimensionarea lor corectă creînd premise pentru desfășurarea optimă a proceselor de aprovizionare, producție și desfacere. Totodată, aplicarea în practică a măsurilor prevăzute pentru îmbunătățirea aprovizionării tehnico-materiale, perfecționarea proceselor tehnologice, reducerea cheltuielilor de producție, accelerarea vitezei de rotație etc. este o condiție a realizării premiselor create prin plan pentru desfășurarea optimă a activității.

Pe aceste probleme am inițiat o anchetă în rândurile specialiștilor din unități economice și financiar-bancare, considerînd că opiniile și propunerile formulate vor contribui la perfecționarea în continuare atît a unor soluții metodologice, cit și a activității practice din fiecare unitate economică.

Fundamentarea prin calcule analitice

Un interes deosebit s-a manifestat pentru probleme din domeniul normării stocurilor.

Aceasta este și firesc deoarece — așa cum prevăd reglementările legale în vigoare — normativele mijloacelor circulante se fundamentează atît pe nivelul sarcinilor de plan privind producția și nivelul cheltuielilor de producție, cit și pe normele de stoc pentru materii prime, materiale, combustibil, produse finite și alte valori materiale.

După părerea unor participanți la anchetă, specialiști din unități economice ale industriei alimentare, metodologia în vigoare nu ridică probleme deosebite și nu necesită modificări în ce privește subramurile industriei cărnii, producției și industrializării sfeclii de zahăr, spiritului, berei și amidonului, tutunului, uleiului și peștelui. Totuși, pentru eliminarea unor greutăți întîmpinate de întreprinderile din subramura industriei laptelui s-a propus ca după stabilirea intervalului dintre livrări în funcție de anul de bază sau de contracte, să se ia în calculul normativului de mijloace circulante, intervalul mediu.

De asemenea, în legătură cu indicațiile metodologice din anul 1973 privind mijloacele circulante pentru unitățile economice din industria alimentară care se aprovizionează prin bazele județene de aprovizionare tehnico-materială, potrivit cărora nivelul maxim al stocului curent nu poate depăși necesitățile de consum pe 30 de zile, specialiștii din aceste unități economice au propus fie majorarea normei de stoc în zile, fie ca analiza stocurilor supranormative să se facă pe totalul elementelor normative și nu pe fiecare element în parte. Atrage însă atenția faptul că această propunere a fost făcută pe considerentul că aprovizionarea prin bazele județene se desfășoară foarte anevoios și neritmic, din care cauză nu se poate respecta norma de stoc stabilită.

O problemă specifică privind finanțarea mijloacelor circulante a fost ridicată de Dumitru Purice, șef contabil la Întreprinderea de utilaj greu „Progresul” — Brăila, care consideră că actualele indicații metodologice nu asigură în toate perioadele anului constituirea fondurilor pentru producție, necesare întreprinderilor constructoare de mașini, ce au o activitate de pro-

ducție de serie mică sau unicate. S-a propus ca în baza de calcul pentru materii prime și materiale la aceste unități să se includă și diferențele valorice privind consumul dintre trimestrul de plan și trimestrul următor. În acest fel s-ar asigura din timp fondurile necesare aprovizionării cu materii prime și materiale în condițiile în care acestea trebuie efectuate, în medie, cu cel puțin 90 de zile înainte ca producția să devină marfă.

1. Criterii în aprecierea concordantei formelor noi ale producției materiale cu soluțiile financiare.

2. Normativele existente asigură gospodărirea optimă a mijloacelor circulante ?

3. Un circuit eficient al fondurilor presupune sincronizarea permanentă a încasărilor cu plățile. Ce cauze conduc la asincronism ?

4. Argumente pentru actualizarea bazei de calcul în determinarea necesarului de mijloace circulante.

Dintre propunerile făcute rețin atenția și cele privind : acoperirea finanțării pieselor de schimb pentru „service” cu mijloace circulante, nivelul normativului respectiv urmînd a fi egal cu valoarea stocului aprobat de forul tutelar pentru perioada de plan ; determinarea normativului pentru producția neterminată pe baza unui coeficient de corectare stabilit pentru un produs reprezentativ dintr-o grupă, urmînd ca acesta să fie aplicat la toate produsele din grupa respectivă, inclusiv la acelea la care producția este stabilită în tonaj, precum și la prototipuri.

În vederea simplificării actualei metodologii unii specialiști, între care Gh. Găleşanu, directorul Sucursalei județene Brașov a Băncii Naționale, și I. Drăghici, directorul Inspecției teritoriale financiare de stat Brașov, apreciază că s-ar putea stabili norme de stoc în zile, la materialele prin-

cipale, pe ramuri de activitate, abandonîndu-se metoda greoaie care se practică în prezent privind stabilirea intervalului mediu între livrări, care necesită un volum mare de muncă.

S-a semnalat și faptul că diversificarea producției în industria constructoare de mașini, impusă și de comenzile beneficiarilor externi, a determinat creșterea atît a stocurilor medii la piesele provenite din colaborări cu alte întreprinderi, cit și a stocurilor de producție neterminată, creșterea de care nu se ține seama la stabilirea normativului mijloacelor circulante prin metoda sintetică a vitezei de rotație, în calcul avîndu-se în vedere doar modificările intervenite la produsele de bază. Pentru înlăturarea acestui neajuns s-a sugerat ideea folosirii unui coeficient de corecție aplicat asupra normativului determinat prin metoda analitică, luîndu-se în considerație condițiile noi impuse de diversificarea producției.

Se pot da soluții general valabile ?

Și în ce privește finanțarea prin normativ a mijloacelor circulante s-au desprins

din anchetă unele probleme. Așa, de exemplu, opiniile mai multor specialiști din unitățile economice, printre care cităm pe Stere Stătică, contabil șef la Întreprinderea de pompe București, converg către necesitatea majorării la mai multe întreprinderi decît în prezent, a proporției de finanțare a stocului curent care, după recalcularea din 1971 se situează, de regulă, la 50% din valoarea stocului curent fizic maxim normat.

Reglementările în vigoare prevăd această posibilitate în cazul în care din documentația ce se prezintă de unități rezultă că este necesară finanțarea într-o proporție mai mare a stocurilor curente normate de materii prime și materiale. Practica arată însă că asemenea documentații nu se întocmesc decît în puține cazuri, cu prilejul recalculării periodice a normelor de stoc și a normativelor de mijloace circulante, iar, în cazuri și mai rare, cînd acestea se elaborează cu ocazia planificării anuale, documentațiile nu sînt complete și ca urmare nu li se pot da curs de către organele ierarhic superioare sau nu pot fi luate în considerare de către organele competente.

Așa s-a ajuns la unele situații ca cele arătate de I. Grozav, directorul Inspecției teritoriale financiare de stat Timișoara, cînd s-a creat un dezechilibru între valoarea stocurilor aprovizionate în cadrul normelor fizice stabilite și sursele de finanțare prin normativ.

Și alți specialiști au făcut referire la acest aspect (Gh. Gălășeanu, I. Drăghici, P. Moceanu, directorul Sucursalei județene Iași a Băncii Naționale, N. Hirizan, directorul Sucursalei județene Argeș a Băncii Naționale). Unii dintre aceștia au propus chiar o proporție de finanțare de 75% din va-

SĂ GÎNDIM ȘI SĂ ACȚIONĂM ECONOMIC!

Dincolo de semantica lui „a realiza”

În diversitatea cotidiană a activităților, în limbajul nostru de zi cu zi, adeseori și mai ales de loc întâmplător, pronunțăm și auzim cuvântul „realizare” cit și altele din cele ce derivă din această „tulpină”, mai ales ca verb conjugat la diverse timpuri, pentru a marca succese în dinamismul creșterii.

A realiza nu este numai un cuvânt ce semnifică „a face”, „a executa”. Etimologic, obârșia latină a lui „realiza” — dacă este să o considerăm numai pe aceasta — ne spune că „res” înseamnă „lucrul” iar „alias” se traduce „cu alte cuvinte”. Dacă nu am face nimic altceva decît să asociem, punînd cap la cap, semnificația acestor rădăcini etimologice, realizare ar însemna „cu alte cuvinte lucrul”. În nici un caz însă aceasta nu ne dă libertatea să orientăm limitativ traducerea către „a lucra” sau „a face” sau „a acționa” și nici către „a executa” pentru că, pentru fiecare din acestea — dacă ar fi să operăm tot numai etimologic — lingvistica ne spune că acestea nu sînt sinonime cu „a realiza”.

Specialiștii filologi subliniază și ei sensul major al lui „a realiza” explicîndu-l și cu: „a face să devină real, a crea, a câștiga ceva, a plăsmui o operă de artă, a pune în valoare capacitatea de creație”. Explicațiile sînt limitative, nu cuprind și sensul economic. De exemplu ultimele două interpretări sînt atribuite de autorii dicționarelor enciclopedice, creatorilor de opere de artă. Dar oare nuca — unica sursă a valorilor sociale, cea mai generală și indispensabilă activitate a oamenilor care condiționează și propulsează dezvoltarea — nu este un act de creație iar subiecții ei nu sînt făurarii bunurilor materiale, ai tuturor celor necesare dezvoltării sociale, intelectuale și existenței oamenilor?

Incontestabil da: munca este o creație, fiecare stadiu al ei presupune potrivit tezelor materialismului dialectic, un proces de consum dar tot conform aceleiași ideologii, nu în toate stadiile diviziunii muncii se obțin valori capabile să satisfacă o nevoie finală, să aibă calitatea de a satisface cerințele valorii de întrebuințare. Ori, așa cum am văzut, etimologic, a realiza înseamnă „a face să devină real” dar și „cu alte cuvinte lucruri”. Oamenii s-au obișnuit să atribuie semnificația de „lucru” numai acelor structuri materiale care au și o utilitate socială, o valoare de întrebuințare, care au devenit realitate util socială. Prin analogie „a realiza” ne constringe la a considera realizarea ca act de creație, de plăsmuire, a acelor

Virgiliu ANGHELESCU

(Continuare în pag. 12)

loarea stocului curent maxim normat, susținînd — desigur doar ca o părere — că aceasta ar corespunde posibilităților reale de aprovizionare pe care le au întreprinderile. N. Hirizan are în vedere că în practică, cuantumul stocurilor efective, ar face necesară majorarea finanțării stocurilor curente la nivelul propus.

De asemenea, I. Grozav consideră că ar trebui urgentată acțiunea preconizată în ultimul timp, de efectuare a unei recalculări generale a normelor de stoc și a normativelor mijloacelor circulante, ținînd seama că de la recalcularea efectuată în 1971 au intervenit schimbări în structura producției și în condițiile de aprovizionare. Totodată, a apreciat că în prezent noțiunile de stoc minim și stoc maxim sînt de domeniul trecutului, în fișele de magazie nemaifiind operate cifrele pe care acestea le exprimă și care nu mai sînt corelate cu normativul valoric aprobat pe total, printre altele și din cauză că întreprinderile nu fundamentează anual cu calcule analitice nivelul normelor de stoc la materiale.

La unele întreprinderi, datorită faptului că stocurile normate au devenit insuficiente, s-a înregistrat și o insuficiență de normativ, concretizată în înrăutățirea capacității de plată. După părerea lui P. Fluture, directorul întreprinderii mecanice de utilaj chimic București, insuficiența normativului a fost suplinită în majoritatea cazurilor prin credite bancare, dar concomitent au crescut și volumul împrumuturilor restante și plățile neonorate către furnizori. Desigur că existența împrumuturilor restante nu poate fi pusă numai pe seama insuficienței de stoc normat sau ne normativ de mijloace circulante, dar puțînd exista și această cauză se apreciază că cu greu se poate delimita influența cauzelor subiective pentru eliminarea cărora se impun a fi luate măsuri. Acestea sînt considerentele pentru care se face simțită necesitatea existenței unui calcul real al stocurilor normate, determinat nu pe bază de coeficient — respectiv viteza de rotație a mijloacelor circulante, — ci analitic, pe fiecare material cu pondere, aceasta fiind singura metodă exactă de calcul, în funcție de care se poate organiza și evidența privind nivelul real al stocurilor supranormative.

Pe aceeași poziție de susținere a necesității determinării normelor de stoc și a normativelor de mijloace circulante, în fiecare an, prin calcule analitice se situează și S. Pascariu, directorul sucursalei județene Maramureș a Băncii Naționale, rezultatele determinării prin calcule sintetice puțînd constitui doar un mijloc de control, de confruntare și de analiză în vederea stabilirii unor normative cit mai reale.

Pentru activitatea viitoare se desprind unele concluzii, care, sintetice, pot fi prezentate astfel:

1 Practica economică din țara noastră a relevat necesitatea cu caracter obiectiv a recalculării periodice a normelor de stoc și normativelor mijloacelor circulante, pe bază de calcule analitice, ținîndu-se seama și de factorii care acționează fie în sensul diminuării acestora — extinderea progresului tehnic, îmbunătățirea condițiilor și sistemelor de aprovizionare și desfacere, intensificarea cooperării și specializării între întreprinderi în activitatea de producție — fie în sensul majorării lor — proporțiile tot mai mari și ritmurile tot mai înalte ale desfășurării procesului de producție.

Aceasta nu înseamnă că stabilirea normelor de stoc și a normativului mijloacelor circulante prin calcule analitice trebuie

să se facă de unitățile economice numai cu ocazia recalculărilor periodice la inițiativa organelor centrale. Prevederile legale nu interzic, ci dimpotrivă obligă la fundamentarea de către unități a necesarului de stocuri și de normative. În ce privește determinarea normativului mijloacelor circulante, indiferent de metoda utilizată (analitică sau sintetică), aceasta trebuie făcută în așa fel încît normativele să se fundamenteze pe sarcinile de plan privind producția și celelalte activități, pe nivelul cheltuielilor de producție, precum și pe normele de stoc stabilite potrivit dispozițiilor legale.

2 Problema ridicată de unii participanți la ancheta noastră privind proporția de finanțare a valorii stocului curent normat de materii prime și materiale este de fapt de dată mai veche în preocupările organelor de resort. În această privință nu poate fi indicată o proporție cu caracter general valabil (50, 70 sau 75%) făcîndu-se abstracție de condițiile concrete de aprovizionare și consum din cadrul fiecărei unități economice. O asemenea soluție cu caracter general ar antrena nejustificat în unele cazuri acordarea de resurse bănești pentru normativ de mijloace circulante fără o acoperire materială în stocuri.

Într-adevăr, problema finanțării stocurilor curente de materii prime și materiale a preocupat și preocupă încă pe specialiștii la toate nivelurile. La recalcularea din anul 1971, de exemplu, s-au făcut multiple calcule și analize, iar recent au fost testate de organele centrale de resort metode îmbunătățite de normare a stocurilor pentru materiale și de finanțare a acestora la un număr de întreprinderi. Din aceste analize rezultă că, de regulă, într-o întreprindere, materialele nu se pot afla practic (toate în același timp sau fiecare în parte permanent) la nivelul maxim normat și în aceste condiții normativul aferent stocului curent trebuie să fie egal cu valoarea stocului mediu.

Aici trebuie făcute două precizări, și anume:

● Sînt unități care fac excepție de la această regulă, datorită condițiilor lor concrete de aprovizionare și consum. În astfel de cazuri reglementările metodologice prevăd posibilitatea aprobării de către organele centrale tutelare — cu avizul M. F., M.A.T.M.G.F.F., C.S.P. și băncilor finanțatoare — a unei acoperiri financiare mai mari de 50%. În anul 1971, de exemplu, astfel de aprobări s-au dat la multe întreprinderi.

● Chiar dacă la un moment dat, pe baza calculelor analitice, rezultă că finanțarea stocurilor normate de materiale nu trebuie să depășească valoarea medie a acestora, ulterior pot interveni unele condiții noi în desfășurarea activității, ca de exemplu: modificarea intervalelor medii între aprovizionări, a capacităților unitare ale mijloacelor de transport etc. Desigur că dacă în asemenea cazuri nu se fac corecturile necesare prin calcule analitice ale normelor de stoc și ale mijloacelor circulante se produc necorelări. Aceasta nu înseamnă că ele sînt generate de metoda de finanțare, ci că nivelele normelor de stoc și de normativ trebuie modificate. Situația trebuie analizată, de la caz la caz, la fiecare unitate economică în parte.

În numărul viitor al revistei vom publica partea a doua a anchetei noastre consacrată problemei stocurilor supranormative.

María IONIȚĂ

TENDINȚE ȘI PRIORITĂȚI ÎN FOLOSIREA FONDULUI FUNCJAR

SPORIREA producției agricole este condiționată în tot mai mare măsură de cultivarea întregii suprafețe de teren, de menținerea în circuitul agricol a tuturor suprafețelor, de atragera în circuitul agricol a noi terenuri. Sarcina, de mare amploare și de mare importanță economică prin implicațiile ei, a fost reinnoită cu toată fermitatea la recenta Consfătuire pe țară a activului de partid și de stat din agricultură. Cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, a arătat că: „Trebuie să luăm toate măsurile pentru a pune capăt risipei de pământ, pentru a reda agriculturii noi suprafețe! Considerind că prevederile din Directivele pentru cincinalul viitor sînt minime, trebuie să facem totul pentru a spori suprafața agricolă, îndeosebi suprafața arabilă a țării.”

Revista noastră, va publica în acest an o suită de articole pe tema posibilităților de extindere și valorificare completă a fondului funciar, invitind cadrele de conducere din toate sectoarele de activitate, specialiștii din agricultură, la o amplă dezbateră pe această temă.

Pentru început, prezentăm o caracterizare de ansamblu a problematicii utilizării fondului funciar elaborată de directorul direcției de specialitate din Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, urmînd ca într-un număr viitor să publicăm opinia acestuia asupra perfecționărilor ce trebuie aduse în acest domeniu.

O serioasă contradicție a timpurilor contemporane

ÎN MOD TRADIȚIONAL, agricultura și silvicultura au constituit principalele forme economice de folosire a terenurilor.

Pe măsura diversificării și dezvoltării activității omenesti, au apărut și alte forme economice care au dobîndit — în timp — locuri tot mai importante pe scara necesităților de spațiu, astfel că agricultura și silvicultura au încetat să-și împartă între ele terenurile, trebuind să cedeze permanent din baza lor primordială de producție — pămîntul — pentru a face loc dezvoltării așezărilor populate, industriei, căilor de comunicații ș.a.

În secolul XX, îndeosebi în ultimele trei decenii, dezvoltarea impetuoasă a științei și tehnicii, creșterea de tip „exploziv” a populației ca și sporirea continuă a nivelului său de civilizație, au determinat, pe plan mondial, restrîngerea ariei terenului agricol pentru a se face loc expansiunii activităților neagricole.

Așa s-a ajuns ca majoritatea statelor lumii, atît cele puternic industrializate, cît și cele care au pășit recent pe calea dezvoltării industriale, să fie confruntate pe plan social-economic cu o serioasă contradicție a timpurilor contemporane: pe de o parte, cerințele de spațiu necesare dezvoltării progresive a societății, iar pe de altă parte caracterul limitat al întin-

derii terenurilor. Cu alte cuvinte, pe măsura sporirii nevoilor de produse agro-alimentare, agricultura este nevoită să cedeze din terenurile sale de cultură.

Pentru soluționarea acestei contradicții se concep și se pun în aplicare diverse acțiuni: atragerea în circuitul productiv a noi terenuri nevalorificate, intensivizarea folosirii terenurilor de cultură, protecția, ameliorarea și conservarea unor resurse funciare, amenajarea complexă a spațiilor pentru o justă distribuire a terenurilor între destinatarii economici, legiferarea acțiunii menite să reglementeze folosirea terenurilor sub un strict control din partea statului etc.

Pină nu de mult, inițiativele și preocupările pe linia gospodăririi raționale a pămîntului se limitau la interesele unor persoane sau a unor colective. Importanța majoră a acestei probleme a făcut ca, în ultimul timp, măsurile de protecție a terenului agricol să depășească limitele unor preocupări particulare, constituind în mod frecvent obiectul politicilor guvernamentale și al examinării lor în cadrul organismelor internaționale specializate.

Este de înțeles că, într-o epocă atît de dinamică și de complexă cum este cea contemporană, găsirea soluțiilor optime de utilizare a terenurilor nu este deloc simplă și nici nu pot fi date formule generale, valabile pentru toate țările, pentru toate zonele. Fiecare țară trebuie să-și adopte politica sa proprie, corespunzătoare

re specificului său geografic, natural, social-economic, care să se înscrie în coordonatele dezvoltării către care tinde.

Unde ne sitrăm comparativ cu lumea și cu Europa?

STATISTICILE ne pun la dispoziție date care relevă că modul de folosire a terenurilor pentru agricultură și silvicultură și evoluția utilizării lor sînt puternic diferențiate pe glob. Spre exemplu, în Europa, aceste folosințe ocupă împreună peste 50% din suprafața totală a conti-

Tabel nr.1

Suprafața de teren arabil
ce revine pe un locuitor
în diferite state europene
(în metri pătrați)

Media europeană	3140
Olanda	130
R.F.Germania	1270
Belgia	1640
Italia	1760
România	4550
U.R.S.S.	9250

nentului, în timp ce în celelalte continente dețin 1/2 sau chiar 1/3 din suprafața totală: în America de sud 35%, în America de Nord 30%, în Asia 24%, iar în Africa 21%. Este de remarcant că, în Europa, restul terenurilor sînt în marea lor majoritate clădite, existînd suprafețe neînsemnate ce ar putea fi atrase în producția agro-silvică. Pe celelalte continente, suprafețe mari sînt ocupate de terenuri neproductive (marile deșerturi și masive muntoase), existînd posibilități de extindere a agriculturii în cîteva zone geografice mari în America de sud (bazinul

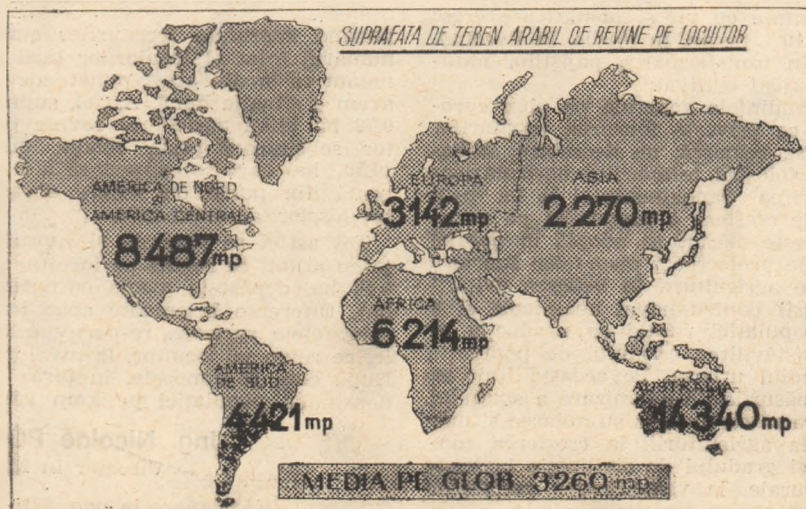
Tabel nr.2

Ponderea terenului arabil
în totalul suprafeței
agricole în cîteva țări
din Europa

Media europeană	49,5
Franța	36
Iugoslavia	40
România	64
Cehoslovacia	72
Danemarca	73
Ungaria	74

Amazonului), în Asia (bazinul Mekongului), în Africa (Sudanul meridional și Africa centrală).

Referindu-ne la situația statelor europene, constatăm, de asemenea, o puternică diferențiere a repartiției suprafeței agricole față de densitatea populației. Astfel, față de media europeană de 3140 mp teren arabil ce revine pe cap de locuitor, unele state dețin mai puțin de jumătate din această suprafață medie (tabelul nr. 1). Cu excepția U.R.S.S., unde suprafața arabilă ce revine pe cap de locuitor este cea mai mare, restul statelor europene se situează între 3500 mp — 4900 mp teren

SĂ GÎNDIM ȘI SĂ ACȚIONĂM ECONOMIC!

(Urmare din pag. 10)

obiecte, deci a acelor lucruri care au o valoare de întrebuințare.

Odată cu adîncirea diviziunii sociale a muncii, oamenii, în activitatea lor, obțin în succesivitatea stadiilor producției, obiecte care au o valoare, dar care nu sînt în stadiul de a li se putea confirma o anumită valoare de întrebuințare, deci aceea calitate de a satisface o utilitate, un scop final, folosința socială. Ca să nu mai vorbim de situațiile în care ei produc obiecte care nu intrunesc condițiile pentru a primi recunoașterea valorii lor de întrebuințare, fie pentru că nu satisfac exigențele calitative de ordin tehnic — sînt rebutate sau defecte — fie pentru că deși sînt utilizabile, sînt produse în asemenea cantități încît depășesc nevoia consumului social și devin, deci rîmin neutilitate și nefolosite. În toate cazurile ele înglobează muncă vie și materializată, au angajat consumuri, au deci valoare, dar nu au valoare de întrebuințare. Valoarea lor nu intră deci în activul social, ci se înscrie în pasiv — în categoria pierderilor pentru societate.

Mi-a fost adeseori dat să aud pronunțîndu-se la nivel de loc de muncă, în ateliere sau secții cuvîntul: „am realizat o producție de...” în cazuri în care produsele obținute erau de fapt numai niște semifabricate, iar în valoarea enunțată se înscria, cu o pondere oarecare, și producție neterminată. Putea fi vorba în aceste cazuri de „producție realizată”? Incontestabil nu. Științific și obiectiv, în spețele respective era vorba — fără nici un dubiu — de producție executată, deci de un consum a cărui utilitate încă nu a intrunit sufragiul utilului social.

Adesea și nu întimplător, mi-a fost dat să ascult conducători de întreprinderi și centrale industriale spunînd că am „realizat o producție globală de...” — o valoare într-adevăr impresionantă — pentru ca după aceea să relateze că „valoarea producției marfă vindută și încasată a fost de...” iar refuzurile pentru calitate și valoarea remedierilor și a reparațiilor în termenul de garanție au reprezentat...”

Unii beneficiari consideră că „au realizat un volum de investiții”, înțelegînd prin aceasta cît au cheltuit și nu cît au pus în funcțiune.

Mi-am pus și nu odată, întrebarea dacă eroarea pe care o comiteau lucrătorii respectivi era numai o greșeală de exprimare sau de natură conceptuală, de gîndire (?!). Dacă studiem manualele de economie politică — de la nivel elementar pînă la cel superior — vom regăsi că execuția este numai un moment al ciclului de reproducție, iar realizarea produsului — a mărții — are loc doar în momentul în care societatea a recunoscut valoarea de întrebuințare a acestuia.

Prin analogie, producția globală nu poate primi atributul de „realizată” ci numai cel de „executată”. De asemenea, valoarea producției marfă livrată nu poate fi considerată ca realizată

(Continuare în pagina 14)

arabil pe cap locuitor, limite în care se situează și țara noastră.

Este de notat o puternică diferențiere și în privința folosințelor agricole (tabelul nr. 2).

Evoluția suprafeței agricole în perioada 1960—1970, în majoritatea statelor europene, pune în evidență o reducere anuală a suprafeței agricole în limite ce variază de la 1 la 20 mii ha și chiar mai mult: în Portugalia se reduce cu 26 mii ha, în Suedia cu 25 mii ha. Numai un număr foarte restrîns de state europene înregistrează creșteri ale suprafeței agricole, printre care se situează și România.

În ce privește terenul arabil, dacă pînă în 1960 se înregistra o tendință de creștere în zona europeană, în perioada 1960—1970 evoluția suprafețelor — în marea majoritate a statelor — este în scădere, cu procente de pînă la 26% (tabelul nr. 3). Restrîngerea terenurilor arabile în proporție atît de însemnată se datorează, în

Tabel nr. 3

Diminuarea suprafețelor arabile în perioada 1960—1970 în unele țări europene

	mi ha	% de reducere
Italia	3200	20
Franța	3200	11
Suedia	547	15
Polonia	900	5,5
R.F. Germania	420	5
Bulgaria	195	4,2
Iugoslavia	210	2,5
România	113	1,1

principal, scoaterilor din producția agricolă a terenurilor solicitate pentru amplasarea obiectivelor industriale și social-culturale. Media anuală a terenurilor afectate acestor folosințe ajunge în perioada 1960—1965 în Europa la o suprafață de 24 mii ha, România situîndu-se cu o medie anuală de 36 mii ha anual.

Se apreciază, ca regulă generală, că în timp ce populația crește cu 1% pe an, terenurile ce se folosesc pentru construcții se extind cu 2,5%.

Pășunile naturale înregistrează o tendință generală de scădere cu toate că, în unele state, se înregistrează creșteri însemnate ale suprafeței; Franța — 800 mii ha (6%); Spania — 784 mii ha (6%); Bulgaria — 439 mii ha (42%), România — 220 mii ha (5%).

Trebuie remarcată, tot ca o tendință generală, și intensivizarea folosirii terenurilor agricole, atît prin creșterea suprafețelor plantate cu vii și pomi (care cresc cu circa 10% pe an, în medie, în Europa), cît și prin transformarea pajiștilor naturale în pajiști cultivate.

Între tendințele generale pe plan european în ce privește folosirea terenurilor agricole se remarcă, cu deosebire, intensivizarea folosirii terenurilor agricole pentru sporirea randamentului la ha (prin măsuri de creștere a producției pe verticală). Aceste măsuri se adoptă în paralel cu cele de protecție a resurselor funciare favorabile agriculturii în vederea evitării dezafectării pentru nevoi neagricole și a legării populației rurale de producția agricolă (stăvilirea exodului de populație către mediul urban). Pe această linie se înscriu măsurile de organizare a spațiului rural care sînt conducătoare la stimularea și modernizarea agriculturii, la creșterea confortului și gradului de civilizație în localitățile rurale, la valorificarea resurselor rurale sub aspect turistic și altele.

În stabilirea nevoilor viitoare de spații vitale ale diverselor activități neagricole se caută a se ordona prioritățile în cererile de terenuri, perioadele în care se cer, locurile de amplasare geografică, la luarea deciziilor avîndu-se în vedere resursele existente. Găsirea soluțiilor optime este puternic influențată de datele informaționale de care se dispune. Tehnica modernă a teledetectiei, folosind fotografiile aeriene, îndeosebi cele în culori, detectiile prin sateliți, radarul ș.a. tind să ia locul informațiilor clasice obținute prin măsurători, recensămînt care, de regulă, sînt costisitoare, relative ca exactitate și necesită timp îndelungat pentru executare.

Indici de folosire a terenului.

Evoluția categoriilor de folosință

ÎN ȚARA NOASTRĂ problema gospodăririi raționale a pămîntului a constituit în anii regimului democrat-popular o preocupare de prim ordin. Pămîntul a fost declarat cea mai importantă avuție națională, iar folosirea lui a devenit o problemă de stat, o chestiune de interes național, fiind reglementate prin legi speciale măsurile de folosire, protecție și ameliorare.

Un loc important îl ocupă măsurile pentru folosirea terenurilor în producția agricolă, pornindu-se de la realitatea obiectivă că, în țara noastră, există condiții naturale deosebit de favorabile pentru producția agricolă, agricultura constituind ramură economică de bază.

Care sînt principalele aspecte ale utilizării terenurilor agricole în țara noastră și ce probleme principale se pun în legătură cu mai buna lor gospodărire?

În România, terenurile agricole ocupă 63% din suprafața totală a țării, situîndu-se peste media europeană (circa 52%), iar în ce privește terenul arabil, acesta ocupă circa 40% din suprafața totală a țării, situîndu-se, și în această privință, peste media europeană (circa 33%). Ra-

Tabel nr. 4

Suprafața de teren agricol pe un locuitor în unele județe (în ha)

1. Ialomița	1,3
2. Harghita	1,3
3. Tulcea	1,25
4. Dîmbovița	0,49
5. Bacău	0,48
6. Prahova	0,35

portînd suprafața terenurilor agricole la numărul total al locuitorilor țării noastre, notăm că și din acest punct de vedere avem o situație bună. Astfel, suprafața de 0,72 ha teren agricol ce revine pe locuitor se situează peste media europeană (0,50 ha) care se apreciază a fi echilibrată din punct de vedere al asigurării produselor agroalimentare.

Tot astfel se prezintă și suprafața de teren arabil ce revine pe locuitor care, cu 0,46 ha, depășește media europeană (0,31 ha). Diferențe însemnate apar însă între suprafețele agricole, respectiv cele arabile, ce revin pe locuitor, la nivel județean. După cum se cunoaște, în țara noastră, densitatea populației pe kmp variază de

Ing. Nicolae POPESCU
director în M.A.I.A.A.

(Continuare în pag. 32)

Cum măsurăm efectele organizării

CONDUCERE ORGANIZARE

— Aspecte metodologice ale cuantificării influenței organizării producției și a muncii asupra rezultatelor activității unităților industriale —

CA URMARE a acțiunilor întreprinse de conducerea partidului și statului nostru, organizarea științifică a devenit o preocupare prioritară a factorilor de răspundere din economie, ea stînd la baza a numeroase și energice acțiuni finalizate în îmbunătățirea rezultatelor, sporirea eficienței întregii activități desfășurate în economia națională. Așa cum subliniază sistematic în curîntările și întîlnirile sale cu oamenii muncii secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, potențialul acestui instrument de raționalizare și de creștere a eficienței este însă de parte de a fi fost epuizat, existînd, încă, importante rezerve,

concretizate în deficiențe, în disfuncționalități organizatorice, care conduc la pierderi, la risipă de timp, de materiale, de fonduri.

Fructificarea integrală a avantajelor organizării științifice, presupune, ca un element esențial, și posibilitatea măsurării efectelor, a implicațiilor sale asupra rezultatelor, a obiectivelor unităților economice, existența unui sistem de indicatori adecuați. Începînd cu acest număr publicăm o sinteză a ideilor privind conținutul unui set de sisteme de indicatori¹⁾, solicitînd, totodată, specialiștilor din domeniu să-și exprime și să ne transmită opiniile lor, pe care să le putem publica în numerele următoare ale revistei noastre.

UN FACTOR principal, care condiționează în mare măsură realizarea sarcinilor prevăzute pentru unitățile economice în planurile anuale și de perspectivă, îl constituie perfecționarea continuă a organizării producției și a muncii. Semnificativ în acest sens este faptul că din totalul măsurilor preconizate de către întreprinderi prin programele proprii de realizarea planurilor de producție, aproape 50% reprezintă cele legate de mai buna organizare a conducerii, a producției și a muncii.

Ținînd seama de importanța acestor elemente care influențează hotărîtor nivelul întregii activități economice a unei întreprinderi, se impune elaborarea bazelor metodologice ale unui sistem de indicatori care să poată caracteriza, pentru fiecare întreprindere, nivelul de organizare a producției și a muncii, precum și de stabilire a influenței acestui nivel asupra rezultatelor activității economice.

Pe baza sistemului de indicatori se poate stabili, într-o primă etapă, stadiul de dezvoltare la care a ajuns întreprinderea respectivă în principalele domenii de activitate, comparativ cu elementele normative existente sau cu realizările obținute de alte unități luate drept etalon.

Odată stabilite aceste stadii, cuantificate prin intermediul valorii unor coeficienți definiți și calculați în acest scop, se trece la a doua etapă, de analiză. În cadrul acesteia, urmează să se cuantifice influența pe care o are nivelul organizării producției și a muncii asupra creșterii eficienței activității de conducere, prin elementele specifice de organizare care caracterizează, la un moment, întreaga activitate economică a întreprinderii.

Este necesar de menționat că prezentarea factorilor de influență, cei mai importanți, nu exclude posibilitatea ca în

funcție de specificul fiecărei întreprinderi să se ia în considerare și alți factori care să contribuie la completarea analizei privind stabilirea nivelului organizării producției și a muncii și a influenței sale. De asemenea, se poate proceda și la excluderea unor factori care nu se încadrează în specificul unității analizate.

1. INDICATORII NIVELULUI DE ORGANIZARE A CONDUCERII

1.1. Coeficientul calității îndeplinirii sarcinilor de către funcțiile și compartimentele de muncă (Kefc).

Acest coeficient caracterizează îndeplinirea la timp de către funcțiile și compartimentele de muncă, atît din cadrul întreprinderii, centralei, cît și din cadrul subunităților de producție, a sarcinilor ce le revin pentru asigurarea folosirii integrale și continue a capacităților de producție, la nivelul proiectat.

Coeficientul calității îndeplinirii sarcinilor se determină pornind de la pierderile de timp de muncă provocate de nerealizarea la timp sau realizarea necorespunzătoare de către funcțiile și compartimentele de muncă, a sarcinilor ce le revin: se calculează la nivelul unei perioade și unei unități (subunități) de producție, raportînd la fondul de timp total aferent perioadei și unității analizate, fondul de timp productiv înregistrat în aceeași perioadă în cadrul aceleiași unități. Fondul de timp productiv este egal cu diferența dintre fondul total de timp și pierderea totală de timp, înregistrată în unitatea (subunitatea) și perioada analizată ca urmare a neîndeplinirii sarcinilor de conducere, legate de activitatea unității (subunității) respective.

Notînd cu :

K.ef.c. = coeficientul calității (eficienței) îndeplinirii sarcinilor de către funcțiile (compartimentele) de muncă ;

t.n.u. = pierderea de timp totală (timpul neutilizat) înregistrată în perioada analizată în unitatea sau subunitățile de producție unde se reflectă îndeplinirea necores-

punzătoare sau neîndeplinirea la timp a unei sarcini de muncă ce revine unei funcții (compartiment) în legătură cu activitatea unității (subunității) respective. Timpul se dă în minute, ore etc.

m = numărul sarcinilor de muncă.

t.t.u. = fondul total de timp (timpul total utilizabil) al perioadei analizate corespunzător unității (subunității) respective de producție (în aceleași unități de timp).

n = numărul de unități de producție unde se înregistrează pierderile de timp.

Deci :

$$K.ef.c. = \frac{\sum_{i=1}^n t_{tu} - \sum_{i=1}^n t_{nu}}{\sum_{i=1}^n t_{tu}} = 1 - \frac{\sum_{i=1}^n t_{nu}}{\sum_{i=1}^n t_{tu}}$$

1.2. Coeficientul de stabilitate a personalului tehnic, economic, de altă specialitate și administrativ (Ksc).

Coeficientul de stabilitate a cadrelor într-o anumită perioadă se calculează prin raportarea la numărul mediu scriptic al personalului tehnic, economic, de altă specialitate și administrativ, din cadrul întreprinderii, a acestui număr diminuat cu numărul celor ce au plecat din întreprindere în cadrul perioadei respective fără aprobarea conducerii sau li s-a desființat contractul de muncă pentru nerespectarea disciplinei muncii.

Notînd :

Nc.p. = numărul cadrelor plecate din unitate în perioada raportată, fără aprobarea conducerii sau prin desfacerea contractului de muncă pentru nerespectarea disciplinei muncii

Nm.s. = numărul mediu scriptic al personalului tehnic, economic, de altă specialitate și administrativ în perioada raportată ;

¹⁾ vezi și „Posibilități de evaluare cantitativă a nivelului organizării conducerii, a producției și a muncii” — autori : P. Isac, P. Frunjină, M. Șerbănescu — în lucrarea „Problemele eficienței organizării științifice a muncii” C. D. P. — Ministerul Muncii, 1974.

SĂ GÎNDIM ȘI SĂ ACȚIONĂM ECONOMIC!

(Urmare din pag. 12)

decît aceea care rămîne după reducerea contravalorii refuzurilor de plată ca și a cheltuielilor pentru remedieri, refaceri, înlocuiri, îndreptățit cerute de clienți în perioada de garanție legală. De aci și concluzia că realizată este numai producția marfă vîndută, încasată și redusă cu cheltuielile postvînzare. Cit privește investițiile, realizate sînt numai cele puse în funcțiune.

A considera ca realizată întreaga producție marfă livrată, întregul volum de cheltuieli de investiții, are un efect deformativ nu numai asupra rezultatelor de ansamblu, ci exercită o influență subiectivă, autosugestivă, modifică gîndirea, orientînd-o către „a produce de dragul producției”. Cit de acute sînt implicațiile acestui mod conceptual deformativ, autosugestiv, ne confirmă investigația făcută timp de zece ani — începînd cu 1958, de un grup de socioeconomiești din țări dezvoltate industriale, care inițial au depistat un număr de peste 11 000 firme capitaliste ale căror conduceri confundau execuția cu realizarea. Dintre acestea, în 1968 nu mai „supraviețuiau” decît circa 80%, restul fiind lichidate, falimentare sau înghițite de alte firme. Interesant însă, la cele „rămase în picioare” în mentalitatea directorilor în funcțiune interveniseră modificări de ordin conceptual, semantic: „execuția” înseamnă producție, iar „realizarea” semnifică vînzarea efectivă.

Politica statului nostru socialist de dezvoltare a țării în ritm accelerat, presupune în același timp și o perfecționare a pregătirii de ansamblu a tuturor lucrătorilor, dar necondiționat și o dezvoltare a mentalității de masă, o perfecționare a gîndirii economice, pentru folosirea exactă a noțiunilor și categoriilor economice.

Nu este lipsit de importanță pentru un director, pentru un șef de serviciu ca și pentru fiecare om al muncii, ca subiect și scop al producției, să utilizeze corect în limbaj, în gîndire și în acțiunile curente, sensul conceptului de „realizare”. Orice deformare a acestei noțiuni economice atrage după sine efecte negative în lanț, pe planul faptelor, al practicilor.

Așa cum în repetate rînduri a subliniat secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, nici o societate nu se dezvoltă prin ceea ce consumă, ci prin ceea ce creează pentru sporirea necentenită a avuției naționale, materiale și spirituale. Or, tocmai folosirea științifică a noțiunii de realizare vine să orienteze gîndirea nu spre consum pur, ci spre utilul social.

Se impune ca dincolo de semantica lui „a realiza” să înțelegem și să interpretăm directiva înscrisă în Programul partidului, potrivit căreia asigurarea unei conduceri și planificări științifice presupune cunoașterea temeinică a legităților sociale universale valabile, a legilor economice și sociale proprii socialismului, precum și aplicarea lor justă la condițiile concrete ale țării noastre, în concordanță cu Programul partidului.

rezultă :

$$K_{sc} = \frac{N_{ms} - N_{c.p.}}{N_{ms.}} = 1 - \frac{N_{c.p.}}{N_{ms.}} = 1 - K_{fe}$$

unde :

$$K_{fe} = \frac{N_{c.p.}}{N_{ms.}} = \text{coeficientul de fluctuație al cadrelor.}$$

1.3. Coeficientul folosirii raționale a personalului tehnic, economic, de altă specialitate și administrativ (Kfr. tesa)

Acest coeficient caracterizează gradul de concordanță a structurii organizatorice existente în întreprindere și a numărului efectiv de personal tehnic, economic, de altă specialitate și administrativ cu cerințele prevăzute, prin normele unitare, pentru ramura respectivă, în ceea ce privește structura tip și numărul de personal.

Coeficientul folosirii raționale a aparatului tehnic, economic, de altă specialitate și administrativ se calculează ca produs între două rapoarte : raportul care reflectă gradul de concordanță a structurii organizatorice a unității (existentă) față de structura tip — indicatorul de structură — și raportul care reflectă gradul de concordanță a numărului efectiv de personal față de numărul rezultat din normativ — indicatorul de personal.

Notînd :

Kfr. tesa = coeficientul folosirii raționale a aparatului tehnic, economic, de altă specialitate și administrativ ;

Ks. = indicatorul de structură ;
Kp. = indicatorul de personal ;

Rezultă :

$$K_{fr. tesa} = K_s \times K_p$$

unde :

$$K_s = \frac{N_{cn.}}{N_{c.ef.}} \quad K_p = \frac{N_n}{N_{ef.}}$$

N_{cn.} = numărul compartimentelor studiate, prevăzute prin structura tip și care corespund condițiilor normate pentru constituirea lor (ca număr de lucrători) ;

N_{c. ef.} = numărul total efectiv al compartimentelor ;

N_{n.} = numărul normat de personal pe unitate ;

N_{ef.} = numărul efectiv de lucrători pe unitate (în cazul în care N_{ef.} < N_{n.} raportul lor se consideră a fi egal cu „1”).

Indicatorul folosirii raționale a aparatului pe secție, sector, serviciu (Kfr. tas) se determină prin raportul dintre numărul normat al personalului tehnic, economic, de altă specialitate și administrativ în secție, sector, serviciu și numărul efectiv.

$$K_{fr. tas} = \frac{N_n}{N_{ef.}}$$

unde :

Kfr. tas = coeficientul folosirii raționale a personalului tehnic, economic, de altă specialitate și administrativ în secție, sector, serviciu.

N_{n.} = numărul normat al personalului tehnic, economic, de altă specialitate și administrativ în secție, sector, serviciu ;

N_{ef.} = numărul efectiv al personalului tehnic, economic, de altă specialitate și administrativ în secție, sector, serviciu.

2. INDICATORII NIVELULUI DE ORGANIZARE A PRODUCȚIEI

2.1. Coeficientul de specializare a producției (Ksp), caracterizează gradul de o-

mogenitate a producției și caracterul de masă al acesteia.

Coeficientul de specializare a producției se calculează prin raportarea la fondul de timp de folosire a utilajelor în cadrul unei unități de producție și perioadă (schimb sau schimburi de lucru etc.) a valorii acestui fond de timp diminuată cu valoarea fondului de timp aferentă tuturor reglărilor repetate, la toate utilajele, care se fac în cursul perioadei respective.

Notînd :

Ksp. = coeficientul de specializare a producției ;

$\sum t_r$ = suma timpilor consumați în cadrul unei perioade (de ex. un schimb) la toate utilajele unei unități (subunități) de producție, pentru efectuarea de reglări repetate de utilaj-minute ;

T_{ur} = fondul de timp de folosire a unui utilaj în cadrul unei perioade (schimb de muncă) — minute ;

N = numărul de utilaje — bucăți.

Rezultă :

$$K_{sp} = \frac{N \times T_{ur} - \sum t_r}{T_{FUX} \times N} = 1 - \frac{\sum t_r}{T_{FUX} \times N}$$

Nivelul indicatorului specializării producției (al gradului de omogenitate a acesteia), poate fi exprimat și în funcție de numărul tipurilor de produse sau piese fabricate și de ponderea cu care fiecare din cantitățile de produse din tipul respectiv intervine, ca fond de timp, în cadrul volumului total de timp consumat efectiv pentru realizarea întregului sortiment de tipuri de produse sau de piese luate în considerare.

În aceste condiții, gradul de specializare este maximum (egal cu „1”) în cazul în care fondul total de timp aferent unei unități de producție și unei perioade este consumat integral pentru realizarea unui singur tip de produse.

Ținînd seama de cele de mai sus și cunoscînd ponderea în care se situează — sub aspectul consumului de muncă — fiecare tip de produse (piese, subsansambluri) în contul volumului total de producție, indicatorul specializării producției se calculează ca o medie ponderată a acestor ponderi. Ponderarea se face de asemenea în funcție de valorile consumurilor de muncă aferente fiecărui tip de producție și de suma totală a acestor valori.

Notînd :

n = numărul de tipuri de produse (respectiv de piese sau subsansambluri) executate în unitatea respectivă de producție sau la locul de muncă.

P_{pi} = ponderea tipului respectiv („i”) de produse (piese sau subsansambluri) în volumul total al producției, exprimată din punct de vedere al consumului de timp, adică :

$$P_{pi} = \frac{t_{pi}}{T_p} \quad \text{unde:}$$

t_{pi} = volumul de muncă aferent fiecărui tip de produs (piesă etc.) ore normă.

T_p = volumul total de muncă aferent întregii producții-ore normă.

rezultă coeficientul de specializare al executării obiectului (produsului piesei)

$$K_{spob} = \sum_{i=1}^n P_{pi} \frac{L_{pi}}{T_p} = \frac{\sum_{i=1}^n P_{pi} X_{pi}}{T_p}$$

2. 2. **Coefficientul centralizării lucrărilor auxiliare** — $K_{c.l.aux.}$ — caracterizează gradul de specializare a activităților auxiliare se calculează ca raport între volumul de specializare a activităților auxiliare și de deservire, cit și pe ansamblul acestor activități.

Coefficientul centralizării lucrărilor auxiliare se calculează ca raport între volumul de lucrări auxiliare și de deservire care se execută centralizat de către unități specializate pentru executarea acestor activități și volumul total al acestor lucrări pe care-l necesită o unitate (subunitate) de producție într-o anumită perioadă. Volumul de lucrări auxiliare și de deservire se exprimă, după caz, valoric (lei), în ore normă, număr mediu scriptic de lucrători, tone-km — etc.

Notind :
 $K_{c.l.aux.}$ = coeficientul centralizării lucrărilor auxiliare,

De exemplu :
 $Q.l.rep.$; $Q.l.tr.$ = volumul de lucrări de reparații, respectiv de transport, executate centralizat prin subunități de specialitate organizate în cadrul unei întreprinderi.

$Q.l.tot.l.rep.$; $Q.l.tot.l.tr.$ = volumul total de lucrări de reparații, respectiv de transport, executate pe total de întreprindere.

Și în acest caz :
 $K_{c.l.aux.} = \frac{Q.l.rep. + Q.l.tr.}{Q.l.tot.l.rep. + Q.l.tot.l.tr.}$

2. 3. **Coefficientul deplasării (mișcării) raționale a obiectelor muncii** ($K_{dep.ob.}$) caracterizează gradul de organizare rațională a deplasării obiectelor muncii (materiale, materii prime, semifabricate și produse) în timp și spațiu. Un nivel înalt al organizării producției necesită consumuri minime de timp pentru deplasarea obiectelor muncii în cadrul procesului de transformare a acestora în producție finită.

2. 3. 1. **Din punct de vedere al organizării în flux a producției.** Coeficientul deplasării raționale a obiectelor muncii se calculează ca raport între volumul producției (lucrărilor) exprimat în lei, în ore om-normă etc., care se realizează la liniile de producție organizate în flux și volumul total al producției (lucrărilor), exprimat în aceleași unități de măsură, aferent întregii activități de producție a întreprinderii.

Notind :
 $K_{dep.ob.}$ = coeficientul deplasării raționale a obiectelor muncii ;
 Q_p = volumul producției (lucrărilor) aferent liniilor de producție organizate în flux (lei, ore, om-normă etc.) ;
 $Q_{t.t}$ = volumul total al producției aferent întregii activități a întreprinderii (în aceleași unități de măsură).

Rezultă :
 $K_{dep.ob.} = \frac{Q_p}{Q_{t.t}}$

2. 3. 2. **Din punct de vedere al lungimii traseelor parcurse de obiectele muncii și al duratelor de așteptare a acestora pe parcursul traseului.**

Coefficientul deplasării raționale a obiectelor muncii se calculează, din punct

de vedere, ca produs între două rapoarte : raportul care reflectă calitatea traseului ales (raportul între lungimea optimă a traseului și lungimea efectivă a acestuia) și raportul care reflectă gradul de organizare al lucrărilor pe care le conține parcurgerea unui traseu — manipulări, depozitari, așteptări etc. (raportul între timpul optim prevăzut ca durată de așteptare a obiectelor muncii în cadrul ciclului de producție, de-a lungul traseului stabilit și timpul efectiv realizat).

Notind :
 $K_{tr.}$ = indicatorul de calitate al traseului ;
 $K_{as.}$ = indicatorul organizării operațiilor aferente parcurgerii traseului ;

Rezultă :
 $K_{d.p.ob.} = X_{tr.} \times K_{as.}$

unde
 $K_{tr.} = \frac{L.tr.opt.}{L.tr.ef.}$; $K_{as.} = \frac{T_{as.opt.}}{T_{as.ef.}}$

$L.tr.opt.$; $L.tr.ef.$ = lungimea optimă, respectiv efectivă a lungimii traseului.
 $T_{as.opt.}$; $T_{as.ef.}$ = timpul optim, respectiv efectiv de așteptare a obiectelor muncii în ciclul de fabricație (parcursul traseului), manipulări, depozitari etc.

2.3.3. **Din punct de vedere al duratei totale a ciclului de fabricație.**

Coefficientul deplasării raționale a obiectelor muncii, privit sub acest aspect, se calculează cu raportul dintre durata medie a ciclului de executarea produselor și durata efectivă a ciclului.

Durata totală a ciclului de fabricație cuprinde atit operațiile tehnologice de transport, de control și de recepție, cit și timpul cauzat de eventualele așteptări, prevăzute sau nu.

Ca atare, o valoare redusă a acestui coeficient, calculat ca raport între durata normală și efectivă a ciclurilor de fabricație atrage atenția asupra faptului că pe parcursul deplasării obiectelor muncii se consumă un volum important de timp, în cadrul diverselor manipulări, așteptări, depozitari, care nu se încadrează în timpul tehnologic.

Notind :
 $T_{cicl.m.n.}$ = durata medie normală a ciclului de producție (ore, min.) ;
 $T_{cicl.m.ef.}$ = durata medie efectivă a ciclului de producție ;

Perfecționarea cadrelor de conducere în Ungaria

PRINCIPALELE sarcini ale Centrului Național de Formare a Cadrelor de Conducere, care funcționează sub îndrumarea Ministerului Muncii din R. P. Ungară sint definite printr-o hotărîre guvernamentală astfel : „perfecționarea conducătorilor din administrația de stat, a conducătorilor întreprinderilor evidente și din categoria „A”, a conducătorilor de tehnică de calcul și de personal, a instructorilor care pregătesc cadrele de conducere și formarea rezervelor de cadre de conducere de nivel superior ale întreprinderilor”.

Ținîndu-se cont de învechirea rapidă a cunoștințelor necesare cadrelor de conducere superioară, acestea sint

Rezultă :

$$K_{d.p.ob.} = \frac{T_{cicl.m.n.}}{T_{cicl.m.ef.}}$$

2.4. **Coefficientul utilizării mijloacelor de muncă** ($K_{u.m.m.}$)

Caracterizează indicele (gradul) de utilizare extensivă (din punct de vedere al timpului — K_t) și intensivă (din punct de vedere al capacității — K_{cap}) al utilajului de producție.

Indicele utilizării extensive (în timp) a utilajului (K_t) se definește prin raportul dintre volumul de timp efectiv de funcționare a utilajului în cadrul unei perioade de timp și fondul de timp calendaristic aferent acestei perioade, iar indicele utilizării intensive (la capacitatea) a utilajelor ($K_{cap.}$) se definește prin raportul dintre randamentul efectiv al utilajului înregistrat în cadrul aceleiași perioade de timp și randamentul nominal înscris în fișa utilajului respectiv.

Produsul dintre acești doi indici constituie **coeficientul utilizării mijloacelor de muncă**.

Notind :
 $K_{u.m.m.}$ = coeficientul de utilizare a mijloacelor de muncă ;

K_t = indicele utilizării extensive ;
 $K_{cap.}$ = indicele utilizării intensive ;

Rezultă :
 $K_{u.m.m.} = K_t \times K_{cap.}$

unde :
 $K_t = \frac{T_{ef.}}{T_n}$

T_n = fondul nominal de timp caracteristic de funcționare a utilajului în cadrul unei perioade, ore ;

$T_{ef.}$ = timpul efectiv de funcționare a utilajului în cadrul aceleiași perioade, ore ;

R_p = randamentul proiectat al utilajului (conform fișei) în unități de producție pe oră ;

$R_{ef.}$ = randamentul efectiv al utilajului în aceleași unități de măsură, realizat în cadrul perioadei luate în considerare.

Deci :
 $K_{u.m.m.} = K_t \times K_{cap.} = \frac{T_{ef.}}{T_n} \times \frac{R_{ef.}}{R_p} = \frac{T_{ef.} \times R_{ef.}}{T_n \times R_p}$

prof. univ. dr. Paraschiv VAGU
 ing. Nicolae HANEȘ

SINOPTIC

reciclate la fiecare cinci ani.

Între 1971—1974, la cursurile centrului au participat aproximativ 2800 de persoane. În viitor sarcina centrului este de a asigura perfecționarea la fiecare cinci ani a unui număr de 900 000 de conducători din economie, din care 9 000 cadre de conducere de nivel superior, 90 000 de nivel mediu și 800 000 cadre de conducere de nivel inferior.

Se apreciază că problemele cele mai grele le ridică perfecționarea masei mari de conducători ai locurilor de producție. În vederea soluționării acestei probleme, cercetările centrului se îndreaptă spre utilizarea mai intensă a mij-

loacelor tehnice moderne (televiziunea, radioul, cinematograful, videocasetofonul, diafilmele etc.) cu ajutorul cărora se pot organiza programe de instruire eficiente.

Costul calității...

REVISTA „American Modernist”, critică tendința de creștere a cheltuielilor pentru creșterea calității, chiar dincolo de optimul funcționalității produselor. Soluția recomandată este de a se urmări întregul sistem al producției, realizîndu-se o conducere integrată a calității. Una din componentele principale ale unei asemenea conduceri integrate este identificarea locurilor unde asigurarea calității are costul cel mai ridicat. Dintre toate cheltuielile pentru asigurarea calității, cele ocazionate de prevenirea defectelor sint cele mai reduse.

CE ȘI CUM DECID CONSILIILE OAMENILOR MUNCII

STUDIAREA activității consiliilor oamenilor muncii a evidențiat pe lângă aspecte structurale¹⁾ și o serie de caracteristici funcționale de natură să ofere o aprofundare a cunoașterii mecanismului lor de funcționare.

În ceea ce privește reuniunile consiliului oamenilor muncii, analiza a relevat că, în general, acestea se caracterizează prin abordarea unei problematice relativ ample, în medie peste 5 probleme la o ședință (vezi tabelul nr. 1). Detalierea analizei evidențiază că între centralele investigate există diferențe destul de mari, valoarea maximă a numărului mediu al problemelor abordate într-o ședință consemnată la C.I.B.S.A. fiind de 2,4 ori mai mare decât valoarea minimă a acestui indicator înregistrat la C.I.R.O.A. și C.I.E.A.

Se constată că la nivelul consiliilor oamenilor muncii, discutarea diverselor probleme se concretizează în luarea unui număr important de decizii. În medie, la o problemă abordată se iau 3,5 decizii. Ca și pentru ceilalți indicatori considerați, și în acest caz între centrale se constată diferențe sensibile. Materialele prezentate și discuțiile care au loc sînt finalizate în decizii, în cea mai mare măsură, la C.I.M.C.C.L. și C.I.E.A.

După cum reiese și din examinarea tabelului 2 pe agenda de lucru a consiliilor au fost înscrise în mod expres problemele referitoare la principalele activități care se realizează într-o unitate industrială. Între acestea, mai frecvent au fost abordate aspecte referitoare la activitățile de producție, financiar-contabile și de personal.

O caracteristică principală a activității consiliului oamenilor muncii o reprezintă abordarea cu precădere a aspectelor organizatorice ale activității centralei. În susținerea acestei afirmații se poate aduce nu numai ponderea problemelor organizatorice în totalul problemelor abordate de consiliile oamenilor muncii, ci și caracterul predominant organizatoric a peste 2/3 din deciziile luate de acestea.

O atenție deosebită se acordă în cadrul consiliului oamenilor muncii funcției de control. Așa se explică de ce 1/3 din probleme vizează în mod expres verificarea realizării anumitor obiective, iar 17% din decizii stabilesc de fapt măsuri de urmărire și control referitoare la unele din cele mai importante probleme ce trebuie soluționate. Mai puternic se manifestă această tendință în consiliile C.I.R.O.A., C.I.P.M. și C.I.B.S.A.

Proporția mare pe care o dețin problemele și deciziile cu caracter organizatoric și de control, demonstrează că în prezent consiliile oamenilor muncii au un pronunțat caracter operațional. Cu precădere ele își axează activitatea, așa cum a reieșit din analiza calitativă a problemelor și deciziilor care formează obiectul activității lor, pe probleme curente. Aceasta explică de ce aproape 2/3 din deciziile luate la centralele cuprinse în anchetă se referă la aspecte curente, multe cu caracter rutinier. Colorarul acestei situații îl reprezintă caracterul mai puțin previzional al activității sale. Edificatoare în această direcție este proporția relativ redusă a problemelor și deciziilor de plan, ele reprezentînd ceva mai puțin de 1/8 din totalul activității consiliilor examinate. Orizon-

ul lor se limitează cel mai adesea la un an, fapt ce explică de ce deciziile strategice reprezintă doar 1,4 din deciziile de plan, adică numai 2% din totalitatea deciziilor luate în consiliile oamenilor muncii.

O pondere relativ redusă — sub 15% — o au, în ansamblul problematicei consiliului oamenilor muncii, aspectele referitoare la investiții și la activitatea de cercetare — dezvoltare de natură tehnică, în care se înscriu cele mai multe probleme privind activitatea centralei industriale în viitorii ani.

OPARTE APRECIABILĂ din activitatea consiliilor constă în soluționarea de probleme care ar trebui să fie rezolvate la nivelul biroului executiv sau la nivelul directorului general, directorilor pe domenii sau chiar al șefilor de compartimente. Spre exemplu, 9% din problemele abordate de consiliul oamenilor muncii din centralele industriale investigate sînt prevăzute în mod expres în lege să fie soluționate de biroul executiv. Aceste probleme se referă la aproba-

și problemele care au fost abordate cu precădere la reuniunile consiliilor oamenilor muncii. Astfel, după cum se poate vedea și din tabelul nr. 3, deși problemele referitoare la aprovizionare, investiții și la organizarea de ansamblu a unității sînt apreciate de majoritatea centralelor industriale ca fiind cele mai complexe și dificil de soluționat în perioada analizată, ele au fost abordate cu prioritate de consiliile oamenilor muncii ale centralelor industriale într-o proporție sensibil mai redusă decît alte activități.

Alături de aprovizionare și desfacere, o atenție sporită se impune a fi acordată și aspectelor de bază referitoare la activitățile de cercetare-dezvoltare tehnică și investiții ale căror ponderi le considerăm insuficiente, ținînd cont de problemele care se ridică și de implicațiile majore pe care le au pentru dezvoltarea centralelor industriale. Mai pregnant se impune această problemă la C.I.P.C.I., C.I.B.S.A. și C.I.R.O.A.

LA STABILIREA unor corelații mai judicioase între problemele de care se ocupă consiliul oamenilor muncii, poate să contribuie și diminuarea proporției problemelor incidentale, de redusă importanță, care nu sînt nemijlocit legate de activitățile centralei industriale. Probleme cum ar fi aprobarea componenței diverselor comisii create în cadrul centralei, avizarea unor deplasări externe în interes de serviciu ale cadrelor centralei, reprezintă în medie aproape 15% din totalul problematicei consiliului oamenilor muncii, ceea ce evident este prea mult.

În viitor, o atenție deosebită trebuie să se acorde și exercitării de către consiliul oamenilor muncii a atribuțiilor ce i-au fost conferite prin lege. În prezent, o parte importantă din atribuțiile legale nu-și găsesc deloc corespondent în problemele abordate de consiliul oamenilor muncii, sau într-o foarte mică măsură. Mai pronunțat se manifestă acest fenomen la CIMCCL, CIEA și CIROA, unde atribuțiile pentru care în perioada analizată nu se abordase nici o problemă reprezentau 87%, 83% și respectiv 76% din toate atribuțiile stabilite prin lege.

Sporirea ponderii problemelor care să corespundă sferei atribuționale a consiliului oamenilor muncii trebuie însoțită de diminuarea sensibilă a activității de soluționare a acelor probleme care nu sînt de competența lor. Pe ansamblul eșantionului investigat, acestea reprezentau 34% din totalul problemelor abordate, ceea ce evidențiază apreciablele rezerve de timp și de efort care au o altă destinație decît cea stabilită de legiuitor.

IN ASIGURAREA unei problematice cit mai cuprinzătoare pentru consiliul oamenilor muncii, în concordanță cu atribuțiile conferite prin lege și cu necesitățile reale ale centralelor industriale, atît curente cit și de perspectivă, o contribuție hotărîtoare poate să aducă îmbunătățirea pregătirii și desfășurării reuniunilor de lucru.

Astfel, în vederea asigurării unei activități ritmice, orientate spre soluționarea

Tabel nr. 1

Caracteristici ale activității consiliilor oamenilor muncii cuprinse în anchetă

Indicatori	
1. Număr mediu de probleme abordate într-o ședință	5,2
2. Durata medie a abordării unei probleme	11 minute
3. Număr mediu de decizii ce revin la o problemă abordată	3,5
4. Număr mediu de decizii luate într-o ședință	18
5. Durata medie necesară pentru luarea unei decizii	3 minute
6. Durata medie a unei luări de cuvînt	18 minute

rea studiilor tehnico-economice și a proiectelor în faza unică, aprobarea trecerii pe costuri a unor cheltuieli neeconomice, aprobarea componenței comitetelor oamenilor muncii din întreprinderi, aprobarea încadrării personalului cu domiciliul la distanțe de peste 50 km., aprobări de transferări de fonduri fixe la alte unități, aprobarea încadrării personalului de conducere²⁾.

Practic, în toate centralele industriale investigate, evident cu intensități diferite, se manifestă o tendință de „împingere în sus” a soluționării unor probleme, la originea căreia se află „fuga de responsabilitate”, aspru criticată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea cu activul de partid și de stat din ministere și instituții centrale din 1974. Aceasta explică, în mare parte, de ce aproape 2/3 din deciziile luate în consiliile oamenilor muncii analizate sînt de rutină, referindu-se la probleme de detaliu, îndeosebi de producție, aprovizionare și personal care, în mod normal, ar fi trebuit rezolvate de către șefii de compartimente și directori. Dintre unitățile cercetate, acest fenomen se manifestă cel mai acut la C.I.B.S.A., C.I.R.O.A., C.I.P.I.I.I. și C.I.R.C., unde 73—75% din deciziile luate de consiliul oamenilor muncii sînt de rutină.

Remarcăm existența unor neconcordanțe între problemele apreciate de conducerea centralelor industriale ca cele mai complexe și dificile în perioada cercetată

principalelor probleme cu care centrala industrială este confruntată, este necesară stabilirea din timp a problemelor care vor fi abordate în cadrul ședințelor consiliului oamenilor muncii, precum și programarea lor judicioasă. Sublinierea acestei necesități — cunoscută de majoritatea celor interesați — este oportună întrucât, din unitățile investigate, numai la CIRCA exista un plan anual de ședințe al consiliului oamenilor muncii, care stabilea din timp și problemele principale care vor fi abordate. Faptul că, în celelalte unități, activitatea consiliului oamenilor muncii nu se desfășoară

Tabel nr. 2

Structura pe funcții de conducere a problemelor și deciziilor abordate de consiliile oamenilor muncii

	Planificarea-prognoză	Organizarea	Urmărirea și controlul	Alte
1. Probleme	12	49	33	6
2. Decizii	12	67	17	4

pe baza unui plan bine stabilit, evident că nu este de natură să favorizeze desfășurarea unei activități ritmice. Ca urmare, în 57% din centrale s-au ținut mai puține ședințe ale consiliului oamenilor muncii decât minimum stabilit prin lege.

O cerință de bază care trebuie avută în vedere la întocmirea planului de ședințe o constituie eșalonarea lor judicioasă. Pe această bază se evită atât organizarea prea multor ședințe ale consiliului oamenilor muncii — cazul CIHC, care în perioada analizată a ținut un număr dublu de ședințe — fie, așa cum am arătat, prea puține. În această ultimă situație se evită ca lungi perioade de timp consiliul oamenilor muncii să nu se întrunească. Asemenea situații sînt frecvente în cazul CIMCCL, unde între două ședințe succesive ale consiliului oamenilor muncii s-a înregistrat recordul nedorit de peste 7 luni.

O fază deosebit de importantă în ciclul organizatoric al consiliului oamenilor muncii o reprezintă pregătirea reuniunilor acestuia. Realizarea unei pregătiri adecvate este condiționată, în primul rînd, de elaborarea din timp a materialelor necesare soluționării tuturor problemelor înscrise în ordinea de zi. Accentuarea acestei cerințe este necesară întrucât — cu o singură excepție — CIPM — în consiliile oamenilor muncii ale celorlalte centrale industriale investigate au existat reuniuni la care pentru unele probleme abordate nu fuseseră elaborate materialele pregătitoare absolut necesare.

Valorificarea pregătirii adecvate a consiliului oamenilor muncii are loc în procesul desfășurării reuniunilor care, după cum a rezultat din investigațiile efectuate de noi, mai poate fi îmbunătățit pe multiple planuri. Astfel, realizarea unei pregătiri minuțioasă oferă premisa necesară încadrării desfășurării reuniunilor consiliului oamenilor muncii în limite de timp raționale, evitînd ședințele „kilometrice”. Stabilirea unei durate optime pentru ședințele acestui organ asigură atât economisirea timpului unor cadre, pentru care acesta este foarte prețios și retribuit la un tarif ridicat, cît și, mai ales, realizarea procesului decizional la un nivel mai înalt, dat fiind aportul crescînd pe care îl pot aduce în astfel de condiții participanții. Rezerve importante de îmbunătățire pe acest plan există în special la CIPCI și CIMCCL, unde în medie o ședință durează 11 și respectiv 7 ore, perioadă sensibil mai mare decît durata medie de 4,9

ore pentru centralele industriale investigate.

Stabilirea unor durate optime pentru ședințele consiliului oamenilor muncii este necesar să se împletească cu o organizare riguroasă a desfășurării procesului decizional, care reprezintă conținutul lor principal. Aceasta presupune, ca pe baza unei selecții riguroase a problemelor și alternativelor decizionale avute în vedere, care sînt cunoscute de către participanții, din materialele primite, să se asigure, în condițiile unei largi participări, o analiză riguroasă, care să se concretizeze în decizii temeinic fundamentate. Subliniem aceste aspecte întrucît analiza mai multor indici pentru reuniunile consiliului oamenilor muncii relevă că, din acest punct de vedere, există încă apreciable rezerve de perfecționare.

Pentru intensificarea participării membrilor consiliului oamenilor muncii pledează, după opinia noastră, și faptul că în unitățile analizate, întotdeauna deciziile s-au votat în unanimitate, iar discuțiile contradictorii — evident pe bază de argumente — au fost foarte rare. Or, o participare activă, atît profesională cît și „temperamentală”, în mod normal generează dispute contradictorii și unele rezerve față de modul de soluționare a unor probleme, ceea ce apreciem că este de natură să contribuie la creșterea nivelului de fundamentare a deciziilor, dovedind nu slăbiciunile acestui organ, ci o angajare intensă în soluționarea problemelor abordate.

Amplificarea participării efective a membrilor consiliului oamenilor muncii, implică totodată și o îmbunătățire pe planul calității și conciziei intervențiilor. Astfel, apreciem că durata medie a unei intervenții constatată în centralele investigate, de aproape 20 de minute, este prea

Tabelul nr. 3

Activități	Proportia centralelor industriale ale căror conducători apreciază că în perioada 1973-1974 (tr. I) activitățile menționate au ridicat cele mai multe și complexe aspecte de soluționat (în %)	Proportia centralelor industriale ale căror consilii ale oamenilor muncii au abordat cu precădere activitățile menționate (în %)
Aprovizionare	100	43
Investiții	77	28
Organizarea de ansamblu a centralei	57	14
Personal	28	57
Producție	14	57
Finanțiară	14	57
Desfacere	14	14
Cercetare-dezvoltare		14

mare, ca să nu ne referim la reuniunile consiliului oamenilor muncii de la CIEA, unde în medie o intervenție durează peste o jumătate de oră.

REALIZAREA unui proces decizional la nivelul cerințelor pe care dezvoltarea economică în ritm accelerat le ridică în fața centralelor industriale implică, totodată, și fundamentarea mai riguroasă a fiecărei decizii. Ceea ce ne determină să accentuăm asupra acestui aspect este constatarea că în eșantionul cercetat timpul mediu care revenea la o decizie luată de consiliul oamenilor muncii este de aproximativ 3 minute. Apreciam că o asemenea durată este insuficientă pentru complexa activitate de

luare a deciziilor care presupune analiza comparativă de către membrii organului de conducere colectivă a alternativelor pregătite în prealabil, îmbunătățirea lor, alegerea alternativei optime, formularea deciziei, stabilirea executanților și termenelor etc. De altfel, acest timp este mai mare decît timpul care efectiv se folosește întrucît el înglobează și perioadele în care în cadrul consiliului se fac înfărmări privind diverse aspecte ale activității centralei sau se comunică indicațiile date de organele ierarhic superioare, diverse organisme de control etc.

O premisă importantă pentru ridicarea nivelului de fundamentare a deciziilor, constă în eliminarea fenomenului de „pasare în sus a sarcinilor și responsabilităților”, astfel încît consiliul oamenilor muncii să nu fie pus în situația să ia prea multe decizii, așa cum se produce adesea în prezent. Semnificativ din acest punct de vedere este numărul mare al deciziilor care, în medie, se iau într-o reuniune de consiliu, de aproape 18, în unitățile analizate. În unele unități, cum ar fi CIMCCL, numărul lor este și mai mare — în medie peste 50 la o ședință — ceea ce evident că nu facilitează fundamentarea temeinică a deciziilor.

La toate perfecționările menționate, o contribuție majoră o poate duce îmbunătățirea stilului de conducere al reuniunilor consiliului oamenilor muncii de către directorul general al centralei care este și președintele acestui organ.

Pentru aceasta, este recomandabil ca directorul general să gîndească și să folosească cu mai mult discernămint și tact, luările de cuvînt pe parcursul reuniunilor. În prezent, se constată că adesea președinții consiliilor abuzează de intervenții. Astfel, la una din ședințele acestui organ de la CIPCI, directorul general a luat cuvîntul de nu mai puțin de 32 de ori, iar la CIMCCL de 22 de ori. O asemenea frecvență de „participare a președintelui consiliului”, care uneori este de genul „punere la punct” a persoanelor care ridică anumite probleme, nu este de natură să stimuleze dezbateră liberă, fără rezerve a problemelor.

AȘA CUM ARĂTA tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, în Raportul prezentat la cel de al XI-lea Congres al P.C.R. „Introducerea principiului conducerii colective — de la unitățile economice, sociale, administrative de jos și pînă la ministere și guvern — are o importanță revoluționară în societatea noastră. Aceasta a dus la creșterea răspunderii și participării active a cadrelor de bază, economice, de partid și de stat, a maselor de oameni ai muncii la conducerea tuturor sectoarelor de activitate, a societății socialiste în ansamblu”. Aspectele pe care le-am prezentat privind structura și funcționarea organelor de conducere colectivă de la nivelul centralelor industriale — birouri executive, consilii ale oamenilor muncii — evidențiază, pe de o parte, faptul că principiul conducerii colective s-a integrat organic în sistemul conducerii unităților noastre economice, el contribuind la îmbunătățirea calității activității de conducere, de decizie, pe de altă parte, că se impun în continuare eforturi pentru perfecționarea organizării muncii noilor organisme, pentru valorificarea integrală a potențialului lor.

dr. Ovidiu NICOLESCU
drd. Ioan BRATU

¹⁾ Vezi „Revista economică” nr. 7/1975.

²⁾ Conform Legii nr. 11/1971, art. 62.

TEORII IDEI

DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII UMANE ÎN ETAPA FĂURIRII SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE *)

SINTEZA amplă și totodată largă deschidere în care se cere abordată astăzi dialectica dezvoltării personalității umane, în consens cu conținutul etapei de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, face dificilă

orice încercare de a conferi unui articol caracterul de a fi exhaustiv.

Un prim aspect asupra căruia se oprește analiza noastră privește locul problematicii omului în ansamblul politicii partidului nostru.

unele semnificații ideologice și filozofice atât ale preocupărilor teoretice cit și ale praxisului social-istoric în care se concretizează opțiunile sale strategice de afirmare a personalității umane.

● Omul - produs și demiurg al relațiilor sociale

ÎN ACTIVITATEA teoretică și practic-revoluționară a Partidului Comunist Român, problematica omului, a locului și rolului său în progresul material și spiritual al societății românești contemporane, constituie axul definitoriu al strategiilor de dezvoltare a noii orânduiri, expresia elocventă a sensului consecvent umanist al obiectivelor programatice de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a țării noastre spre comunism.

Întreaga retrospectivă a schimbărilor structurale de ordin economic, social și politic, care au avut loc în țara noastră în anii revoluției și construcției socialiste, totalitatea obiectivelor în care se oglindesc opțiunile exprimate cu rigoare științifică în Programul partidului nostru privind configurația societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea spre comunism validează fundamentele filozofice ale politicii partidului nostru, potrivit cărora **omul este conceput ca produs al relațiilor sociale noi și totodată ca demiurg al acestora**. Redînd această dimensiune esențială a determinismului istoric ca bază a praxisului istoric, Programul subliniază că societatea socialistă multilateral dezvoltată va deschide cîmp larg afirmării multilaterale a personalității umane, valorificării energiei maselor populare în slujba progresului general, construirii conștiente de către popor a propriei sale istorii. Așa după cum se cunoaște, fenomenul cu ample implicații social-istorice al dezvoltării personalității umane în socialism se subordonează unei dialectici procesuale prin elemente distincte de ordin obiectiv și subiectiv, material și spiritual, în diferitele etape pe care le urmează maturizarea noii orânduiri. În mod firesc trăsăturile proprii condiției umane, dimensiunile manifestării sale ca obiect și subiect al istoriei constituie elemente definitorii pentru caracterizarea etapelor de dezvoltare a societății socialiste și respectiv pentru fundamentarea științifică a opțiunilor strategice și tactice ale partidului ca forță conducătoare a întregii opere de construire a socialismului. O atare considerare relevă **importanța unghiului de vedere concret istoric de abordare a afirmării și dezvoltării personalității umane printre ale cărei premise considerăm în primul rînd:**

- Comuniunea intereselor fundamentale ale membrilor societății, generată de lichidarea antagonismelor sociale, prin lichidarea relațiilor de exploatare și instaurarea relațiilor de producție socialiste;
- Punerea în funcțiune a unui sistem întreg de instituții integrate sistemului democrației socialiste, al cărui principiu definitoriu este actul participării la conducerea vieții economico-sociale, fenomen care-și are geneza în condiția obiectivă a omului de stăpîn și producător al avuției materiale și spirituale;
- Desfășurarea amplă la scară macro și micro socială, individuală și comunitară a procesului de conștientizare a existenței social-economice, a raporturilor sociale care definesc esența condiției umane, de motivare individuală și socială a acțiunii factorului subiectiv;
- Afirmarea treptată și deliberată la scara întregii societăți a valorilor proprii umanismului socialist, în ipostaza inedită a dezvoltării omului prin om și pentru om, a afirmării solidarității umane reale și eficiente.

Interdependența și întrepătrunderea premiselor enunțate mai sus în cadrul dialecticii posibilității și realității, a libertății și necesității, permit sesizarea în raport cu dinamica societății românești contemporane a **principalelor caracteristici ale dezvoltării personalității umane, dialectica acesteia**.

● Multilateralitatea - concept programatic, definitoriu

O PRIMĂ caracteristică o reprezintă **multilateralitatea**. Analiza acestui concept programatic și definitoriu pentru strategia dezvoltării personalității umane presupune luarea în considerare a diferitelor criterii la care se raportează într-o viziune istorică determinată. Pe planul sintezelor filozofice conceptul de multilateralitate exprimă deopotrivă o imagine afirmativă, constructivă, asupra sensului dezvoltării personalității umane, ca și un sens polemic și de negare. În această ultimă accepțiune avem în vedere **opoziția față de interpretările simpliste ale determinismului economic și delimitarea față de interpretările pesimiste ale tendințelor contradictorii, proprii progresului istoric contemporan**, care în anumite condiții se exprimă în unidimensionalitatea omului, în raporturi dilemice ce constituie tragismul contrapunerii diverselor laturi ale personalității umane etc.

Programul, constituind o continuare și o sinteză generalizatoare superioară a activității de pînă acum, oferă arhitectura și mijloacele materiale și spirituale de împlinire în realitatea socială și individuală a acestei caracteristici. Nucleul teoretic și practic, deopotrivă științific și ideologic al dialecticii multilateralității, **il reprezintă realizarea omului total în cadrul acțiunii transformatoare, productive, social-politice, cultural-morale, juridice**. În acest sens problematica dezvoltării multilaterale a personalității umane implică **depășirea caracterului teoretic-explicativ, unirea idealului și aspirației cu atitudinea militantă, în opoziție cu contemplarea pasivă**. O semnificație deosebită dobîndește în acest sens sfera domeniilor de manifestare a personalității umane, **înfîngerea limitelor economico-sociale determinate de proprietatea privată asupra mijloacelor de producție și în acest fel posibilitatea realizării disponibilităților omului, favorizarea receptivității sale față de nou**, valorificarea capacității sale de creație și inovație în planul deciziilor de dezvoltare economico-socială.

Un domeniu revelator pentru multidimensionalitatea personalității în socialism il reprezintă însuși terenul de manifestare a **adîncirii democrației socialiste, acesta fiind subordonat nu numai rigurilor eficiente economice dar și celor social-umane**. În accepțiunea depășirii treptate a limitelor impuse de diviziunea socială a muncii, inclusiv de diviziunea dintre conducători și conduși, dintre activitatea de concepție și cea de execuție, **Dezvoltarea multilaterală a personalității umane dă sens concret înțelegerii omului în filozofia marxistă, ca o unitate de determinare fizice, psihice și social-istorice, atât în planul dezvoltării speciei cit și a individului**. Încă în 1844 în Manuscrisele economico-filozofice Marx sublinia că: „omul este în mod nemijlocit o ființă naturală”, înțelegînd prin aceasta că „existența oamenilor vii așa cum sînt în realitate adică așa cum acționează, cum produc bu-

*) Studiu elaborat pe baza unei comunicări prezentate la sesiunea științifică a Academiei „Ștefan Gheorghiu” cu tema: „Factorul om în dezvoltarea României socialiste”.

nuri materiale, deci așa cum se manifestă activ în cadrul anului "limite" *) este condiționată și de unitatea lor cu natura, de satisfacerea unor trebuințe naturale.

În efortul actual de elaborare teoretică a unor concepte cum este cel al civilizației socialiste, ca și al contribuțiilor marxismului contemporan la dezvoltarea antropologiei, problema adaptării conștiinței la structurile naturale ale omului la dinamica cerințelor sociale și cu deosebire armonizarea acestor planuri cu implicațiile progresului tehnic și științific constituie o latură indispensabilă a elaborării strategiei de dezvoltare a personalității umane. Dilemele multiple în care se exprimă aceste raporturi în contexte social-politice diferite în lumea contemporană au stimulat poziții filozofice de extremă cum sînt de pildă cele care subapreciind forța economică a omului pledează pentru un biologism excesiv. **Dialectica multilateralității este redată de procesul integralității în sensul creării condițiilor materiale, sociale, politice, juridice și spirituale pentru formarea și dezvoltarea plenară a omului.** „Noi considerăm și am considerat întotdeauna — spune tovarășul Nicolae Ceaușescu — că menirea istorică a socialismului este nu numai de a elibera omul de aspirare și exploatare, de a asigura bunăstarea lui materială, ci de a făuri o civilizație spirituală superioară, care nu se poate realiza decît prin formarea unui om nou cu o înaltă conștiință și pregătire culturală și profesională, cu un profil moral-politic înaintat”.

Disjunctia care se mai operează astăzi de către unii filozofi între latura cognitivă și cea normativă este o abstracțiune fără acoperire socială atîta vreme cît nu are în vedere procesul real al dialecticii formării și dezvoltării personalității omului. În acest proces strategia instrucțiunii publice, a educației permanente, a formării trăsăturilor înaintate, a dezvoltării atitudinilor și aptitudinilor ca rezultat al asimilării și promovării conștiinței a unui sistem de valori întemeiat pe demnitatea persoanei umane, pe angajarea responsabilă în acțiunea socială și individuală în care se exprimă deopotrivă drepturile și îndatoririle sociale ale omului, sînt trepte și modalități spre realizarea omului total.

În sfîrșit caracteristica de multilateralitate impune considerarea ei ca un concept prospectiv cu o puternică încălțătură de ideal, care se realizează treptat în cadrul propriu diferitelor etape ale strategiei de dezvoltare elaborate de partid.

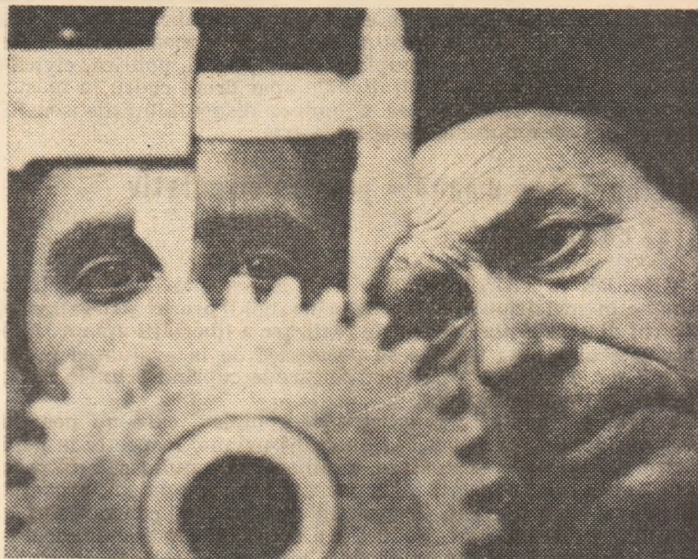
Faptul că națiunea noastră se află în fața unui program de largă perspectivă istorică, în care multilateralitatea afirmării progresului are drept criteriu esențial omul, ca scop suprem al dezvoltării economico-sociale și în care se definesc prioritățile în raport cu etapa în care ne aflăm, conferă idealului de multilateralitate a personalității umane contuturi realiste, robuste și optimiste.

● Dialectica dezvoltării plenare implică specializarea

PE DE O PARTE exigențele pe care le presupune realizarea omului total sînt redată cu precădere în tendința ideală și programatică a dezvoltării plenare a personalității, iar pe de altă parte exigențele producției moderne de profesionalizare foarte restrînsă a indivizilor, devin condiția eficienței în orice sector de activitate. Această ultimă tendință cunoaște o accentuare crescîndă în legătură cu lărgirea considerabilă a ariei de cunoștințe și de aplicare a acestora, și cu faptul că performanțele se pot obține numai prin specializare. Calea spre multilateralitate trece deci obligatoriu prin specializare, competență maximă în domenii delimitate și motivate istoricește de diviziunea muncii. Ca atare întregul sistem educațional în accepțiunea sa cea mai cuprinzătoare va fi chemat să răspundă atît exigențelor revoluției tehnico-științifice care solicită adîncirea cunoștințelor într-un domeniu dat, cu maximum de competență a omului cît și potențarea capacităților creatoare ale individului, dar și dezvoltarea unei personalități deschise spre cultură, artă, cultivarea disponibilităților care să-l facă apt să participe activ și în cunoștință de cauză la luarea deciziilor privind destinul propriu și al întregii colectivități. **Calea soluționării treptate și optime a acestor tendințe contradictorii desigur implică o întreagă perioadă istorică în cadrul căreia se vor petrece mutații calitative în conținutul calificării.** în gradul de mecanizare, automatizare și cibernizare a proceselor de producție.

Schimbările calitative pe care le va cunoaște timpul liber atît în ce privește ponderea cît și creșterea exigențelor sociale ale societății vor concura la armonizarea acestor tendințe pentru ridicarea competenței profesionale și a pregătirii științifice, a nivelului de cultură generală, paralel cu afirmarea dimensiunii politice a omului.

Dialectica multilateralității omului ridică problema priorității

„Idealul de multilateralitate a personalității umane a căpătat contuturi realiste, robuste, optimiste”.

istorice în dezvoltarea componentelor sistemului de valori care exprimă condiția umană în socialism, locul central pe care îl are valoarea politică ce penetrează în toate ipostazele de existență umană, conferindu-i conștiința înțelegerii sensului dezvoltării sale, a responsabilităților sociale ce incumbă membrilor societății dubla lor calitate, iar pe măsura perfecționării vieții sociale și a înaintării spre comunism, creșterea importanței valorilor morale fundamentate pe cunoaștere științifică.

● Formarea personalității umane — fenomen de masă

O A DOUA caracteristică a personalității umane o constituie generalitatea. Fenomenul privește scara socială la care se raportează formarea personalității în societatea noastră socialistă, aducînd tot mai mult în actualitate valoarea metodologică a istorismului gîndirii marxiste, după care comunismul ca mișcare reală tinde să facă din fiecare om o personalitate. Pe acest temel trebuie evaluate dimensiunile obiective și subiective ale personalității omului, care pe măsura maturizării orînduirii socialiste capătă semnificații noi în sensul dominării de către om a mediului social și natural, ca și a propriei naturi.

Este indiscutabil că abordarea științifică a raportului omului cu fenomenele universale ale revoluției științei și tehnice contemporane străină atît prejudecăților cît și pesimismului, sau utopiei rîu poate fi realizată decît prin raportarea strictă a acestora la specificitatea structurilor social-politice în care evoluează și în consecință nu poate eluda posibilitățile și perspectivele calitative deosebite ale unor sisteme diametral opuse atît în ceea ce privește scopul cît și mijloacele de realizare a acestora. De aici ponderea covîrșitoare pe care o capătă elaborarea unor soluții concrete care să le dea latura constructivă și militantă a problematicii corespunzător cu stadiul atins, precum și cu perspectivele științifice și realist definite de strategiile de dezvoltare. În această lumină caracterul de masă pe care îl dobîndește în etapa actuală și în perspectivă procesul de formare al personalității umane este puternic susținut de interferența unor fenomene socio-profesionale, politice și moral-spirituale. Între acestea, mutațiile care au loc în structura socială a țării, schimbarea statutului socio-profesional, ca un fenomen larg de masă, a ponderii populației pe medii rural-urban, integrarea socială superioară a unor categorii distincte ale populației, cum sînt de pildă femeile, în sfera activității materiale și spirituale permit abordarea dintr-un unghi de vedere concret-istoric, mai amplu, a evoluției personalității umane.

Indicatorii care exprimă dezvoltarea învățămîntului în care este cuprins fiecare al patrulea cetățean al țării, trecerea la învățămîntul general de 10 ani, în perspectivă de 12 ani, dezvoltarea culturii și științei, precum și a mijloacelor de diseminare a acestora, posibilitățile din ce în ce mai largi de opțiune privind alegerea profesiei și mai ales dezvoltarea furtunoasă a nivelului de cunoștințe politice și participarea pe această bază la diverse forme ale actului decizional, sînt doar cîteva articulații ale tendinței de generalizare a personalității umane în socialism. Terenul democrației socialiste într-o continuă adîncire și perfec-

ționare creează și cimp liber tendinței de omogenizare a societății în planul participării la conducere a membrilor săi. Gradul de eficiență și autenticitatea acesteia sînt în mod covârșitor determinate de realizarea complexă profesională, politică, civică a omului, iar structurile instituționale apar drept cadru în măsură să capteze, să valorifice, să stimuleze disponibilitățile sensibil îmbogățite ale omului societății noastre.

● Libertatea umană = proces cumulativ și complex

CEA DE A TREIA caracteristică a dezvoltării personalității umane în socialism se definește prin amplul proces al dezalienării și prin dimensiunile istorice de realizare a libertății umane. Analiza acestui proces trebuie să pornească de la evaluarea multiplexelor consecințe ale aspectelor pe care le cuprind primele caracteristici enunțate anterior.

Fenomenul cumulativ și extrem de complex, care nu poate fi redus la factorii de genăză ai libertății umane, respectiv la lichidarea relațiilor de exploatare, dezalienarea omului se realizează în perspectiva înaintării țării noastre spre comunism, proces în care, așa cum prevede Programul partidului, concomitent cu dezvoltarea forțelor de producție, a economiei naționale, deci cu condițiile materiale, se va asigura afirmarea tot mai puternică, în toate sferile de activitate socială, a principiilor socialismului și comunismului, pe fondul unor perfecționări continue a relațiilor sociale, a transformării exigențelor dezvoltării sociale în mobiluri conștiente de acțiune a omului în toate sferile de activitate. Programul partidului precizează că drumul spre țelul propus este de lungă durată, iar evoluția treptată spre atingerea lui nu poate fi judecată numai la scara generațiilor ci și a indivizilor așa cum trăiesc, cum muncesc în realitate.

În acest spirit se cere apreciată precizarea secretarului

1) Marx, Engels : Opere, vol. III, pag. 21.

2) Nicolae Ceaușescu : România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. VI, pag. 628—629.

general al partidului nostru, care, la Plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie 1971, sublinia faptul că dacă nu admitem procente în care se exprimă rebuturile producției materiale, cu atât mai mult nu putem accepta rebuturile care se referă la oamenii societății noastre socialiste. Acesta este și motivul pentru care codul moral al omului societății noastre nu răspunde numai cerințelor de fundamentare teoretică a eticii socialiste ci și unor stringente determinări de ordin normativ, față de care omul se raportează concret în planul aptitudinilor și atitudinilor sale, prin urmare el redă cea sinteză superioară a laturilor cognitive și normative ca suport al dezalienării totale a omului.

Ritmurile și amploarea acestui proces sînt funcție hotărîtoare de asigurarea continuă a unei motivări superioare a activității omului, în care latura economică și cea moral-politică să formeze un tot unitar, în care interesul individual să fie din ce în ce mai amplu și direct exprimat de interesele întregii societăți și reciproc, fapt care explică pe deplin efortul constant al partidului nostru de a conferi tuturor deciziilor un caracter multilateral, economic-social, politic și moral. Și întrucît toate componentele acestui proces sînt determinate de conștientizarea raporturilor dintre om și societate, de angajarea în cunoștință de cauză, este firesc ca motivarea acțiunilor omului la toate nivelele să privească informarea multilaterală și sistematică a sa, asupra sensului hotărîrilor ce se iau, atragerea sa nu numai la înfăptuirea ci și la elaborarea și controlul realizării lor. Așadar, informarea riguroasă și sistematică apare nu ca un inventar de noțiuni redat de aspecte cantitative, ci mai ales ca un mijloc de întărire calitativ superioară, dinamică și conștientă a prezentului omului în perspectiva dezvoltării sale, pentru care optează deliberat și acționează competent pentru a o realiza. În acest fel, conceptul și practica participării maselor la conducerea vieții sociale nu sînt numai o latură a raționalității economice, ci și o cale concretă a dezvoltării personalității umane, o modalitate care dă contururi precise angajării acesteia, a responsabilității sale istorice.

Stana BUZATU

Academia „Ștefan Gheorghiu”

RECENZII

O analiză complexă a problematicii cheltuielilor materiale

CARTEA* dr. Vasile M. Popescu face parte din categoria acelor lucrări care se impun atenției cititorului nu numai prin importanța și actualitatea tematicii abordate, ci mai ales prin calitățile ei intrinseci.

Ceea ce trebuie subliniat de la bun început este ținuta științifică a lucrării, profunzimea analizei, încercarea de a îmbina abordarea teoretică a problemei reducerii cheltuielilor materiale cu examinarea aspectelor de ordin practic. Este evidentă străduința autorului de a analiza complex, sub toate aspectele, fenomenul economic, de a-și spune părerea în legătură cu punctele de vedere exprimate în literatura de specialitate și de a formula opinii proprii. Ancorarea lucrării în realitățile economice noastre a înlesnit autorului posibilitatea de a formula soluții și propuneri care pot fi utile activității de conducere planificată a economiei naționale.

Din multitudinea problemelor care fac obiectul lucrării (conținutul și evoluția cheltuielilor materiale, corelațiile dintre creșterea produsului social, cheltuielilor materiale și venitului național, direcțiile principale de micșorare a consumurilor, sistemul de indicatori, influența reducerii cheltuielilor materiale asupra sporirii eficienței economice) ne vom opri asupra celor care ni se par caracteristice pentru maniera complexă de abordare a acestei problematici.

Vom menționa, mai întâi, examinarea amplă a corelațiilor dintre creșterea produsului social, cheltuielilor materiale și venitului național. Analiza pornește de la cerința ca, în scopul dezvoltării eficiente a economiei naționale, în cadrul corelației dintre indicatorii respectivi, ritmul de creștere a venitului național să devanseze ritmul de creștere a produsului social, în toate ramurile economiei naționale, și nu numai într-una sau în alta, indiferent de ponderea pe care acestea o au în creșterea și în dinamica venitului național.

Întrucît asupra acestor corelații își exercită influența, în sensuri și cu intensități diferite, o serie de factori, autorul subliniază necesitatea ca la planificarea ritmurilor de creștere a indicatorilor respectivi să se pună un accent deosebit pe analiza factorilor care acționează în direcții opuse economisirii cheltuielilor materiale și să se releve măsurile eficiente care să contribuie la stabilirea unor ritmuri științifice și, pe această bază, la realizarea unor corelații optime între creșterea produsului social, cheltuielilor materiale și venitului național.

Interesante și utile sînt considerațiile privind semnificația ponderii cheltuielilor materiale și a modificării ei în cheltuielile totale de producție și în valoarea producției. În acest context este fundamentată ideea că, pentru ca tendința de creștere a ponderii cheltuielilor materiale în totalul costurilor de producție să poată fi apreciată ca un fenomen economic pozitiv — expresie a creșterii productivității muncii sociale — ea trebuie să fie însoțită întotdeauna de reducerea con-

sumurilor de materiale pe unitatea de produs, simultan cu micșorarea cheltuielilor totale de producție ale produsului respectiv.

Meritorie, cu contribuții proprii care se cer evidențiate, este încercarea autorului de a elabora un sistem complex de indicatori tehnico-economici și sintetici care să permită aprecierea gradului de utilizare a resurselor, dimensionarea rezervelor interne și alegerea căilor principale de mobilizare a acestora. Este, după părerea noastră, un pas înainte față de indicatorii pe care îi întâlnim frecvent în literatura de specialitate și cei utilizați în practica unităților economice, care caracterizează un număr relativ restrins de aspecte ale procesului de economisire a materialelor.

Sistemul prezentat de autor constituie un tot unitar, avînd capacitatea de a reliefa conexiunea, interdependența, condiționarea reciprocă a ansamblului de procese ce au loc în cadrul fiecărei întreprinderi pe linia utilizării materialelor. El a fost astfel conceput încît să oglindească cît mai complet gradul de utilizare și valorificare a resurselor materiale pe fiecare din stadiile sau verigile procesului de producție, începînd cu cercetarea, proiectarea, normarea consumurilor, aprovizionarea, transporturile, elaborarea procesului tehnologic și execuția propriuzisă a produsului respectiv, și, în același timp, să reflecte, într-o formă concentrată, aspectele de ansamblu ale gradului de valorificare a resurselor materiale la nivel macroeconomic.

Fundamentată pe o bogată și variată sursă de documentare, pe o atentă studiere a practicii noastre, a tendințelor care se manifestă pe plan mondial, lucrarea, prima de acest fel în țara noastră, constituie, la rîndul ei, o prețioasă sursă de informații și idei pentru cei chemați să adopte decizii în legătură cu utilizarea resurselor materiale, pentru cercetători, pentru toți cei care se preocupă de această problemă de larg interes economic.

Stere GIOGA

*) Reducerea cheltuielilor materiale de producție în industrie. Editura Academiei, București, 1974, 285 pag.

CU A. E. ZAENGER

director general adjunct al ONUDI, divizia
tehnică de cooperare

„Cooperare bazată pe înțelegerea imperativelor actualei evoluții internaționale“

● Este un adevăr axiomatic în zilele noastre că numai prin industrializare țările în curs de dezvoltare își pot cuceri independența economică alături de cea politică. Cu toate acestea, țările în curs de dezvoltare, reprezentate de două treimi din populația lumii, contribuie în prezent cu numai o optime la producția industrială mondială. Ce își propune să întreprindă ONUDI pentru lichidarea acestui decalaj ?

— Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (ONU DI), este, comparativ cu alte instituții specializate ale Națiunilor Unite, relativ nouă, fiind înființată din 1966. Nu spun aceasta pentru a justifica o contribuție modestă la progresul industrial al țărilor în curs de dezvoltare, deoarece în limitele statutelor financiare existente, am realizat o maximizare a rezultatelor.

Inițiativa alocării fondurilor pentru dezvoltare industrială revine în fapt Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) pentru care ONU DI este o agenție de execuție. PNUD-ul, care primește contribuțiile valorice ale guvernelor, întocmește o repartizare și ajutorului pe țări, în funcție de populație și

venit național, de cerințele formulate de țările în curs de dezvoltare.

În prezent, în activitatea ONU DI, programele PNUD au o pondere de 80%, restul reprezentând activități desfășurate în baza programului de asistență tehnică O.N.U., tranzacțiilor de servicii contra plată, în special pentru unele țări cum ar fi Kuweit, Venezuela, sau asistență în baza unor contribuții voluntare.

Pentru a răspunde cererilor de asistență tehnică, formulate de țările în curs de dezvoltare, foarte variate ca tematică și mod de aplicare, ne-am structurat activitatea pe următoarele programe mari : **politică și programare industrială** — ce cuprinde asistența în formularea strategiilor, planurilor și politicilor de dezvoltare industrială, în pregătirea, evaluarea și realizarea proiectelor industriale ; **servicii și instituții industriale** — pentru asistență la înființarea și îmbunătățirea funcționării întreprinderilor industriale, organizarea cercetării, documentării tehnice, management ; **tehnologie industrială** — asistență în preluarea, adaptarea și dezvoltarea produselor în transferul de tehnologii, evaluarea tehnologică a licențelor, organizarea producției, valorificarea superioară a materiilor prime minerale și agricole, întreținerea utilajelor, instruirea personalului ; **cooperare tehnică** — realizată sub forma coordonării ansamblului activităților ONU DI, încurajării contractelor partenerilor potențiali din țările dezvoltate și în curs de dezvoltare pentru cooperare în producție, cooperarea băncilor de dezvoltare cu instituțiile financiare internaționale etc.

Amplora pe care o capătă aceste programe depinde însă de fondurile disponibile. Spre exemplu, cel de al doilea deceniu al dezvoltării prevede pentru țările în curs de dezvoltare o creștere anuală de 6% a economiei, creștere la care statele industrializate urmau să contribuie cu 0,7% din produsul lor național brut. Constatăm, cu părere de rău, că au trecut 4 ani ai acestui deceniu și contribuția statelor dezvoltate se menține la un nivel mai mic de jumătate din ceea ce se prevăzuse.

Această situație se răsfringe în mare măsură asupra activității ONU DI. În octombrie 1974 ojunsesem într-o situație financiară foarte grea, n-am știut cu ce vom plăti salariile personalului.

În ciuda acestor greutăți pot să vă spun că anul 1974 a fost un an de vîrf în activitatea ONU DI. Față de 1973 a crescut cuantumul asistenței tehnice acordate cu circa 27% în timpinind, este drept, dificultăți în recrutarea experților, în extinderea secretariatului.

Pentru 1975, spre exemplu, se așteaptă însă de la ONU DI asistență tehnică în valoare de minimum 60 milioane dolari. După estimările actuale, practic nu o vom putea acorda decât pentru 28 milioane dolari.

● Actuala criză economică manifestată în economia capitalistă pe multiple planuri : energie, materii prime, sistem monetar, va impune și activității ONU DI unele restructurări în obiective ?

— Trebuie să admitem că o nouă situație se dezvoltă în lume ca urmare a acestor evenimente, care au afectat mult țările dezvoltate, ca și țările în curs de dezvoltare, ce nu au resurse energetice sau materii prime.

Specialiștii din secretariatul ONU DI pot confirma dificultățile mari cu care au fost confruntate unele țări datorită crizei energiei, care au afectat, întreaga lor activitate.

Nu putem vorbi însă și de o modificare a strategiei organizației noastre, a obiectivelor ONU DI. Cum spuneam, programele noastre se elaborează și se realizează la cererea țărilor în curs de dezvoltare — ele răspund unor necesități mai mult sau mai puțin urgente ale acestor țări — așa că obiectivele se mențin.

Sub impactul actualei conjuncturi internaționale, programele noastre se pot modifica numai în ceea ce privește mijloacele de realizare. În legătură cu acest din urmă aspect, aș menționa faptul că ne propunem să promovăm noi tehnologii, să introducem noi soluții. Spre exemplu, utilizarea unor noi surse de energie : solară, eoliană etc. ONU DI oferă pentru experimentare țărilor în curs de dezvoltare echipamente relativ simple pentru transformarea energiei solare, prin încălzirea apei, în energie mecanică sau electrică. O asemenea soluție este recomandabilă pentru țări, regiuni, ce beneficiază de soare o mare parte a anului ca Sahel, Senegal, Mali sau Niger. Costul acestor utilaje este convenabil. Probleme apar numai atunci cînd vrei să multiplici de 500 sau 5000 de ori instalația. Încercăm să rezolvăm pe această cale problemele alimentării cu energie a țărilor în curs de dezvoltare afectate de prețul înalt al carburanților pe bază de petrol.

Ne preocupăm, de asemenea, să găsim soluții economicoase în aprovizionarea cu ingrașăminte chimice — un alt sector lovit de criza energiei — a țărilor în curs de dezvoltare.

Aceste probleme au revenit în discuție cu ocazia recentei reuniuni ONU DI de la București, dedicată promovării investițiilor și consultărilor tehnologice în industria chimică și petrochimică a țărilor în curs de dezvoltare.

Apreciem contribuția generoasă a guvernului român la realizarea unor proiecte ca cel din Sahelul sudanez, ca și întreaga activitate a Centrului comun ONU DI/România, axată, de asemenea, pe industria chimică.

● În curînd se va deschide la Lima cea de a doua Conferință generală a ONU DI. Ce probleme din agenda actualei conferințe considerați ca deosebit de importante ?

— După cum vă spuneam, am fost anul trecut în pragul crizei financiare. Principala cauză a acestei situații este inexistența unui fond destinat în exclusivitate dezvoltării industriale. Dacă există un fond pentru problemele populației, unul pentru mediul înconjurător, unul pentru agricultură, unul pentru educație și cultură, în schimb pentru industrie nu există încă unul special. Cred că la această Conferință guvernele trebuie să hotărască dacă trebuie extinsă activitatea ONU DI, sau... restrînsă, dacă trebuie să dăm o altă orientare, o altă amploare organizației noastre. Avem în prezent un secretariat bine pregătit, un sistem de asistență tehnică bine organizat care, cred eu, merită să fie dezvoltat.

Pe agenda Conferinței va sta și o altă problemă importantă : „Principiile și metodele cooperării internaționale în domeniul dezvoltării industriale“. Lichidarea decalajelor lumii actuale, însăși coexistența statelor industrializate și a celor în curs de dezvoltare capătă un corespondent practic numai în măsura în care se va putea trece la o cooperare tehnică și financiară amplă între aceste state, bazată pe principii noi, pe înțelegerea imperativelor actualei evoluții internaționale.

Interviu de
Ioan GEORGESCU

ACTUALA criză, care a început să cuprindă într-un ritm vertiginos întreaga lume capitalistă, operează totodată importante reavluiri și demitizări în domeniul ideologiei economice. Este și cazul „new-economics”-ului — varianta americană a doctrinei și instrumentarului de politică economică nekeynesiste.

Nekeynesismul american și-a elaborat și fundamentat concepția de politică economică în anii '60. Elementul specific principal al acestei concepții în comparație cu cea a keynesismului, îl constituie faptul că ea este edificată pe ideea creșterii economice. Nekeynesismul, în varianta „new economics”-ului, pornește de la premisa că intervenția activă a statului în economie nu trebuie să fie redusă la „măsuri anticiclice”; ea trebuie să fie concepută ca instrument de asigurare a unui ritm optim de creștere, obiectiv ce implică și ideea posibilității unor „măsuri preventive” de „evitare” a marilor dereglări ciclice. Arthur Burns (președinte al Federal Reserve System și fost președinte al Asociației americane de economie) și Walter Heller, unul din principalii arhitecți ai „new-economics”-ului (fost președinte al Consiliului de consilieri economici de pe lângă Președintele SUA, iar în cursul anului 1974 președinte al Asociației americane de economie,) subliniază într-o formă sau alta trecerea de

New-economics-ul și criza economică

la orientarea corectivă la orientarea stimulativă.)

Punctul de plecare al acestei orientări l-a constituit consensul și — pentru operaționalizare — determinarea cantitativă a diferenței dintre produsul național brut (PNB) potențial și cel real. Walter Heller explică astfel: „În trecut măsurile pozitive în frontul economic au fost generate aproape exclusiv sau de criză sau de frică de criză... Acum criteriul pentru adoptarea unor măsuri pozitive în domeniul politicii economice îl constituie decalajul existent între PNB potențial și real... Politica modernă este orientată spre lichidarea acestui decalaj...”. Arthur Okun a fost cel care a elaborat o tehnică de măsurării acestui deca-

laj¹⁾. O asemenea orientare fixează ca element principal al actelor de politică economică urmărirea constantă a asigurării „echilibrului dintre creșterea posibilităților de producție și creșterea cererii finale”²⁾. Se poate realiza, principal vorbind, în economia capitalistă contemporană, acest „echilibru economic dinamic”? Reprezentanții new-economics-ului — Walter W. Heller, Arthur Okun, T. Tobin, G. Ackley, P. Samuelson ș.a. — își bazează elaboratele pe un răspuns afirmativ la această întrebare. Cum se poate realiza acest echilibru? Prin intervenția activă — spun ei — și permanentă a statului în economie, în primul rând cu ajutorul instrumentelor fiscal-bugetare. Eficiența acestei intervenții ar fi azi asigurată de posibilitatea determinării cantitative suficiente de exacte a parametrilor de coordonat ca urmare a metodelor moderne de calcul și bazei lor materiale — computerele³⁾.

Reducind economia la raporturile functionale dintre o serie de indicatori agregati; refuzându-și ancliza concretă a mecanismului efectiv de mișcare a economiei capitaliste contemporane, care implică analiza structurii instituționale și sociale a economiei; refuzându-și astfel, înțelegerea cauzelor dezechilibrelor legice ciclice din economia capitalistă, reprezentanții new-economics-ului oferă drept suprem argument al afirmațiilor lor despre posibilitatea principi-

ală a „creșterii echilibrate”, realitatea parcurgerii de către o serie de economii capitaliste dezvoltate a unor perioade mai lungi de creștere fără crize. J. Tobin (fost consilier prezidențial și președinte — în 1971 — al Asociației americane de economie) afirmă: „recesiunile (crizele) periodice nu sînt trăsături inevitabile ale capitalismului american. Experiența postbelică a Europei și Japoniei demonstrează că tocmai creșterea economiei și nu fluctuațiile în dezvoltarea ei constituie principala lege a capitalismului contemporan...”. Iar A. Okun scrie: „Astăzi recesiunile sînt în genere considerate a fi în principiu prevenibile; ele sînt ca și catastrofele aviatice, dar nu ca uraganele” (p.33). „Astăzi crizele nu mai pot apare decît ca rezultat al unei politici greșite...”. (T. Tobin) Noțiunea „ciclu de afaceri” s-a învechit, afirmă autorul „Economiei politice a prosperității”.

Este adevărat că în deceniul ce a trecut S.U.A. nu au cunoscut reduceri ale producției, respective ale PNB, ci numai variații ale ritmurilor de creștere; că în majoritatea țărilor capitaliste dezvoltate fenomenul creșterii neinterupte a fost și mai pregnant decît în S.U.A., iar în Japonia el a durat 25 de ani — pînă în 1973.

Inseamnă aceasta că e dispărut ciclicitatea mișcării economiei capitaliste, așa cum s-au grăbit cu entuziasm să afirme reprezentanții new-economics-u-

fișe

● În Editura Academiei, sub egida Academiei de științe sociale și politice a apărut lucrarea Rolul contractelor în perfecționarea relațiilor economice, de O. Calmuschi, St. D. Cărpenu, P. Cosmovici, Fr. Deak, M.I. Eremia, V. Gionea, M. Jacotă, M. Mureșan, S. Rossetti, R. Sanilevici, sub conducerea prof. dr. Francisk Deak (București 1974, 252 p.)

Volumul este structurat pe următoarele capitole: I. Încheierea contractelor și rolul lor în stabilirea relațiilor economice dintre organizațiile socialiste; II. Executarea contractelor economice și rolul lor în îndeplinirea sarcinilor de plan; III. Răspunderea pentru nerespectarea obligațiilor din contractele economice și rolul acestei răspunderi în întărirea gestiunii economice; IV. Modificarea contractelor economice; V. Stîngerea obligațiilor din contractele economice; VI. Rolul reglementării juridice a circulației mărfurilor în executarea sarcinilor de plan; VII. Rolul contractelor în relațiile economice internaționale.

Utilitatea socială și măsurarea ei

● În articolul Tenostnie ot-nașeniia v sisteme optimalnogo funkcionirovaniia soțialisticeskoi ekonomiki (Relațiile valorice în sistemul funcționării optime a economiei socialiste), V. G. Grebennikov, G. S. Pcelințev, S. S. Șatalin pun în discuție în revista EKONOMIKA I MATEMA-

TICESKIE METODI nr. 1/1975, problema elaborării categoriei de „utilitate socială”. După autori, această categorie reflectă practica reală a activității de planificare, deoarece procesul alegerii între alternative implică, în formă neexplicită comensurarea efectelor utile. Deși nu se referă la individ, ci la societate în integritatea ei, funcția utilității sau bunăstării sociale nu dizolvă complet („fără reziduuri”) toată bogăția preferințelor individuale, ci există doar ca proces de formare și în același timp de recunoaștere socială a intereselor individuale, de grup, regionale, de ramură ș.a.m.d. În prezent, spun autorii, existența obiectivă a utilității sociale este recunoscută de un număr tot mai mare de economiști, dar se ridică două probleme — a posibilității principale a măsurării efectelor utile și a formei concrete a unei astfel de măsurări. În literatură aceste două probleme se confundă; în realitate, chiar imposibilitatea totală de a exprima utilitatea printr-un număr nu ar putea duce la concluzia incomensurabilității principale a efectelor utile, intrucît chiar și ordonarea diferitelor alterna-

tive de plan este o măsurare a utilității sociale. Dintre numeroase încercări de exprimare cantitativă a utilității, merită, după autori, o atenție deosebită procedeul scalar sau „abstract” — numeric —, precum și cel al „indicatorilor sociali”, care își pot compensa reciproc neajunsurile.

P. A. Samuelson admite o prelungire a recesiunii, dar nu întrevide o nouă mare depresiune

● Profesorul Paul A. Samuelson prezintă de obicei în FINANCIAL TIMES o previziune cu privire la mersul economiei în anul ce urmează. Previziunea de la sfîrșitul anului 1973 se intitula „Producția în scădere iar inflația în creștere”. Prognoza din acest an poartă titlul puțin elocvent A shift of emphasis to fight recession (O schimbare de accent pentru a combate recesiunea). Autorul se întreabă dacă ieșirea din recesiune va începe în 1975 sau dacă aceasta va degenera într-o „depresiune” mondială, prima după 1930. Fără nici o excepție, spune el, previziuniștii au subestimat serios virulența in-

lei? Fie și numai analiza statistică a dinamicii principalilor indicatori macroeconomici ai S.U.A. evidențiază nu dispariția, ci modificarea ciclului, nu apariția erei „prosperității continue”, ci complexarea, adâncirea și diversificarea formelor de manifestare a contradicțiilor economiei capitaliste. Ciclul economic rămâne o realitate ce nu poate fi eludată. În primul rând pentru că rădăcina crizelor — concretizată în scăderi ale producției și înțregii activității economice — nu înseamnă dispariția lor. În al doilea rând, fluctuațiile periodice mari ale ritmurilor dezvoltării economice sînt ele însele forme de manifestare a ciclității, ale cărei efecte negative, în multiple planuri, au provocat și provoacă aceeași îngrijorare, în unele privințe chiar mai mare, ca și crizele clasice. Nu este desigur cazul să ne oprim aici asupra modificărilor pe care ciclul economic capitalist le-a cunoscut ca urmare a desfășurării revoluției științifice și tehnice și adâncirii procesului de constituire a Capitalismului Monopolist de Stat. (C.M.S.) Fapt este că aceste modificări, a căror rezultată a fost o „îndulcire” a curbei ciclului, au fost însoțite de noi fenomene cu efect agravant asupra instabilității economiei capitaliste. Dintre acestea cel mai important este, desigur, inflația cronică. Încă în 1959 P. Samuelson împreună cu R. Solow, în urma unor laborioase analize asupra raportului dintre nivelul

creșterii (respectiv șomajului) și creșterea prețurilor în economia S.U.A., conchideau că inflația va continua să crească chiar și în condițiile unei rate crescînde a șomajului¹⁾. Așa-numita „curbă Phillips”, care, pe baza experienței istorice, afirma un raport de inversă proporționalitate între șomaj și inflație, s-a dovedit inoperantă. Căci lupta împotriva inflației necesită limitarea cererii globale iar lupta împotriva șomajului stimularea ei.

În fața acestei noi situații, reprezentanții cei mai activi ai „new economics-ului” — W.W. Heller, A. Okun, G. Ackley, T. Tobin — și-cu afirmat convingerea în posibilitatea depășirii ei printr-o măsură ce exprimă pozițiile cele mai avansate ale nekeynesismului american — introducerea controlului guvernamental asupra prețurilor și salariilor. Mai mult. Pentru a putea stăpîni economia, acest control trebuie să fie permanent: „dacă inflația cronică, proprie economiei contemporane (capitaliste n.n.) poate fi depășită numai prin controlul asupra prețurilor și salariilor, atunci acest control trebuie să fie permanent”²⁾.

În 1971, sub presiunea situației tot mai îngrijorătoare, guvernul republican — adept în plan ideologic al doctrinei neoliberale de factură friedmaniană — adoptă măsura preconizată de orientarea adversă, nekeynesistă, introducînd pentru prima dată în istoria S.U.A. în timp de pace, controlul a-

supra prețurilor și salariilor. Cu ajutorul acestui control și a instrumentelor fiscal-bugetare teoreticienii new-economics-ului sperau că se poate asigura controlul asupra economiei.

Avînt economic din 1972 părea să îndreptățescă această speranță. Dar această iluzie o oferea (ce ironie!) un fenomen specific ciclic: după criza din 1970 și slaba învioreare din 1971, anul 1972 a fost un an tipic de avînt ciclic. Măsurile nekeynesiste l-au favorizat, desigur, dar nu l-au determinat. Eficiența acestor măsuri — chiar dacă li se contestă consecvența aplicării atît pentru 1972, cit și pentru 1973-1974 — este elocvent reflectată de foarte rapida și gravă deteriorare a situației economice. În 1974, pentru prima dată în ultimii 28 de ani, PNB-ul Statelor Unite scade cu 2% sub nivelul anului precedent. Și aceasta în condițiile în care și inflația și șomajul cresc rapid: inflația de la un ritm de 3,3% în 1972 la 6,2% în 1973 și 11,7% în 1974, iar șomajul de la 5,6% din totalul forței de muncă în 1972 la peste 6,5% în 1974 pentru a se ridica încă de la începutul acestui an la circa 8%.

Nu numai stagnarea dar nici măcar declinul absolut al activității economice nu mai poate, astfel, asigura blocarea inflației. Este una din particularitățile agravante ale crizei actuale, criza pînă acum cea mai caracteristică a epocii C.M.S. și cea

mai gravă prin profunzime și amploare de la dramaticul 1929—1933 pînă azi, criză ce se adevărește tot mai mult a fi nu numai o criză ciclică, ci o evidentă criză de structură a capitalismului.

Realitățile existenței și mișcării economiei C.M.S. spulberă astfel mitul apoteotic și naivele speranțe pe care le alimentează, că s-ar fi găsit miraculoasa formulă a unui capitalism al „prosperității” generale, fără crize, fără cicluri. Cu criza economică actuală au intrat astfel în criză și toate concepțiile care afirmă dispariția inevitabilității crizelor.

Vasile PILAT

1) Vezi A. F. Burns, P. A. Samuelson, Full Employment, Guideposts and Economic Stability, Washington, 1971 (Ed. 2), p. 31 și W.W. Heller, New Dimensions of Political Economy, Cambridge, 1966, p. 61—62.

2) W. W. Heller, The New Look in Economic Policy, p. 5; W. W. Heller, New Dimensions in Political Economy, Cambridge, 1966, p. 73.

3) Vezi: Potential GNP: Its Measurement and Significance (1962) In: Arthur Okun, The Political Economy of Prosperity, Washington 1970.

4) A. Okun, op. cit. p. 34

5) W. W. Heller, New Economics: Whither Now?, p. 1.

6) The Battle Against Unemployment, p. 74—75.

7) The President's New Economic Program, Hearnings before the Joint Economic Committee, Congress of the U.S., pt 2, Washington, 1971, p. 280.

flației în ultima jumătate a anului trecut. Această eroare explică și o a doua — neprevăderea unei continuări a „creșterii reale negative” în aceeași perioadă. După ce arată că accentul s-a deplasat de la combaterea inflației la combaterea recesiunii, autorul își exprimă părerea că problemele reciclării legate de petrol, falimentele băncilor și întreprinderilor și un posibil haos politic pot doar să întîrzie Statele Unite în această „cea mai serioasă recesiune mondială”; totuși nu există evidență în sensul că se va „permite” la zece mii de bănci să dea faliment ca în anii de după 1929 sau că o persoană din patru va șoma în S.U.A. și în R.F. Germania. Oamenii care prevăd o nouă Mare Depresiune în anii '70, încheie P.A.S., pur și simplu nu și amintesc cum a fost marea depresiune din anii interbelici.

Robert Triffin, există pericolul trecerii de la „recesiune” la „depresiune”

● Sub titlul „Threat of world depression” warning by Yale eco-

nomist („Primejdia unei depresiuni mondiale” preconizată de un economist de la Yale), Michael Blanden prezintă în FINANCIAL TIMES (29. I. 1975) opiniile exprimate cu privire la criza actuală din Occident de profesorul Robert Triffin, cu ocazia unui recent seminar organizat la Londra de Royal Institute of International Affairs. R. Triffin a afirmat că situația actuală reflectă „talimentul răspunsurilor tradiționale date problemelor economice variabile atît de către mecanismul pieței libere, cit și de politicile intervenționiste ale guvernelor”.

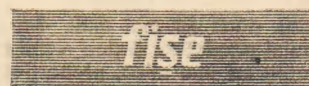
Pericolele actuale au fost descrise astfel: 1. semnele unei recesiuni — sau chiar depresiuni — mondiale se multiplică peste tot; 2. depresiunea eventuală nu ar putea fi pusă pe seama unor erori deflaționiste ale guvernelor, ci este rezultatul unor rate excesive de finanțare, depășind cu mult capacitățile de producție disponibile; 3. dezechilibrele de plăți internaționale, provenind acum de la țările exportatoare de petrol, continuă să fie masiv finanțate — cum au fost și în anii precedenți — de ratele in-

flaționiste ale expansiunii rezervelor monetare mondiale; 4. politicile intervenționiste, deși reușite în combaterea depresiunii, nu au succes în lupta contra inflației; economiștii luptă contra depresiunii cu metode care agravează inflația, dar aceasta este, de fapt, una din cauzele depresiunii emergente.

Informația în anul 1985

● Sub egida Organizației de cooperare și dezvoltare economică a apărut studiul profesorului francez Georges Anderla L'information en 1985 (Paris, 1973, 142 p.) consacrat evaluării ofertei și, mai ales, cererii de informație științifică și tehnică, percut și a necesarului de specialiști în informatică, pe o perspectivă îndelungată, ținînd seama de posibilitățile tehnologice previzibile. Dinamica expansiunii cantitative, a informației se datorește atît acțiunii a numeroși factori de creștere, cit și acțiunii unui mecanism de accelerație independent, deoarece, dacă se depășește un anumit prag de complexitate orice schimbare este generată

re de noi nevoi de informație, cerînd, cel puțin, sinteza sau „repackaging-ul” vechilor informații. Pentru anii 1985—1987 se previzionează o producție anuală de informații noi echivalente cu de șase sau șapte ori volumul actual, gradul de automatizare a informației crescînd de o sută de ori. După anul 1990, informația „automată” va deveni regula și informația tradițională excepția. În aceste condiții, problema majoră va fi a concepe și organiza astfel viitoarele sisteme și rețele automatizate încît fiecăruși solicitant să i se ofere toate informațiile pertinente, excluzîndu-se toate celelalte. Pentru aceasta va fi necesar un reciclaj sistematic, permanent, continuu și complex al informației, ceea ce presupune ca, imediat după ce a fost obținută, orice informație să fie integrată în stocul de informatică existent, grație unui sistem de clasificare cu fațete multiple.

IMPERATIVUL INDUSTRIALIZĂRII

IN SĂPTĂMINILE care urmează, problemele industrializării țărilor „lumii a treia” se vor afla din nou pe primul plan al dezbaterilor economice internaționale. Evenimentul central îl constituie în acest sens a doua Conferință generală a O.N.U.D.I. (Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială), care se va desfășura la Lima, capitala Perului, în-

tre 12 și 26 martie a.c. Această adevărată conferință mondială asupra industrializării este chemată să examineze căile și mijloacele apte să ducă la depășirea structurii industriale nedrepte, unilaterale a lumii contemporane, moștenire a exploatării coloniale a majorității populației globului de către un mănunchi de state capitaliste dezvoltate. Reuniunile pregătitoare care au precedat confe-

rința și documentele care îi sint supuse spre discutare au scos în evidență numeroase și grăitoare aspecte ale situației existente în prezent în lumea capitalistă în acest domeniu, ale acțiunilor pe care ea le necesită din partea comunității internaționale, aspecte dintre care o seamă întregă își vor regăsi reflectarea în numerele viitoare ale „Revistei economice”.

CONFERINȚA ONUDI vine să analizeze modalitățile de lichidare a moștenirii coloniale în domeniul dezvoltării industriale într-un moment deosebit de complex al evoluției economiei mondiale, marcat de criza economică și financiară din țările occidentale, de implicațiile crizei energetice, de agravarea situației alimentare mondiale, pentru a nu aminti decât aceste câteva laturi principale. În asemenea împrejurări devin cu atât mai preocupante perspectivele realizării obiectivelor din domeniul industrializării, incluse în Strategia internațională pentru cel de-al doilea Deceniu al dezvoltării (1971-1980), perspective care au fost expuse încă de la începutul anului de incertitudine. Or, pentru depășirea inechităților flagrante ale actualei geografii industriale mondiale ritmurile de industrializare prevăzute în Strategia internațională a dezvoltării se cer a fi nu numai realizate integral, ci încă accelerate simțitor. Decalajele existente riscă altfel să se adâncească în continuare pe diferite planuri, iar instabilitatea economiei capitaliste mondiale riscă să se accentueze. Considerentele enunțate pledează, implicit, pentru legarea îndeaproape a problematicii industrializării de aceea a creării unei ordini economice și politice internaționale, capabilă să favorizeze necesara accelerare a dezvoltării industriale în țările „lumii a treia”. Nu începe încă să se afirme optica se va afirma viguros la Conferința generală a ONUDI de la Lima, reflectându-se în declarația și în planul de acțiune pe care ea urmează să le adopte.

După douăzeci de ani

SERIOZITATEA problemei în fața căreia se află pusă comunitatea internațională poate fi desprinsă, în expresia cea mai sintetică, dintr-o singură cifră: 6,9% — aceasta este ponderea țărilor nesocialiste în curs de dezvoltare în producția totală a industriei prelucrătoare mondiale. Vastele zone ale Africii, Asiei, Americii Latine în care trăiește jumătate, dacă nu mai mult, din populația globului pămîntesc deține astfel o parte de peste șapte ori mai mică, proporțional, din produc-

ția unui sector, care, potrivit consensului larg al economiștilor și al factorilor politici din toate regiunile lumii, este hotărîtoare pentru o dezvoltare economică rapidă, eficientă și aptă să egalizeze treptat nivelurile naționale atât de disparate astăzi. Graudul de seriozitate al problemei este ilustrat și de faptul că ponderea de 6,9%, corespunzătoare primilor ani ai deceniului actual, nu a reprezentat decât un progres foarte neînsemnat față de mijlocul deceniului al șaselea cînd ea era de 6,2% din producția mondială a industriei prelucrătoare (cifra indică situația din 1955, deci cu aproape douăzeci de ani în urmă). Actuala pondere a țărilor nesocialiste în curs de dezvoltare, se constată în studiul de bază întocmit de ONUDI pentru Conferința generală de la Lima, „sugerează că aceste țări vor avea nevoie de o perioadă îndelungată de timp pînă ce vor ajunge să desfășoare o parte mai echitabilă din activitatea industrială mondială, chiar dacă realizează ritmurile de dezvoltare preconizate pentru al doilea Deceniu al dezvoltării” (Industrial Development Survey, Special Issue for the Second General Conference of UNIDO, New York, 1974, cap. I).

În primii trei ani de după 1970, așa cum se poate vedea în tabelul nr. 1, țările nesocialiste în curs de dezvoltare au înregistrat în industria prelucrătoare ritmuri mai înalte de creștere decît în medie pe celelalte perioade înfățișate în tabel. Ele au reușit, ceea ce este important, să realizeze și să depășească în acești trei ani obiectivul prevăzut de Strategia internațională a dezvoltării și anume un ritm mediu anual de 8%. Pe anii 1971-1973 media efectiv înregistrată a fost de 8,3%, față de 7,1% pentru ansam-

blul industriei prelucrătoare mondiale. Aceste rezultate îmbucurătoare nu trebuie însă să distragă atenția de la acele fațete ale situației generale care impun evaluarea lor mai circumspectă, îndeosebi în ceea ce privește perspectiva. Nu vom putea în spațiul de față decît să amintim în linii mari trei dintre ele.

Datele de ansamblu cu privire la ponderile și ritmurile industriei prelucrătoare a țărilor nesocialiste în curs de dezvoltare lasă în umbră faptul că, în cadrul „lumii a treia” însăși, prezența acestei ramuri este extrem de inegal distribuită, așa cum arată datele din tabelul nr. 2. În timp ce America Latină deține constant aproape 55% din producția industriei prelucrătoare a țărilor în curs de dezvoltare, Africa — apropiată ca ordin de mărime a populației — rămîne sub 10%, iar Asia — cu o populație mult mai numeroasă decît cea a Americii Latine — înregistrează o tendință de scădere a ponderii sale care oricum se situează sub 40%. Pe de altă parte, numai patru țări — una asiatică și trei sud-americane — dădeau 55% din întreaga producție a industriei prelucrătoare din „lumea a treia” în anul 1971, iar cele 15 țări grupate în tabelul nr. 2 (din care 7 sud-americane) dădeau peste patru cincimi din producție, ten-

Tabel nr.1

Ritmuri medii anuale și anuale ale producției mondiale a industriei prelucrătoare, pe grupe de țări și zone, 1955-1973 (în procente)

	Țări în curs de dezvoltare		Țări în curs de dezvoltare		Țări în curs de dezvoltare		Țări în curs de dezvoltare	
	Total	Africa	Asia	America latină	capita-	socia-	mon-	dial
					liste	liste	liste	
					dezol-	dezol-	dezol-	
					tate	tate	tate	
1955-1960	7,2	8,3	8,5	6,2	4,0	10,7	6,0	
1960-1965	6,6	10,6	6,9	5,9	6,4	8,5	6,9	
1965-1970	6,2	4,5	5,1	7,2	5,3	8,8	6,4	
1971	8,2	19,1	6,7	7,8	1,3	8,4	4,4	
1972	8,8	7,8	8,8	8,9	7,2	7,8	7,3	
1973	9,5	...	9,7	9,3	9,2	10,2	9,8	

Sursa: Industrial Development Survey..., cap. I (anii 1955-1972); U.N. Monthly Bulletin of Statistics, noiembrie 1974 (anul 1973; cifre calculate de noi pe baza indicilor cu baza 1970=100).

dința din perioada ilustrată fiind ca această concentrare să se accentueze. Manifestarea pe tărîm industrial a mării majorități a țărilor în curs de dezvoltare este deci limitată la ponderi extrem de reduse. Și nu este vorba nicidecum numai de țări mici sau foarte mici, ci intră aici și asemenea țări cu populație numeroasă ca Nigeria în Africa (circa 70 milioane de locuitori) sau Bangladesh în Asia (circa 73 de milioane). Realizarea obiectivelor celui de-al doilea Deceniu al dezvoltării în privința ritmului de dezvoltare al industriei prelucrătoare depinde în împrejurările acestora mai ales de creșterile înregistrate în țările cu pondere mare în industria „lumii a treia”. „Întrucit obiectivul (Deceniului dezvoltării - n.n.) este doar o medie și întrucit el ascunde realizările diferite ale țărilor luate aparte, se arată în studiul ONUDI ce va fi supus discuțiilor de la Lima, trecerea în revistă și evaluarea dezvoltării industriale în al doilea Deceniu al dezvoltării vor putea da rezultatele cele mai semnificative la nivelul țărilor, mai ales dacă se urmărește să se identifice problemele existente și să se găsească o bază pentru decizii internaționale de politică economică”. În orice caz, o constatare care se impune este că geografia industrială a „lumii a treia” mai are vaste zone de „pete albe” chiar pe fondul slabei sale dezvoltări generale.

În al doilea rînd, perspectiva imediată a ritmurilor de dezvoltare ale industriei țărilor în curs de dezvoltare este sensibil afectată de fenomenele de instabilitate economică și financiară din țările capitaliste dezvoltate. Evoluțiile recente din economia acestor țări, constată studiul amintit al ONUDI, ar putea să modifice tendințele de pînă acum în asemenea măsură încît a evalua dezvoltarea viitoare pe baza realizărilor din trecut ar fi o sursă de serioase erori potențiale. Dintr-o analiză privind economia țărilor membre ale Comisiei economice și sociale a O.N.U. pentru Asia și Pacific (CESAP), spre exemplu, rezultă că agravarea problemelor dezvoltării industriale a acestor țări se manifestă prin fenomene ca utilizarea incompletă a capacităților existente, încetinirea executării proiectelor în curs ca urmare a scumpirii resurselor de materiale importate, dificultățile întâmpinate în obținerea de investiții suplimentare din afară, urcarea navlurilor. Acestea sînt unele dintre consecințele inflației din Occident, ale deteriorării balanțelor de plăți ale țărilor occidentale, ale penuriei și prețului ridicat al alimentelor și îngrășămintelor etc. (Doc. IDO/557, 15 noiembrie 1974). Pe acest fond, autorii studiului ONUDI apreciază că, „recent, desfășurarea evenimentelor internaționale a aruncat o umbră asupra speranțelor puse în al doilea Deceniu al Națiunilor Unite pentru dezvoltare, și dacă actualele tendințe nu vor putea fi răsturnate, perspectivele industrializării în cadrul celui de-al doilea Deceniu al dezvoltării sînt într-adevăr nefavorabile” (Industrial Development Survey, Introducere).

Aprecierile de acest gen se referă desigur la măsura în care vor putea sau nu vor putea fi atinse obiectivele Deceniului, în speță ritmul de creștere proiectat al producției industriei prelucrătoare. Se pune însă întrebarea - și aceasta este a treia fațetă a pro-

blemei discutate - în ce interval de timp ar putea asigura chiar realizarea ritmurilor proiectate, dacă nu lichidarea, cel puțin o reducere marcantă a decalajelor actuale în sfera industrială. Ne putem face o idee extrapolînd ritmurile efectiv înregistrate în perioade recente. Dacă pornim de la anii 1971-1973 cînd ritmul mediu efectiv, așa cum am văzut, a fost chiar ușor superior celui preconizat prin Strategia internațională a dezvoltării, ajungem la concluzia că în anul 2000 ponderea țărilor nesocialiste în curs de dezvoltare în producția mondială a industriei prelucrătoare se va situa de-abia între 9 și 10%. Aceasta ca urmare a faptului că proporția în care ritmul creșterii industriale al acestor țări îl devansează pe cel al țărilor capitaliste dezvoltate și indicatorul mondial respectiv este foarte scăzut. Este vorba de ritmuri la care producția mondială a industriei prelucrătoare se dublează la fiecare 10 ani (7,1% în medie anual), producția respectivă a țărilor nesocialiste în curs de dezvoltare se dublează la 9 ani (8,3%), a țărilor socialiste la 8 ani (9,1%), a țărilor capitaliste dezvoltate la 12 ani (6%). Dacă însă luăm, bunăoară, ca punct de plecare media deceniului 1964-1973 (1963-1973), constatăm că industria prelucrătoare a țărilor în curs de dezvoltare progresa într-un ritm anual de 7,3%, față de 7,1%, media mondială, ceea ce înseamnă că practic producția se dublează în ambele cazuri la fiecare 10 ani, iar ponderea actuală a țărilor în curs de dezvoltare pentru a se mări cu 1 procent, ar avea nevoie de circa 75 de ani.

În apărarea industrializării

IGNORAREA unor astfel de realități ale problemei industrializării, privită în perspectiva cuvenită, nu este în nici un caz în interesul țărilor în curs de dezvoltare. La reuniunile pregătitoare pentru Conferința generală

tului propriu al țărilor în cauză, cit și prin amplificarea și adîncirea cooperării internaționale, prin sporirea aportului țărilor dezvoltate la reducerea treptată a decalajelor existente.

Nu s-ar putea totuși afirma că în lume există o unanimitate de păreri în sensul unor astfel de soluții. O seamă de studii și analize asupra dezvoltării economice care s-au aflat în ultimul timp în dezbaterăa unor organisme internaționale semnalează o tendință de a se atribui industrializării tot felul de urmări mai mult sau mai puțin negative, criticii respectivi susținînd totodată, că ea nu și-ar îndeplini rolul de impuls și motor al creșterii economice. Ei reproșează politicilor de industrializare că ar fi dus la o anumită neglijare a agriculturii în țările în curs de dezvoltare, că ar sta la originea hiperdezvoltării zonelor urbane și a decăderii unor zone rurale, că ar fi responsabile de deteriorarea mediului natural - toate acestea fără a fi adus binefacerile scontate, sub forma eliberării importurilor acestor țări de o serie de servituți față de țările capitaliste dezvoltate, sub forma creșterii productivității sociale a muncii, sub forma unei ridicări corespunzătoare a nivelului de trai al maselor etc. Respingînd această „ploaie de acuzații”, un document (din aprilie 1974) al Comitetului pentru planificarea dezvoltării, din cadrul Consiliului economic și social al O.N.U., constată: „Aceia care, în țările dezvoltate, nu au conștientizat să se arate neîncredători față de industria țărilor în curs de dezvoltare și să înalțe împotriva ei bariere protecționiste, și-au văzut pozițiile consolidate; un anumit număr de țări furnizoare de ajutor bilateral ezită să ia în considerare nevoile și proiectele industriale” (Doc. E/5478, Comité de la planification du développement, Rapport sur la dixième session, Supplément nr. 4, New York, 1974). Documentul se opune acestor poziții, interesate într-un fel sau altul, și se angajează într-o argumentată „apărare a industrializării”, considerînd-o pe aceasta principalul instrument al creșterii economice a țărilor în curs de dezvoltare, cheia de boltă a dezvoltării social-economice.

După părerea Comitetului pentru planificarea dezvoltării, expusă în documentul citat, „nu este realist să se speră că industrializarea va permite să se atingă - sau chiar numai că va contribui în aceeași măsură să se realizeze - toate obiectivele dezvoltării” (subl. ns.). El consideră însă că „este nedrept să i se impute toate relele care însoțesc dezvoltarea și că mulți dintre criticii ei actuali acțiunează sub imperiul nerăbdării. Crearea de noi activități industriale și de noi legături între sectoare necesită timp. Acest proces nu poate începe simultan în toate sectoarele și în toate punctele. În țările în care el a început de curînd nu este cituși de puțin rezonabil să se afirme despre o inițiativă sau alta că se află la originea unor noi închețări sau că nu a avut un efect multiplicator, înainte de a se fi așteptat timpul necesar ca inițiativa respectivă să fi putut da roade”.

După părerea Comitetului, „industrializarea poate și trebuie să fie considerată în mod explicit ca un efort pentru satisfacerea nevoilor populației. Aceasta, evident, nu în-

Tabel nr. 2

Repartizarea pe regiuni și unele țări a producției industriei prelucrătoare în „lumea a treia” (în procente)

Regiuni și țări	1960	1970	1971	1972
Regiuni - total	100,0	100,0	100,0	100,0
America latină	53,9	51,7	54,5	54,6
Asia	39,4	37,9	37,3	37,3
Africa	6,7	7,4	8,2	8,1
15 țări - total	77,7	78,0	82,0	82,0
India	15,7	15,2	16,2	15,8
Brazilia	14,0	14,7	15,2	15,2
Argentina	12,9	12,0	12,5	12,3
Mexic	8,8	10,7	11,3	11,3
Indonezia	4,4	2,9	3,2	3,2
Chile	3,5	2,8	2,9	2,8
Iran	2,8	2,5	2,2	2,4
Columbia	2,8	2,8	3,1	3,1
Venezuela	2,8	3,3	3,5	3,2
Pakistan	2,6	3,0	3,5	3,3
Filipine	2,4	2,1	2,3	2,2
Egipt	1,8	2,5	2,5	2,5
Peru	1,4	1,6	1,6	1,6
Tailandă	0,9	1,0	1,1	1,1
Maroc	0,9	0,9	0,9	0,9

Sursa: Industrial Development Survey...cap.I.

a ONUDI de la Limă asemenea aspecte au fost deseori aduse în discuție, și ele vor reveni fără îndoială în atenție în cadrul dezbaterilor Conferinței însăși. Cit privește soluțiile avansate, ele sînt orientate în mod firesc înainte de toate spre accelerarea ritmurilor de industrializare, atît prin intensificarea efor-

REPERE PENTRU BILANȚUL ECONOMIC 1974

ANUL CARE S-A ÎNCHEIAT nu demult a constituit o nouă și vie ilustra-re a superiorității sistemului economic socialist mondial, a trănicioii funda-mentului pe care se desfășoară activitatea social-economică din fiecare țară socialistă în parte. În condițiile unei instabilități accentuate pe piețele capi-taliste de materii prime și purtători de energie, ale agravării tendințelor inflaționiste și recesioniste și ascuțirii contradicțiilor sociale în marea majoritate a țărilor capitaliste indus-trializate, anul economic 1974 s-a caracteri-zat în țările socialiste printr-o remarcabilă continuitate a ascensiunii dezvoltării econo-mice și a progresului multilateral al societății, în înaintarea spre comunism.

Stabilitatea progresului economic al țări-lor socialiste, însemnătatea principală a re-zultatelor pozitive obținute în realizarea pla-nurilor de dezvoltare a economiei lor naționa-le pe anul 1974 apar deosebit de reliefate prin comparația cu evoluția corespunzătoare a țărilor capitaliste dezvoltate. După estima-țiile experților O.C.D.E., volumul global al produsului național brut al țărilor membre ale acestui organism a crescut anul trecut doar cu 0,5%, iar într-o serie de țări (Japonia, S.U.A., Anglia) dinamica a fost chiar negati-vă.

Tabelul de mai jos, care cuprinde datele statistice oficiale, publicate pînă în prezent într-o serie de țări socialiste din Europa, deși incomplet oferă — prin prisma unor indicatori principali — o imagine multilaterală a dina-mismului lor economic. Astfel, în general au fost înregistrate creșteri apreciabile în 1974 față de nivelul atins în anul precedent.

Sporul venitului național a oscilat, pentru

țările menționate, între 5% și 12, 5% ; în toa-te cazurile, la creșterea venitului național a contribuit în primul rînd dezvoltarea rapidă a industriei. În 1974 sporurile de producție in-dustrială s-au situat între 6,2% în cazul Ce-hoslovaciei și 15% în cel al României. Anul trecut a marcat pași noi în direcția moderni-zării industriei, perfecționării structurii sale, înnoirii și diversificării sortimentelor fabricate etc. În ritmuri prioritare, de regulă, s-au dez-voltat industria de mașini-unelte cu comandă-program, industria electronică și de aparatură de automatizare, producția chimică și de uti-laje pentru această ramură, industria electro-tehnică, mecanica fină și optica ș.a. — adică subramurile de vîrf, hotărîtoare pentru pro-movarea progresului științific și tehnologic.

O activitate susținută s-a desfășurat, în ge-neral, în 1974 în sectorul construcțiilor. În Ce-hoslovacia acest sector a progresat cu 7% față de 1973, în România producția de cons-trucții-montaj a sporit cu 6,6%, în U.R.S.S. volumul lucrărilor respective a crescut cu 6% ș.a.m.d.

Deși datele statistice privind investițiile ca-pitale efectuate în 1974 în țările socialiste in-dică ritmuri de creștere diferite, ele reliefea-ză ca o caracteristică generală efortul sus-ținut de modernizare și dezvoltare intensivă a economiilor lor. Sporurile investițiilor sînt însoțite de dinamica susținută a productivi-tății muncii sociale, de regulă cu peste 5% pe an, ridicarea productivității contribuind în proporție de cel puțin 80% la sporul produc-ției industriale (în Ungaria, de exemplu, a-proape integral) și al venitului național (în Bulgaria, aproape 97%). Creșterea producti-vității muncii în ritmuri înalte constituie un fenomen care se impune ca o necesitate o-

biectivă, exprimînd creșterea eficienței mun-cii sociale în economiile socialiste. În majoritatea țărilor socialiste prezentate în tabel sporul din 1974 al efectivului muncitorilor și funcționarilor ocupați în economie a fost de ordinul a 1-2%, depășind în Polonia și Româ-nia cifra de 3%.

O evoluție intrucitva deosebită a avut anul trecut comerțul exterior al țărilor socialiste, fiind influențat de decalajul dintre creșterea prețurilor la o serie de materii prime și com-bustibili pe principalele piețe mondiale și e-voluția prețurilor la produsele finite și semi-fabricate. Datorită stabilității prețurilor dir-țările socialiste, volumul valoric al comerțului lor reciproc a progresat conform prevederilor.

Succese remarcabile au fost obținute anul trecut în toate țările socialiste în domeniul ridicării nivelului de trai al populației. Fapt atestat atît de majorarea veniturilor reale ale oamenilor muncii, de extinderea sensibilă a volumului desfacerii mărfurilor în comerțul intern cu amănuntul (vezi tabelul), a serviciilor prestate populației, cit și de amplœarea construcțiilor de locuințe și edilitate, a activității social-culturale etc. În U.R.S.S., de e-xemplu, au fost date anul trecut în folosin-ță 2,25 milioane de apartamente și locuințe, în România — peste 153 000 de apartamente și locuințe, în Cehoslovacia — 127 000 de lo-cuințe, în R.D.G. — peste 103 000 de locuințe noi sau reconstruite ș.a.m.d.

CARACTERIZAT în majoritatea țărilor socialiste ca un hotărîtor pentru realizarea ansamblului prevederilor planului de dezvoltare în curs de înfăptuire, 1974 a cunoscut un înalt avînt în muncă al celor mai largi mase de oameni ai muncii, desfășurarea unui amplu efort colectiv pentru depășirea dificultăților și asigurarea avansului continuu spre culmile societății so-cialiste și comuniste. Caracterul dinamic con-stant al evoluției economiei țărilor socialiste se confirmă și în prevederile planurilor na-ționale de dezvoltare pe anul curent. Astfel, România a prevăzut să-și sporească în 1975 venitul național cu 14%, Polonia — cu 9,8%, Bulgaria cu 9%, U.R.S.S. — cu 6,5%, Un-garia, R.D.G. și Cehoslovacia — cu valori cuprin-se între 5 și 5,6 %, iar Iugoslavia urmează să-și mărească produsul social brut, obținut în sfera producției, cu circa 6%. În ceea ce privește producția industrială, aceasta ur-mează să se dezvolte în ritm mai rapid în România, Polonia și Bulgaria, decît — de pildă — în Ungaria, R.D. Germană sau Ce-hoslovacia. Aceste prevederi — de altfel, ca și cifrele realizărilor pe anul trecut — eviden-țiază în mod pregnant tendința către dez-voltarea accelerată a unor țări socialiste mai puțin industrializate, în vederea egalizării treptate a nivelurilor de dezvoltare a tuturor țărilor socialiste.

Dinamica principalilor indicatori economici

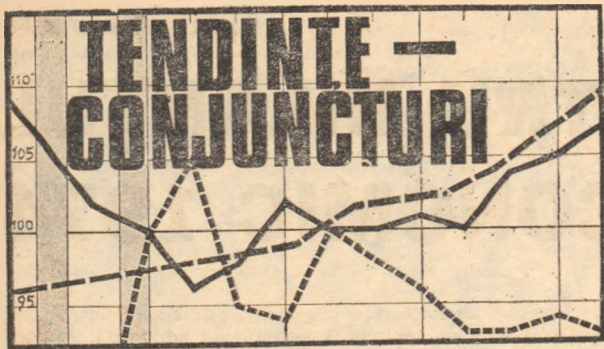
(1974, față de 1973 = 100)

T a r a	Venitul națio-nal	Produc-ția in-dustri-ală	Volumul comer-țului exterior	Inves-tițiile capi-tale	Produc-tivitatea muncii	Volumul desfacerii în comerțul cu amănuntul
Bulgaria	107,5	108,5	123,6	136,0 ¹⁾	107,0	110,0
Cehoslovacia	105,5	106,2	123,0	108,7	105,4 ²⁾	107,3
R.D. Germană	106,3	107,4	111,0 ³⁾	104,0	106,3 ²⁾	105,9
Iugoslavia	107,0 ⁴⁾	110,7	154,0 ⁵⁾	124,0 ⁵⁾
Polonia	110,0	112,2 ⁶⁾	...	125,6	107,0 ⁷⁾	...
România	112,5	115,0	138,3	122,8	107,0 ⁸⁾	110,0
Ungaria	107,0	108,2	x	111,0
U.R.S.S.	105,0	108,0	121,5	107,0	106,5 ²⁾	105,9 ⁹⁾

1) Fonduri fixe, puse în funcțiune; 2) În industrie; 3) Numai co-merțul cu țările membre ale C.A.E.R.; 4) Produsul social; 5) În prețuri curente; 6) În sectorul de stat; 7) În sfera producției materiale; 8) În industria republicană; x Exportul a crescut cu 4%, iar importul cu 18% (în prețuri comparabile); 9) În prețuri com-parabile.

Sursa: Statisticile oficiale ale țărilor respective.

N. POPOV

Evoluția prețurilor la metale

ÎN PRIMA JUMĂTATE a lunii februarie a.c. pe piețele occidentale s-a manifestat o tendință de scădere a prețurilor la o serie de metale, cum sînt cuprul, platina, paladiul, antimoniul, zincul ș.a. Astfel, de pildă, societatea „Texas-gulf Inc.” din Toronto a anunțat reducerea prețurilor sale pentru barele de cupru la 63,375 cenți (canadieni) per livră în Canada și la 63,625 cenți (SUA) în Statele Unite. Societatea „Hudson Bay Mining and Smelting Co. Ltd.” a redus, la rîndul ei, prețul la barele de cupru electrolytic vîndute Canadei de la 68,125 cenți per livră la 63,375 cenți. Pe de altă parte, firma „Engelhard Minerals and Chemical Corp.” din New York a informat clienții că reduce — începînd de la 10 februarie — prețul de vînzare la platina neprelucrată la 170 dolari per uncia troy, respectiv o scădere de 20—30 dolari; la același nivel a redus prețul platinei și firma „Rustenburg Platinum Mines Ltd.”, din Republica Sud-Africană. O reducere sensibilă a prețului antimoniului — de la 1635 franci la 1545 franci per suta de kg — a fost anunțată (de la 28 ianuarie) de Asociația internațională pentru comercializarea metalelor și minereurilor.

Noi unități de măsură pentru prețul petrolului ?

KUWEITUL intenționează să propună țărilor O.P.E.C. ca prețul petrolului să nu mai fie exprimat numai în dolari, ci și în alte valute, anunțînd surse oficiale din Kuwait. Această propunere urmărește să apere veniturile petroliere ale țării de efectele fluctuațiilor monetare. Numai în luna ianuarie, ca urmare a fluctuațiilor înregistrate de cursul dolarului, veniturile obținute de Kuwait din vînzările de petrol au scăzut cu 8,9%, ceea ce echivalează în fapt cu reducere a prețului la acest produs, se arată într-un studiu guvernamental.

Kuweitul cere ca propunerea sa să fie discutată atunci cînd se stabilesc prețurile la petrol la reuniunea O.P.E.C. ce urmează să aibă loc la Alger la sfîrșitul lunii februarie sau începutul lunii martie sau să formeze obiectul unei conferințe extraordinare.

R. F. G. : tendințe în comerțul exterior

ÎN ANUL 1974 exportul R.F. Germania a atins, în prețuri curente, valoarea de 230 miliarde mărci, fiind astfel de peste 2,4 ori mai mare decît în 1968. Importul a crescut de asemenea, dar într-un ritm mai scăzut, ceea ce face ca excedentul balanței comerciale a R.F. Germania să reprezinte la sfîrșitul anului suma record de 51 miliarde mărci. În prezent, ponderea R.F.G. în exporturile mondiale a ajuns la 12%, ea situîndu-se astfel pe locul al doilea (după SUA), înaintea Angliei și Franței. Se apreciază că creșterea cu 15% a prețurilor la export și-a adus și ea contribuția la obținerea importantului excedent al balanței.

Creșterea mai lentă a consumului de produse papetare

LA o recentă conferință internațională, la care au participat reprezentanți ai producătorilor de celuloză și hîrtie din Suedia, Finlanda, Norvegia, Canada și S.U.A., precum și ai unor țări importatoare, s-a făcut aprecierea că în acest an creșterea consumului de produse papetare va fi mult mai lentă decît creșterea medie înregistrată în ultimele două decenii. Conform părerii reprezentantului firmei britanice „Reed Paper and Board Ltd.”, pe plan european nu se va face simțit un deficit de celuloză, ca urmare a creșterii gradului de utilizare a hîrtiei vechi. În următorii ani se apreciază că 35% din cantitățile de hîrtie consumate vor fi

reutilizate, acest procent puțînd fi cu ușurință extins la 40%.

Producția mondială de cafea

CONFORM evaluărilor Departamentului Agriculturii al S.U.A. producția mondială de cafea brută se va ridica în sezonul 1974/75 la 79 milioane de saci (1 sac = 60 kg), ceea ce reprezintă cel mai ridicat nivel din ultimul deceniu. Se apreciază că disponibilul de cafea pentru export va reprezenta 58,8 milioane de saci, principalii producători (și exportatori) pe plan mondial fiind următoarele țări din America Latină, Africa și Asia:

Țara	Producția de cafea (mii saci)	
	1973/74	1974/75
Brazilia	14 500	27 000
Columbia	7 800	2 500
Mexic	3 300	3 500
Salvador	2 200	2 200
Ecuador	870	1 025
Coasta de Fildes	3 285	4 100
Angola	3 500	3 500
Uganda	3 100	3 100
Etiopia	1 700	2 050
Camerun	1 300	1 250
Kenya	1 100	1 100
Republica Malgașă	1 100	1 100
Zair	1 150	1 085
Indonezia	2 750	2 800
India	1 535	1 675

Compromis comunitar

DUPĂ MAI MULTE zile de ședințe-maraton, la Bruxelles ministrii agriculturii ai Pieței Comune vest-europene au ajuns la un compromis în problema fixării prețurilor comunitare la produsele agricole pentru campania 1975—1976. Noile prețuri sînt superioare, în medie cu 10%, în comparație cu nivelul celor din campania precedentă. Între altele, au fost sporite prețurile la grîu — cu 9%, la zahăr — cu 15%, la carnea de bovine — cu 8,5% și la lapte

cu 10,7% (majorare, din care 6% se aplică retroactiv — de la 1 februarie, iar restul de 4,7% de la 1 septembrie). Pentru stimularea producției cîrni de vită, miniștrii au convenit, de asemenea, să acorde crescătorilor de animale ajutoare directe din fondul agricol al C.E.E.

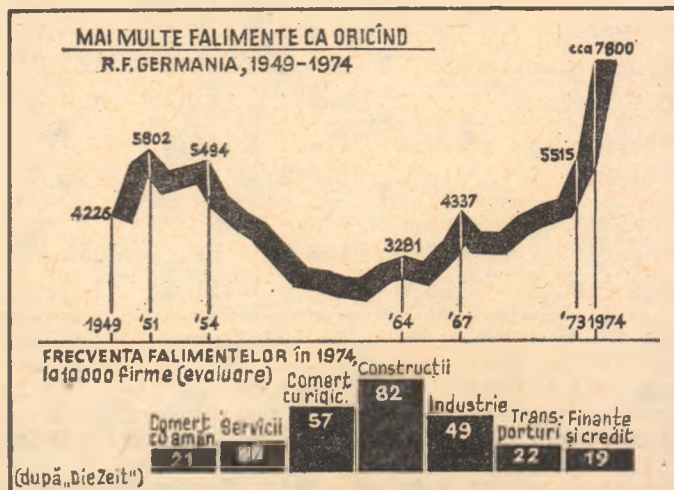
Noile prețuri trebuiau să intre în vigoare la 1 februarie; neadoptarea lor în termenul fixat a fost determinată de divergențele ivite mai ales între concepțiile franceze și vest-germană privind politica comunitară a creșterii prețurilor agricole, realizîndu-se în cele din urmă un compromis.

Statu quo

ULTIMA anchetă efectuată de Institutul național de statistică și studii economice din Franța în rîndul conducătorilor de întreprinderi a evidențiat continuarea încetinirii expansiunii industriei franceze, amorsată anul trecut. După opinia celor chestionați, portofoliul de comenzi se situează la un nivel scăzut, în descreștere, ca urmare a restrîngerii investițiilor pe plan intern și a reducerii cererii din afară. Totodată, stocurile de produse finite se mențin la un nivel apreciat ca fiind cu mult superior celui normal, neexistînd perspective încurajatoare, pe termen scurt, de modificare a situației.

Proliferarea falimentelor

FENOMEN însoțitor al crizei economice actuale din țările capitaliste, falimentele s-au înmulțit considerabil în 1974. Aceasta chiar și în cazul economiilor relativ mai puțin lovite de criză, ca de exemplu cea vest-germană. Numărul falimentelor, cum arată graficul, s-a apropiat în 1974 de dublul celui din 1949 (anul reformei monetare) și al celui din 1967 (an de recesiune). Totodată, el a depășit considerabil toate nivelurile maxime atinse anterior.

PIAȚA MONETARĂ INTERNACIONALĂ

Cursuri

	Curs central 1973		Curs 10.II.1975		Curs 14.II.1975		Abatererea în % a cursului valutei în ziua de 11.II.1975 față de cursul Niveului din 28.XII.1973	Abatererea în % a cursului dolarului față de diversele valute în perioada 28.XII.1973-11.II.1975
	1973	1975	1975	1975	1975			
Marca vest-germană	2,66904	2,6990	2,3450	2,3225	+14,92	+16,21	-13,95	
Francul elvețian	3,3855	3,2500	2,5110	2,4675	+37,20	+31,71	-24,07	
Francul francez	4,60414	4,7025	4,3300	4,2800	+ 7,57	+ 9,87	- 8,98	
Lira sterlină	2,8952	2,3250	2,3810	2,3900	-17,45	+ 2,79	- 2,72	
Lira italiană	523,50	607,0	642,75	637,50	-17,88	- 4,78	+ 5,02	
Yenul japonez	308,0	280,20	295,10	292,50	+ 5,29	- 4,20	+ 4,39	
Prețul aurului (Londra)	-	103,87	173,50	181,0	-	-	-	

1) + revalorizare (apreciere de fapt); - devalorizare (deprecieri de fapt); 2) dolari pentru 1 liră sterlină; 3) prețul aurului în dolari/uncie, primul fixing.

FENOMENELE de tensiune și instabilitate care s-au manifestat pe piețele valutare internaționale în ultimul timp s-au menținut și în săptămâna 10-14 februarie a.c. Cursul dolarului, după ce înregistrase la finele săptămânii anterioare o ușoară tendință de întărire, a fost supus din nou la începutul perioadei analizate unor presiuni speculative „à la baisse”, înregistrând scăderi sensibile față de majoritatea valurilor occidentale. Pentru a evita o scădere prea accentuată a cursului dolarului, Banca Federală a R.F.G., Banca Națională a Elveției și, se pare, Sistemul Federal de Rezervă al S.U.A. au intervenit pe piețele valutare pentru a sprijini moneda americană. Numai Banca Federală Germană a cumpărat în ziua de 13 februarie a.c. peste 25 milioane dolari. Cu toate acestea tendința de

scădere a cursului dolarului nu a putut fi oprită, astfel că la finele săptămânii cursul monedei americane se situa la nivele cu mult inferioare celor de la finele săptămânii anterioare față de principalele valute occidentale.

Slăbirea cursului monedei americane se datorește multor factori între care în primul rând aprecierilor pesimiste privind perspectivele ieșirii economiei americane, în cursul acestui an, din starea de recesiune pe care o traversează în prezent. Conform ultimelor date disponibile, în trimestrul IV 1974 produsul național brut al S.U.A. exprimat în prețuri constante a înregistrat pentru a treia oară consecutiv o scădere, de 9,1% (calculat pe bază anuală). Producția industrială în luna decembrie 1974 a înregistrat o scădere de 2,8% față de luna anterioară, și de 6,3% față de luna decembrie 1973. În luna

Nivelul orientativ al dobinzilor pe piața eurovalurilor în perioada 11-14 februarie 1975 (niveluri minime și maxime)

VALUTA	Termen	2	3	4	5	6	7	8	9	10%
DOLARUL S.U.A.	1LUNA				6,625		7,375			
	6LUNI				7,0625		7,875			
FRANCLUL ELVEȚIAN	1LUNA	3,875		4,375						
	6LUNI		5,125		5,75					
MARCA R.F.G.	1LUNA			5,625		6,375				
	6LUNI			5,875		6,875				

decembrie 1974 s-a înregistrat de asemenea o scădere substanțială a comenzilor de bunuri durabile (cu 11% față de luna anterioară) paralel cu o creștere rapidă a stocurilor.

Unele măsuri luate de autoritățile americane pentru relansarea activității economice influențează în mod negativ poziția dolarului pe piețele valutare occidentale. Astfel, reducerea coeficientului rezervelor obligatorii ale băncilor și a taxei oficiale a scontului a influențat și va influența în continuare dobinzile pe piața monetară americană în sensul scăderii acestora, ceea ce va reduce atractivitatea plasamentelor pe piața respectivă și va determina o slăbire a poziției dolarului pe piețele valutare. Aprecierile în sensul că deficitul comercial al S.U.A. în luna ianuarie a.c. ar putea depăși nivelul celui înregistrat în luna decembrie 1974 au influențat de asemenea negativ cursul dolarului în perioada analizată.

Creșterea prețului aurului în perioada analizată cu peste 10 dolari/uncie în urma aprecierilor unciilor din firmele cele mai mari care acționează pe piața metalului galben, respectiv Mocatta and Goldsmid Ltd, că prețul acestui metal ar putea oscila în cursul acestui an între 160 și 225 dolari/uncie, a influențat de asemenea negativ poziția dolarului. Dealtfel, deprecierea continuă a dolarului pe piețele valutare, menținerea ratei inflației la un nivel ridicat în majoritatea țărilor occidentale, precum și tendințele recesioniste ce se manifestă în aceste țări ar putea să determine o mărire a plasamentelor țărilor posesoare de fonduri lichide în aur cu consecințe negative asupra poziției monedei americane.

De menționat că în intervalul de timp analizat, poziția dolarului a fost influențată negativ și de hotărârea Iranului de a renunța la legarea monedei sale naționale — rialul — de moneda americană, măsură menită să protejeze în primul rând încesările din exportul de petrol ale acestei țări.

Taxa oficială a scontului în unele țări capitaliste: vezi „Revista economică” nr. 7/1975.

Teodor GIURGIU

IPOTEZE ● PREVIZIUNI

● Perspectivele pieței S.U.A. de mașini agricole.

O PROGNOZĂ elaborată de Ministerul Comerțului al S.U.A. asupra evoluției pieței interne de mașini și utilaje agricole apreciază că livrările vor crește în acest an cu 5% față de un spor de 9% în 1974. Ținându-se seama de faptul că vânzările de mașini agricole s-au situat în ultimii ani la un nivel ridicat, iar durata medie de exploatare a acestora este de cel puțin 8-10 ani, se consideră că până în 1980 ritmul mediu anual de creștere a livrărilor pe piața internă va fi modest, și anume de 5,2%. Avându-se în vedere concurența firmelor vest-germane, braziliene și australiene, un ritm și mai moderat de extindere vor cunoaște exporturile S.U.A. de mașini agricole — de 3,2%, ca și importurile acestei țări de asemenea mașini.

● Australia — prognoză energetică.

ÎN CADRUL unui raport al Ministerului pentru resursele minerale și energetice din Australia se apreciază că necesitățile în energie ale țării vor spori, până în anul 2000, în medie cu 5,7% pe an. Autorii raportului consideră că de la începutul acestui deceniu și până la sfârșitul mileniului ponderea gazelor naturale în necesarul de consum energetic al țării va crește de la 4,5% la 20,8%, în timp ce partea petrolului se va reduce de la 49,5% la 43%, iar cea a cărbunelui — de la 40,4% la 35%. În aceste condiții, în pragul următorului mileniu ar urma să fie consumate 13% din resursele actualmente prospectate de huiă, 18% din cele de cărbune brun și 75% din cele de gaze naturale ale țării.

● Orientări în siderurgie.

CONFORM unor estimări, publicate la sfârșitul anului trecut de revista „Metal

Bulletin”, capacitățile de producție ale industriei siderurgice din Piața Comună vest-europeană vor crește lent (cu mai puțin de 4% pe an) până în 1977, atât la fontă și oțel, cât și la laminate. În ceea

(milioane tone)

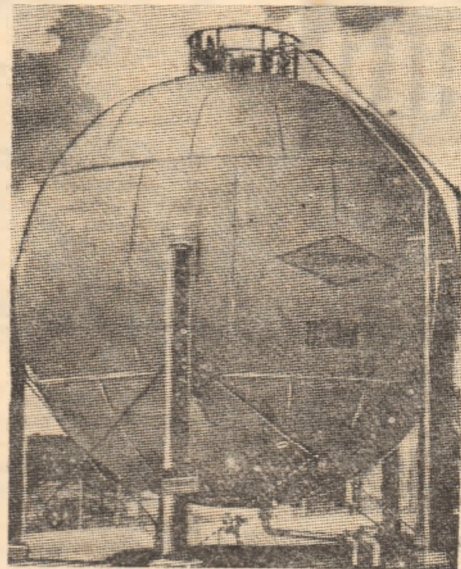
Produsul	Capacități anuale la începutul anului	
	1974	1977
Fontă	133,3	149,4
Oțel	183,2	206,1
Laminate	137,8	153,6

ce privește oțelul va spori considerabil capacitatea convertizoarelor cu oxigen și a instalațiilor de producere a oțelului electric, pe seama restringerii capacității instalațiilor de tip Thomas-Martin.

O descoperire... la timp

DESCOPERIREA unor importante zăcăminte de petrol în apele teritoriale ale Braziliei, în dreptul localității Campos, a provocat o vie satisfacție în cercurile politice și economice din această țară. Anul trecut, Brazilia a fost puternic afectată

de sporirea prețului petrolului, fiind nevoită să plătească 3 miliarde de dolari pentru acoperirea necesităților sale de carburanți. Iată de 800 milioane dolari în 1973. Deficitul balanței comerciale a atins cifra record de 4,7 miliarde dolari. Noile zăcăminte — care urmează să fie exploatare de compania de stat „Petrobras” — vor permite extragerea a 1 milion barili de petrol pe zi, asigurând până la sfârșitul actualului deceniu satisfacerea cerințelor consumului intern. „Cele mai grave probleme economice ale țării și-au găsit acum rezolvarea” — a declarat președintele Ernesto Geisel.

Argumente pentru recuperarea deșeurilor

INCHIDEREA buclei producție-consum-producție are avantajul de a reduce efortul de investiții al economiei naționale, paralel cu o îmbunătățire a calității vieții, afirmă „L'Usine Nouvelle” în suplimentul său lunar pe ianuarie, aducând câteva date concludente în sprijinul afirmației sale. Energia necesară pentru obținerea de metal din minereuri este cu mult mai mare decât cea consumată pentru „reciclarea” materialelor recuperate din deșeurile. Astfel, pentru a obține o tonă de oțel din minereu sint necesare 0,5 t combustibil convențional, față de 0,1 t pornind de la fier vechi. Un colocviu recent a dus la concluzia că cererea de materii prime naturale s-ar putea reduce cu 50 la sută dacă s-ar recurge sistematic la reciclare.

Actualmente, în Franța se recuperează 50 la sută din plumbul consumat, 33 la sută din fierul vechi, 37 la sută din hirtie, foarte puțin din materialul plastic. „Zăcămintele de deșeurile” rămase sînt bogate și ușor de exploatat: se apreciază că în țările dezvoltate deșeurile solide se ridică pînă la 20 t pe familie, pe an, respectiv, 10 t de deșeurile agricole, 8 t de deșeurile miniere și peste 2 t de deșeurile urbane. Judecînd după deficitul capitolelor respective ale balanței comerciale în cazul Franței, prioritară ar fi economisirea și recuperarea cuprului și hirtiei. „Dar nici o sursă de economie nu este de lepădat”, conchide revista citată.

Criza și opinia publică

INSTITUTUL național de statistică și studii economice din Franța a publicat recent concluziile asupra ultimei anchete efectuate cu privire la opiniile și pozițiile constatate în rîndurile populației, în contextul situației economice actuale. Corelate cu răspunsurile primite în cadrul anchetelor similare anterioare (vezi tabelul),

Date anchetei	Proporția familiilor (în %) care au răspuns afirmativ la întrebarea: „Puterea dvs. de cumpărare este redusă în acest an?”	Proporția familiilor (în %) care au răspuns afirmativ la întrebarea: „Conștientizați că această situație este de durată?”
noiembrie 1973	37,5	35,5
ianuarie 1974	43,0	60,0
mai 1974	50,5	28,5
noiembrie 1974	57,5	54,0

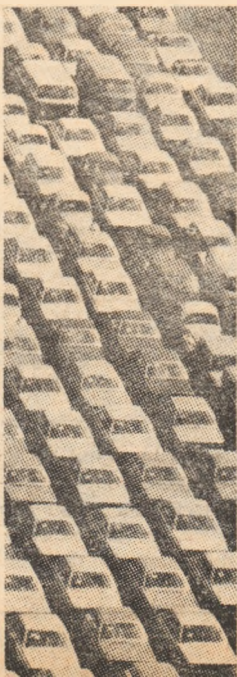
noile rezultate evidențiază — printre altele — creșterea ponderii atât a familiilor franceze care consideră că situația lor financiară s-a deteriorat în ultimul an, cît și a celor care nu întrevăd o îmbunătățire a situației în viitorul apropiat.

Zestrea hotelieră

DATELE publicate de Uniunea internațională a organismelor oficiale de turism, asupra „zestrei” de care dispune acest sector de activitate, arată că în 1973 primele o sută de societăți occidentale care posedă rețele de hoteluri integrate însumau peste 1,2 milioane de camere. Dintre societățile amintite, 58 dispuneau de peste 4 000 de camere fiecare, în frunte situîndu-se Holiday Inn, Inc., cu 1 594 de unități hoteliere și 247 540 de camere; în ceea ce privește repartiția lor geografică 37 de societăți își au sediul social în S.U.A., iar 10 în Anglia. În cercurile de specialitate se apreciază că, în pofida conjuncturii mai puțin favorabile pe piața turistică, majoritatea marilor societăți hoteliere intenționează să construiască numai în cursul anului curent citeva sute de unități noi.

Trafic intreput

RECESIUNEA economică a afectat cel mai grav pe constructorii de automobile, scrie revista „Newsweek”. Pe măsură ce prețul combustibilului a crescut și ritmul vânzărilor a scăzut, aceștia s-au pomenit înconjurați de sute de mii de automobile nedorite. Iar cu fiecare zi ce trece „grămada” crește.

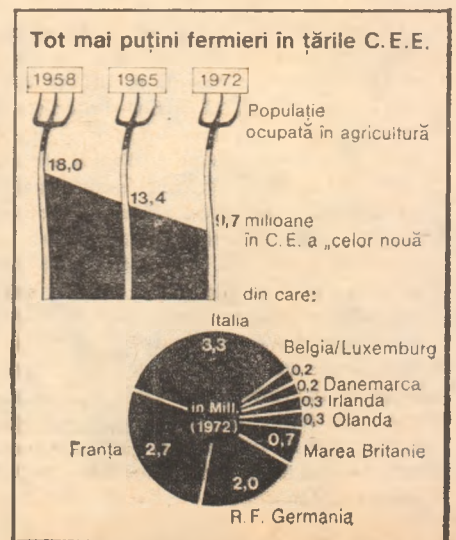
Ajutor pentru dezvoltare acordat de țările O.P.E.C.

ȚĂRILE membre ale Organizației țărilor exportatoare de petrol (O.P.E.C.) acordă statelor slab dezvoltate un ajutor mult mai important decît statele industrializate, a declarat la 6 februarie, la Kuwait, directorul Fondului Kuveitian pentru Dezvoltare Economică Arabă. Abdel Al Hamak. Șase țări arabe producătoare de petrol — Kuwait, Arabia Saudită, Emiratele Arabe Unite, Qatar, Irak și Libia — au acordat în 1974, țărilor slab dezvoltate, 5,07 miliarde dolari, adică două treimi din valoarea totală a ajutorului acordat de guvernele statelor exportatoare de petrol, a precizat el. Totodată, el a relevat că Kuwaitul ocupă locul întâi în lume în ce privește ajutorul acordat străinătății, 10 la sută din veniturile sale petrolului — adică aproape un miliard dolari — fiind consacrate sprijinirii țărilor în curs de dezvoltare.

Fermele mici în primejdie

POPULAȚIA ocupată în agricultura în țările Comunității Economice Europene a cunoscut din 1958 pînă în 1972 o profundă restructurare, scăzînd, după cum se arată în revista „Prisma”, de la 18 milioane la sub 10 milioane, din care în R.F.G. chiar la jumătate (de la patru la două milioane). Acest fenomen s-a produs pe seama micilor fermieri puși în fața creșterii decalajului veniturilor lor față de fermele mari: în timp ce plafonul veniturilor pe cap de membru de familie activ în primele a scăzut în R.F.G. sub 7 000 mărci anual, în fermele mari a crescut pînă la 100 000 mărci anual. În fața unei „soluții simple dar brutale” și anume suprimarea micilor gospodării nerentabile, o parte din țărani încearcă soluția pe care o oferă cooperarea și care îmbracă diferite forme, începînd de la aprovizionare, producție, desfacere și pînă la organizarea de acțiuni colective de protest.

Dificultățile fermierilor mici au sporit și mai mult în ultima vreme. În timp ce prețurile la produsele agrare în R.F.G., în special cele zootehnice, încep să scadă, țărani sînt nevoiți să plătească prețuri tot mai mari pentru majoritatea mijloacelor de producție, deschizîndu-se din ce în ce mai larg „foarfeca” prețurilor. Semnificativ este faptul că fenomenul nu este nici în avantajul consumatorului, ci dimpotrivă, al marilor producători și al firmelor intermediare.

F. M. I. și B. I. R. D.

F. Köcher. Codlea — Fondul Monetar Internațional și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare au fost înființate în același timp pentru realizarea unor scopuri corelate. Actele lor constitutive au fost redactate în iulie 1944 la Conferința monetară și financiară a 44 de țări ținută la Bretton Woods (S.U.A.). Principalele obiective ale F.M.I. — care constau în favorizarea cooperării monetare internaționale, stimularea expansiunii și creșterii echilibrate a comerțului internațional, stabilizarea cursurilor valutare, suprimarea restricțiilor la schimburi și corectarea dezechilibrelor privind balanțele de plăți — completează eforturile Băncii de a sprijini creșterea economică în țările membre prin împrumuturile ei pentru proiecte de dezvoltare productive. Deși B.I.R.D. este o organizație interguvernamentală, ea se bizuie în special pe piețele financiare mondiale pentru asigurarea resurselor sale de capital.

Cele două instituții cooperează tot mai strins în privința operațiilor și a studiilor pe care le efectuează, tin adunări comune, fiecare o informează pe cealaltă în permanență despre lucrările sale în țările membre. Din cei 20 de directori executivi ai Băncii, trei sînt și directori executivi ai F.M.I.

Televiziune

I. Rămuriță, Tg. Frumos, 1) În Piața Comună cea mai densă rețea de receptoare de televiziune există în R.F.G. și în Anglia (299 televizoare la 1 000 locuitori, la 1.1.1972), iar cea mai rară în Irlanda (164), urmată de Italia (191). În afara C.E.E., în Europa occidentală cele mai numeroase televizoare raportate la populație există în Suedia (323).

2) Nu dispunem pentru moment de date privind ansamblul schimburilor mondiale de programe de televiziune și deci nici asupra balanței acestor schimburi în cazul diferitelor țări. Date ale UNESCO evidențiază totuși mărirea exporturilor în cazul a patru țări, despre care se apreciază că furnizează o bună parte din producția de programe care circulă pe piața mondială. Astfel S.U.A. exportă anual 150 000 ore de programe de televiziune, Anglia și Franța cite 200 000 de ore, iar R.F. Germania, 6 000 ore de programe pe an.

3) Se apreciază că un copil de azi din Franța își va petrece 50 000 de ore, deci aproximativ șase ani din viață, în fața micului ecran, fără ca bilanțul acestei utilizări a timpului să fie neapărat pozitiv, după cum relevă anchetele sociologice. În orice caz, televiziunea rămîne invenția secolului nostru care a modificat în cel mai înalt grad comportamentul social, utilizarea timpului (și nu numai a celui liber) și viața omului modern asupra lumii. Un cunoscut raport pe această temă prezentat Senatului ame-

suedează care a contractat un împrumut la Banca Națională din Abu Dhabi de 12 milioane de dolari, a cărui contravaloare va evolua în funcție de această nouă bază.

Valoarea economică și dietetică a prepeliței

Intr-o scrisoare recentă, Stan Bolozan din Galați ne întreba cum poate să-și valorifice producția de ouă și carne de prepeliță. Pentru formularea unui răspuns complet, redacția noastră s-a adresat Asociației crescătorilor de păsări și animale mici (AVIROM). Datele furnizate depășesc, ca interes, sfera de activitate a crescătorilor de prepelițe și, de aceea, le facem cunoscute cititorilor noștri.

Considerată astăzi ca o ramură relativ nouă a zootehnicii, creșterea prepelițelor are origine milenară.

Creșterea prepelițelor pentru consumul de carne și ouă este cunoscută pe tot globul: în Europa, America, Asia etc. În Europa, primul loc îl deține Italia, care a creat linii proprii, specializate în producția de ouă. În U.R.S.S. și Ungaria se experimentează obținerea unei prepelițe de talie mai mare prin încrucișări între prepelița de decor și cea de ouă, ca apoi, prin selecție, să se ajungă la linii cu producții mari de ouă.

Carnea de prepeliță are o valoare alimentară ridicată. Musculatura scheletică prezintă o structură microscopică a fibrei deosebit de fină și uniform marmorată, ceea ce îi conferă calități deosebite de gust (asemănător fazanului) și frăgezime. Proteina prezintă un grad înalt de digestibilitate.

Nefiind o carne grasă, fiind fragedă și avind un gust plăcut, este folosită drept carne dietetică pentru bolnavii cu afecțiuni cronice digestive, în special hepatice, pentru bolnavii în convalescență, debili, lehuze, boli metabolice, ateroscleroză. Oul de prepeliță este plăcut la gust, cu structură fină și ușor asimilabil. Are o valoare nutritivă ridicată, nu conține colesterol și se recomandă în tratamentul astmului bronșic, anemie, hipertensiune arterială, diabet.

Prepelițele se cresc în spații restrinse, în hale sau încăperi adăpostite, la temperatura de 20°C (pentru asigurarea continuității ouatului). Incubarea se face în instalații electrice sau cu combustibil. Perioada de incubatie este de 16-18 zile. Puii se dezvoltă la o temperatură ridicată, de minimum 39°C în primele 10 zile și necesită furaje cu stimuli de creștere. Se cresc în număr mare pe m.p., în cuști de 20 cm înălțime, suprapuse. Datorită cerințelor modeste față de mediu și hrană, creșterea prepelițelor constituie o preocupare de viitor. O baterie de prepelițe ouătoare în gospodărie rezolvă, cu cheltuieli reduse, toate nevoile casnice de alimente proaspete, consistente, energetice, atât de necesare pentru copiii în creștere, ca și pentru persoanele mai în vîrstă.

În țara noastră consumul intern este în curs de formare. AVIROM încheie contracte cu crescătorii, acordînd furaje conform normativelor în vigoare, proporțional cu cantitatea și calitatea produselor livrate. Comenzile care se fac direct la AVIROM sînt comunicate crescătorilor ce au cantități disponibile, la data solicitată de beneficiar, chiar și extracontractual.

Monede

Gh. Belcin, Mangalia — 1) Țările din Peninsula Arabică și-au creat în a-

nii de după 1960 propriile lor monede. Găsiți în continuare denumirea, anul instituirii și conținutul lor actual în aur fin (în grame): dinarul bahreinez (1965; 1,86621), dinarul kuveitian (1961; 2,43828), rialul omanez (1970; 2,13281), rialul qatarez (1973; 0,186621), rialul saudit (1961; 0,207510), dirhamul Emiratelor Arabe Unite (1973; 0,186621), rialul Republicii Arabe Yemen (1964; 0,829427 potrivit legii de instituire a monedei din 1964, cifră care nu a fost reluată în legea din 1971 cu privire la Banca centrală a țării), rialul Republicii Democrate și Populare Yemen (1964; 2,13281). 2) Conținutul exact în aur al dolarului este de 0,736662, iar al mărcii vest-germane de 0,242806 grame aur fin.

R. P. Chineză la tîrguri și expoziții internaționale

B. Truță, Bacău — Din 1972 pînă în 1974 R. P. Chineză a organizat sau a participat la 39 expoziții și tîrguri internaționale în 38 de țări în curs de dezvoltare din Asia, Africa, America Latină. De asemenea, ea a organizat 29 de expoziții în 27 de țări europene, din America de Nord, Oceania și în Japonia. În același interval, 17 țări au organizat la Pekin, Șanghai și Tientsin 29 de expoziții, după cum arată revista **Pekin Information** (nr. 41/1974).

Un loc bine definit în activitatea de promovare a schimburilor economice ale R. P. Chineze cu străinătatea îl ocupă tîrgul internațional organizat, din 1957 încoace, în fiecare primăvară și toamnă la Canton care a primit, la ultima ediție, inaugurată la 15 octombrie 1974, circa 200 000 de vizitatori, din peste 100 de țări și teritorii ale lumii.

rican totalizează de aceea nu mai puțin de 2300 pagini...

Pavilioane de complezență

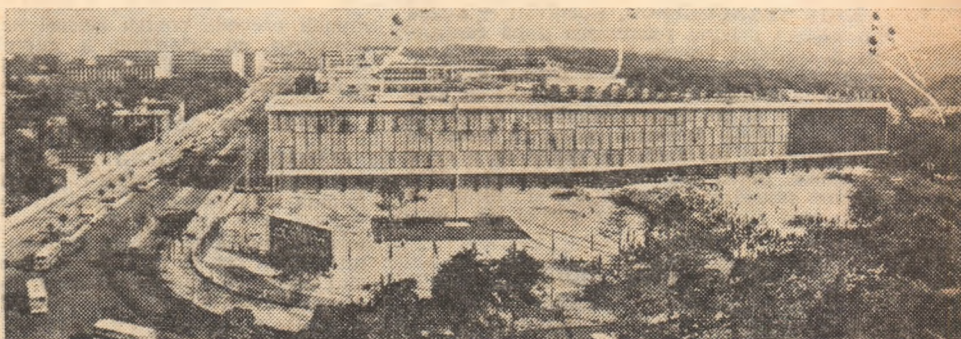
M. Bourceanu, Brăila — Lista țărilor oferind pavilioane de complezență armatorilor din diverse părți ale lumii, care cuprindea pînă acum numai Liberia, Panama și Ciprul, se lărgeste. Noua legislație maritimă a Omanului permite armatorilor străini să utilizeze pavilionul acestei țări începînd de la 1 aprilie 1975, cu respectarea anumitor reguli de securitate. Potrivit relațiilor presei internaționale, importanți armatori japonezi și vest-germani au reacționat deja pozitiv la decizia Omanului.

Sindicate

Adrian Revceu, Iași — 1) Cel mai mare dintre sindicatele franceze, Confederația generală a muncii (C.G.T.), a fost creat în anul 1895, iar al doilea — Confederația franceză democratică a muncii (C.F.D.T.) — în 1919. 2) Negocierea contractului colectiv între sindicate și patronat a fost introdusă în Anglia în anii '20, iar în Franța în 1935.

ARCRU

Emilia Țăpușan, Timișoara — Unitatea monetară ARCRU este o monedă de cont calculată de o bancă londoneză pe baza monedelor a 12 țări arabe, în anumite proporții. Prima operație cu această nouă monedă a fost făcută cu o firmă

Pavilionul principal al Tîrgului de la Canton

IN CURIND APARE

O CARTE CE NU POATE LIPSI DE PE MASA DE LUCRU A NICI UNUI CONDUCATOR DE UNITATE, ECONOMIST, JURIST, INGINER:

„ACTIVITATEA FINANCIARĂ — CONTROLUL ECONOMIC“

Editată de REVISTA ECONOMICĂ

Din cuprins: fondurile întreprinderii și planificarea financiară; creditarea și decontarea între unitățile socialiste; regimul prețurilor; calculul și plata drepturilor bănești; analiza financiară; controlul de partid și de stat; controlul ierarhic operativ — curent și control preventiv; controlul financiar intern: răspunderea celor care activează în sectorul financiar și de control; jurisdicții speciale; exper-tizele contabile; recuperarea pagubelor aduse unităților socialiste.

ULTIMELE ZILE ÎN CARE MAI PUTETI EXPEDIA REDACȚIEI NOASTRE O COMANDĂ ÎN CARE SA SOLICITATI EXPEDIEREA VOLUMULUI PRIN COLET POȘTAL RAMBURS (COSTUL UNUI EXEMPLAR 20 LEI).

NU ÎNTIRZIATI! ASIGURATI-VĂ PROCURAREA ACESTUI DEOSEBIT DE UTIL INSTRUMENT ECONOMIC!

Fondul funciar

(Urmare din pag. 12)

la județ la județ, între 30 locuitori/kmp în județul Tulcea și 165 locuitori/kmp în județul Prahova. Cu excepția Municipiului București, unde se înregistrează în 1973 peste 2 700 locuitori pe kmp, pe țară, media era de 87,7 locuitori/kmp. În aceeași perioadă, media europeană era de 94 loc./kmp.

Din acest punct de vedere, un număr de 13 județe dețin peste 1 ha/locuitor teren agricol; alte 16 județe dețin între 1 ha și 0,7 ha (peste media țării); iar 16 județe dețin între 0,7—0,3 ha/locuitor teren arabil: în Municipiul București reveneau 0,02 ha/locuitor teren agricol (tabelul nr. 4).

În ce privește terenul arabil, suprafața ce revine pe locuitor se diferențiază de la un județ la altul: un număr de 18 județe se situează peste media țării, iar 21 județe se situează sub media țării, din care, în trei județe, suprafața de teren arabil este foarte redusă (Prahova și Hunedoara 0,18 ha, Maramureș 0,19 ha). Analiza repartției terenului arabil pe locuitor evidențiază că, în general, în județele care dețin o suprafață repartizată pe locuitor mai mare decât media țării, configurația reliefului permite executarea mecanizată a tuturor lucrărilor agricole cu excepția județelor Vaslui, Sălaj, Buzău, Galați, care dețin terenuri arabile în proporții însemnate pe pante de peste 20%, și unde se pun restricții mari în ce privește accesibilitatea actualelor tractoare.

Examinând evoluția terenurilor agricole în perioada 1960—1973 se constată o creștere netă — de peste 350 mii ha — ca urmare a valorificării prin lucrări de îmbu-

nătățiri funciare a unor terenuri din lunca Dunării și a riurilor înteroare. Creșterile efective de suprafață agricolă sînt mult mai mari dacă avem în vedere că, în această perioadă, au fost scoase definitiv din producția agricolă, pentru nevoile altor ramuri economice, peste 100 mii ha. Totodată, în perioada 1970—1973, ca urmare a calamităților produse de inundațiile catastrofale, au fost distruse însemnate suprafețe de terenuri agricole.

În aceeași perioadă s-a intensificat producția agricolă atît pe calea sporirii cu peste 240 mii ha a suprafețelor plantate cu vii și pomi fructiferi, a refacerii parțiale a patrimoniului viticol și pomicol existent, cit și prin creșterea suprafețelor amenajate prin lucrări de îmbunătățiri funciare, dintre care, terenurile amenajate pentru irigații dețin o pondere importantă; suprafața acestora a crescut cu peste 1 milion de ha în ultimii 13 ani. Ca rezultat al intensivizării producției agricole, producția globală a crescut în această perioadă cu 150%, producțiile medii la ha dublindu-se la principalele culturi cerealiere — grâu și porumb.

Un aspect negativ al utilizării terenurilor agricole îl constituie restrîngerea suprafeței arabile care, în perioada 1962—1973, înregistrează o scădere netă de peste 200 mii ha, cea mai mare diminuare — cu 55 mii ha — producîndu-se în anii 1962—1963. Cauzele restrîngerii suprafeței arabile sînt îndeobște cunoscute, rezumîndu-se, în principal, la: înțelenirea terenurilor arabile situate pe pantele mari, scoaterea din producție agricolă pentru amplasarea obiectivelor de investiții, în medie a circa 7—10 mii ha anual, degradarea excesivă a unor terenuri arabile, de peste 36 mii ha etc.

poate fi recompensat cu mulțumirea verbală sau scrisă, evidențierea, înscrierea pe tabelul de onoare, propunerea de acordare a ordinilor, medaliilor și titlurilor distinctiv etc.

În afara stimulentele morale, legislația muncii prevede pentru același personal și acordarea, cu prioritate, a treptelor de retribuție sau a gradatilor, a gratificațiilor și a premiilor, precum și a altor recompense.

Încheierea contractului de muncă

CARMELIA RUGINĂ, Pitești — Încheierea contractului de muncă pe durată determinată este prevăzută limitativ de Codul Muncii, care stabilește că, de regulă, contractele de muncă se încheie pe durată nedeterminată. În art. 70 alin. (2) din Codul Muncii sînt precizate situațiile cînd se poate încheia contractul de muncă pe o perioadă determinată. De pildă, în cazul înlocuirii titularului unui post care lipsește temporar de la serviciu și căruia unitatea este obligată să-i păstreze postul, pentru prestarea unor munci cu caracter sezonier, precum și a altor activități cu caracter temporar.

revista economica

editată de

CONSILIUL SUPREM
AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE
ȘI SOCIALE

Institutul Central de Cercetări
Economice

Nr. 8 din 21 februarie 1975

— Manifestul Frontului Unității Socialiste. Votăm cu sentimentul răspunderii și al angajării plene (Constantin Cojocaru) 1

— Documentele Congresului al XI-lea — ghid în acțiune: Județul Alba pe traiectoria marilor prefaceri economico-sociale (George Homoștean, prim secretar al Comitetului județean Alba al P.C.R., președintele Comitetului executiv al Consiliului popular județean) 2

ECONOMIE NAȚIONALĂ

— Funcționarea neîntreruptă și cu randament sporit impune: Întreținerea și repararea la timp a mașinilor și utilajelor (V. Boescu, L. Țintea) 5

— Ancheta „R. E.”: Dimensionarea normelor de stoc și a normativelor de mijloace circulante (I) (Maria Ionită) 9

— Să gîndim și să acționăm economic. Dincolo de semantica lui „a realiza” (Virgiliu Anghelescu) 10

— Tendințe și priorități în folosirea fondului funciar (ing. Nicolae Popescu) 11

CONDUCERE ● ORGANIZARE

— Cum măsurăm efectele organizării (prof. univ. dr. Paraschiv Vagu, ing. Nicolae Haneș) 13

— Ce și cum decid consiliile oamenilor muncii (dr. Ovidiu Nicolescu, drd. Ioan Bratu) 16

TEORII ● IDEI

— Dezvoltarea personalității umane în etapa făturii societății socialiste multilateral dezvoltate (Stana Buzatu) 18

— Recenzii: O analiză complexă a problematicii cheltuielilor materiale (Stere Gioga) 20

— Convorbiri economice cu A. E. Zaenger, director general adjunct, al O.N.U.D.I., Divizia tehnică de cooperare (Interviu de Ioan Georgescu) 21

— Școli ● curente ● economiști: „New-economics-ul și criza economică (Vasile Pilat) 22

ECONOMIE MONDIALĂ

— Argumente pentru o nouă ordine economică internațională. Imperativul industrializării (L. Stroja) 24

— Țări socialiste. Repere pentru bilanțul economic 1974 (N. Popov) 27

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Virgiliu Anghelescu (secretar general de redacție), Stere Gioga, Ionită Oltăeanu (redactor șef adjunct), Maria D. Popescu, Ilie Șalapa (redactor șef).

Prezentarea grafică: arh. Ion Popa

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11—25, București 22, Sectorul 1, telefon 12 13 69

Cont I.S.I.A.P. nr. 64.03.01.53 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București
Tiparul: Combinatul poligrafic „Casa Școlii”

Curier

Retribuția

EMIL STÂNCULESCU, București — Legea nr. 57/1974 privind retribuerea după cantitatea și calitatea muncii a menținut reglementarea în vigoare pînă la 1 februarie a.c. Retribuirea brutărilor se face în raport cu timpul lucrat și pe baza retribuției prevăzute pentru lucrările executate și nu în raport cu încadrarea în categoria de calificare a celor în cauză. Retribuția se acordă integral dacă au fost satisfăcute — cantitativ și calitativ — comenzile zilnice defalcate secției de producție.

Stimularea morală

ELENA TEODORESCU, Craiova — Ne cereți precizări cu privire la stimulentele morale prevăzute de legislația muncii care pot recompensa personalul care își îndeplinește în bune condiții sarcinile ce îi revin și care are o conduită ireproșabilă în muncă. În Legea nr. 1/1970, se prevede că acest personal

ÎNȚREPRINDEREA JUDEȚEANĂ DE INDUSTRIE LOCALĂ VILCEA

Str. 30 Decembrie nr. 5

Telefon 118 29 - 116 25

Telex 251

Râmnicu Vilcea

livrează:

PRODUSE DIN MASE PLASTICE

- furtun PCV plastifiat de 3-32 mm diametru
- ghivece din polietilenă pentru sere
- aspersoare colier

MIC MOBILIER DIN LEMN

- scaune de bar din fag și stejar
- mese pentru telefon din stejar
- comode pentru pantofi (tip 290)
- miniseturi
- etajere tip 860-867

PRODUSE DIN METAL

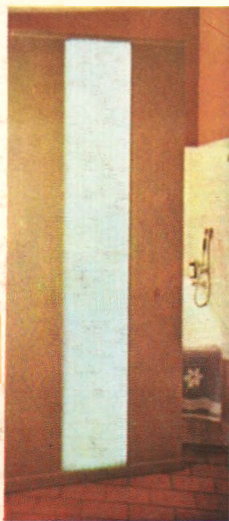
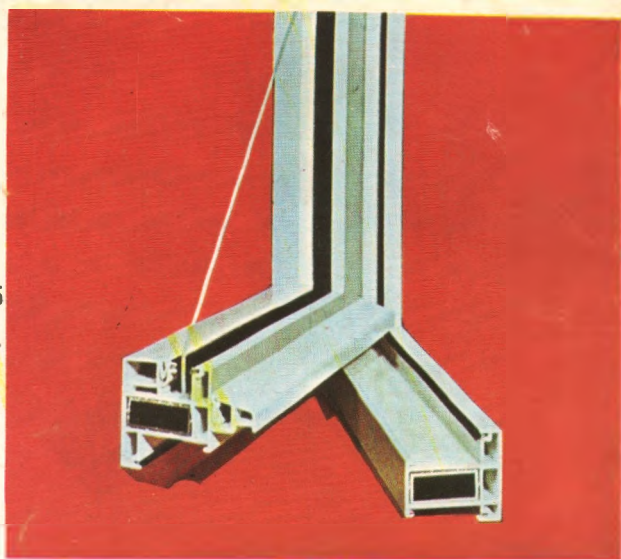
- stilpi telescopici pentru schele construcții industriale

**INTREPRINDERA DE TÎMPLĂRIE ME-
TALICĂ ȘI PRODUSE PENTRU CON-
STRUCȚII DIN MATERIALE PLASTICE**

Buzău,
Aleea Industriilor 5
telefon : 1 23 45 —
telex 01184250

**PRODUCE
ȘI LIVREAZĂ**

- materiale pentru construcții din materiale plastice :
 - pereți despărțitori din PVC rigid, într-o gamă variată de culori, în lungimi la cerere
 - plăci din PVC rigid pentru finisarea pereților pe toată lungimea lor sau parțial ca lambriuri
 - țigleaburi și burlane din PVC
 - țevi și fittinguri din polietilenă pentru presiuni de 6—10 atm.
 - țevi din PVC tip ușor pentru instalații sanitare
 - profile pentru etanșarea rosturilor la panouri mari la locuințe (profil trident în asociere cu profil echer, profil rost cu talpă).
 - mină curentă pentru balustradele scărilor interioare
 - apărători muche treaptă scară pentru protejarea treptelor din beton aparent.
- uși și ferestre din PVC gata finisate pentru locuințe și construcții social-culturale (intră în producția de serie din anul 1975).
- jaluzele din PVC cu rulou gata finisate.
- ferestre și uși metalice pentru construcții industriale cu geam termopan sau simplu, într-o gamă variată de culori și dimensiuni.
- plăci termoizolatoare din polistiren expandat.